

STUDIEORDNING 2006

LÆRERUDDANNELSEN PÅ VORDINGBORG SEMINARIUM	4
Forord	4
Lovgrundlaget	4
Bekendtgørelsen	5
Studieåret	6
Placering af fag og eksaminer	6
Hold	6
Undervisnings- og arbejdsformer	6
Studieudviklende samtaler	7
Praktik.....	7
Bachelor-opgaven.....	7
IT-kompetencer	7
Frivillig undervisning.....	8
Internationale emner og studieophold i udlandet	8
Meritoverførsel og fritagelse	8
Deltagelsespligt	8
Tidspunkt for eksamen	9
Semestertilmelding	9
Genindstilling til eksamen.....	9
Sygeeksamen.....	9
Afløsning	10
Deltagelse i eksamen	10
Redegørelse for eksamensgrundlaget.....	10
Mundtlige prøver hvor der indgår et produkt	10
Computer og skriftlig eksamen.....	10
Censorer.....	11
Eksamens varighed.....	11
Klage over eksamen.....	11
Overtrædelse af eksamensbestemmelserne	12
Dispensation	12
DE FÆLLES FAG.....	13
Kristendomskundskab/livsoplysning.....	13
Skolen i samfundet	17
Pædagogik	20
Almen didaktik	23
Flere kan skrive opgave sammen.....	26
Psykologi.....	27
Humanistiske fag:	30
Dansk.....	30
Dansk som andetsprog	35

Engelsk	39
Fransk	43
Historie	45
Kristendomskundskab/Religion	48
Samfundsfag	53
Tysk	56
Naturvidenskabelige fag:	59
Biologi	59
Fysik/kemi	62
Geografi	65
Matematik	68
Natur/Teknik	68
Praktisk-musiske fag:	74
Billedkunst	74
Hjemkundskab	77
Håndarbejde	80
Idræt	84
Musik	90
Sløjd	95
IT & INFORMATIONSKOMPETENCE	98
PRAKTIK	99
BACHELOROPGAVEN	102
Kurser:	103
Kursus der tager sigte på undervisningen af børn i de første år i skolen	103
Kursus der tager sigte på undervisningen af børn med særlige behov	104
Kursus inden for det praktisk-musiske fagområde	106
Kursus i skrivning og retorik for studerende der vælger matematik, men ikke dansk	107
Retorik	108
Skrivning	109

LÆRERUDDANNELSEN PÅ VORDINGBORG SEMINARIUM

Forord

Vordingborg Seminarium uddanner lærere til folkeskolen.

Vordingborg Seminariums studieordning er gældende i henhold til "Lov om uddannelse af lærere til folkeskolen nr. 608 af 10. juli 1997" og "Bekendtgørelse om uddannelse af lærere til folkeskolen af 19. juni 1998" med senere ændringer ift. lovbekendtgørelse nr. 981 af 1.11.2000.

Studieordningen skal læses som det juridiske grundlag for læreruddannelsen på Vordingborg Seminarium. Det betyder at man her kan finde de regler og rammer hvorunder uddannelsen tilrettelægges og udføres. Det er altså ikke ment som en vejledning eller en introduktion til uddannelsen.

Størstedelen af studieordningen er beskrivelser af de fag og kurser, uddannelsen omfatter. Disse fagbeskrivelser indeholder dels de centrale kundskabs- og færdighedsområder som er stillet af Undervisningsministeriet, dels den lokale udmøntning af disse. Det vil sige at man kan læse om hvert enkelt fags mål og indhold, samt om hvordan Vordingborg Seminarium har tilrettelagt faget for at opfylde disse centralt fastlagte bestemmelser. Under hvert fag fremgår det desuden hvordan der afholdes eksamen. Disse eksamensbeskrivelser er en specificering af de generelle beskrivelser af eksamen.

Studieordningen er derudover en indføring i Vordingborg Seminarium som institution. Studieordningen indeholder derfor også praktiske oplysninger som man vil kunne bruge undervejs i studiet. Det er derfor vigtigt at man som studerende bruger studieordningen, når der er noget man er i tvivl om.

Lovgrundlaget

Læreruddannelsen gennemføres efter Lov nr. 608 af 10. juni 1997 om uddannelse af lærere til Folkeskolen, ændret ved Lov nr. 473 af 10. juni 1997, jf. lovbekendtgørelse nr. 981 af 1. november 2000.

Lovens § 1 fastsætter uddannelsens formål:

Uddannelsen har til formål at uddanne lærere til Folkeskolen og tillige at give et grundlag for anden undervisning.

Uddannelsen skal give de studerende den faglige og pædagogiske indsigt og praktiske skoling, der er nødvendig for at kunne virke som lærer, og skal bidrage til at fremme de studerendes personlige udvikling samt bidrage til at udvikle deres interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

Uddannelsesloven er en rammelov der overordnet fastsætter uddannelsens varighed og indhold. Desuden rummer loven bestemmelser om seminariets ledelse og styrelse.

Bekendtgørelsen

Til loven knytter sig Bekendtgørelse om uddannelse af lærere til folkeskolen (Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 382 af 19. juni 1998 ændret ved bekendtgørelse nr. 695 af 13. juni 2001 og bekendtgørelse nr. 332 af 29. april 2004 § 14).

Bekendtgørelsen fastlægger at læreruddannelsens formål er:

- 1) at den studerende tilegner sig faglig og pædagogisk indsigt og praktiske forudsætninger for at virke som lærer i folkeskolen og for at forestå anden undervisning og formidling,
- 2) at den studerende under anvendelse af sine teoretiske og praktiske forudsætninger lærer at samarbejde og at planlægge, udføre og vurdere undervisning,
- 3) at den studerendes personlige udvikling fremmes gennem selvstændigt arbejde med stoffet, gennem samarbejde og gennem medansvar for sin uddannelse, og
- 4) at den studerendes engagement og glæde ved arbejde med børn og voksne under uddannelse styrkes.

Studieåret

Det enkelte studieår består af et efterårssemester, en praktikperiode og et forårssemester.

Placering af fag og eksaminer

1. studieår:

Kristendomskundskab/livsoplysning, skolen i samfundet, almen didaktik (dog ikke årgang 2006), psykologi, pædagogik (kun årgang 2006) linjefag A (dansk eller matematik) og endnu et linjefag (linjefag B). Undervisningen er integreret omkring temaet *lærerprofessionen*. Der arbejdes med den studerendes almene lærerkompetencer.

Der afsluttes med eksamen i kristendomskundskab/livsoplysning og skolen i samfundet.

2. studieår:

Linjefag A (dansk eller matematik), linjefag B, almen didaktik, psykologi og pædagogik.

I uge 6-7 ligger kurset sundhedspædagogik med deltagelse af alle CVU Syds uddannelser.

Der afsluttes med eksamen i linjefag B, almen didaktik (dog ikke for årgang 2006), psykologi og pædagogik (kun for årgang 2006).

3. studieår:

Linjefag A (dansk eller matematik), linjefag C, linjefag D, pædagogik (dog ikke årgang 2006) og almen didaktik (kun årgang 2006). Der er desuden undervisningstilbud som oplæg til bacheloropgaven.

Der afsluttes med eksamen i pædagogik (dog ikke årgang 2006), almen didaktik (kun årgang 2006) og i linjefag A (dansk eller matematik).

4. studieår:

Linjefag C og linjefag D.

Eksamen i bacheloropgaven i uge 6-7 og afsluttende med eksamen i linjefag C og linjefag D.

Hold

Ved studiestart bliver den studerende placeret på et stamhold, alt efter om man har valgt dansk eller matematik. Har man valgt både dansk og matematik, placeres man på et matematik-stamhold 1. år. Undervisningen i matematik/dansk, kristendomskundskab/livsoplysning, skolen i samfundet, almen didaktik, psykologi og pædagogik foregår på stamholdene.

Undervisnings- og arbejdsformer

Den studerende møder en bred vifte af undervisnings- og arbejdsformer, herunder projektarbejde. En del af undervisningen består af vejledning. Dette er nærmere beskrevet under det enkelte fag i uddannelsen.

Placeringen af lektioner og andre undervisningsaktiviteter kan variere, afhængigt af det enkelte undervisningsforløb. Den enkelte underviser udarbejder i samarbejde med de studerende semesterplaner, der kan justeres.

Studieudviklende samtaler

Der afholdes en studieudviklende samtale i løbet af 1. studieår samt en i løbet af 2. studieår. Der er mødepligt til samtalerne. Samtalens mål og indhold er den studerendes studieproces og velbefindende i uddannelsen.

Praktik

Der er praktik på hvert af studiets fire år. Praktikken varetages af flere seminarielærere og praktiklærere, og det tilstræbes at der er størst mulig sammenhæng mellem praktikken og læreruddannelsens øvrige fag. Der er mødepligt til praktik. Sygdom/frafald meldes til praktikskolens ledelse. Efter hver praktikperiode indstiller praktikskolen til seminariet, om mødepligten er opfyldt. Hvis mødepligten ikke er opfyldt, skal der gennemføres et nyt praktikforløb – normalt på samme skole.

Bachelor-opgaven

Bachelor-opgaven er tilknyttet et linjefag efter den studerendes eget valg. Den studerende tildeles både en linjefagsvejleder og en vejleder fra det pædagogisk-psykologiske område.

I bachelor-opgaven opstilles et problem der sammenkæder det faglige med det pædagogisk-psykologiske. Dette problem undersøges efter gængse normer for videnskabelighed. Opgaven er individuel og på akademisk niveau.

IT-kompetencer

Den studerende skal i studieforløbet tilegne sig færdigheder i at anvende boglige materialer samt baser og andre medier via Internettet.

Alle studerende tilbydes et kursus i Skrivning og IKT. Dette er nærmere beskrevet i studieordningen side 95.

For studerende, der har valgt linjefaget dansk er dette forløb obligatorisk og der er mødepligt til undervisningen.

Frivillig undervisning

Seminariet tilbyder følgende forløb:

- Praktisk-musisk kursus
- Børns første år i skolen
- Børn med særlige behov
- Korsang
- Svømmelæreruddannelsen (kun for studerende med idræt)
- Kursus i skrivning og retorik for studerende der vælger matematik, men ikke dansk
- Folkeskolelovens § 7-emner.

Seminariet kan også tilbyde andre forløb under frivillig undervisning. Det besluttet og udmeldes for hvert studieår. Der er mødepligt til frivillig undervisning. Hvis man er tilmeldt frivillig undervisning, skal mødepligten opfyldes, ellers udelukkes man fra deltagelse i frivillig undervisning det efterfølgende år.

Internationale emner og studieophold i udlandet

Internationale emner med både nationale og globale perspektiver inddrages i uddannelsen. Der kan etableres studier og projekter, bl.a. gennem informations- og kommunikationsteknologien (IKT) i samarbejde med udenlandske læreruddannelsesinstitutioner inden for seminariets internationale netværk.

Der er mulighed for studieophold i udlandet efter det første år i uddannelsen.

Meritoverførsel og fritagelse

Studerende kan få merit/fritagelse for dele af læreruddannelsen. Det kan ske i tilfælde hvor den studerende:

- tidligere har taget dele af læreruddannelsen
- har taget dele af uddannelsen i udlandet
- er uddannet i et af læreruddannelsens fag på samme niveau eller højere
- af helbredsmæssige grunde ikke fuldt ud kan følge den normale uddannelse.

Ansøgning om merit og fritagelse sendes til rektor og dokumentation vedlægges.

Deltagelsespligt

Der er ikke generel mødepligt på læreruddannelsen, men derimod deltagelsespligt. Loven om læreruddannelse påpeger at *den studerende har pligt til at deltage i uddannelsen som den tilrettelægges af seminariet*. Det forventes at den studerende indgår aktivt i undervisningen og tager ansvar for de opgaver der skal løses. At være studerende vil sige at være aktivt og selvstændigt handlende i samspil med andre – det er under disse betingelser at læring og udvikling finder sted.

Udmøntningen af deltagelsespligten kan variere fra fag til fag og det er beskrevet nærmere, hvorledes dette sker i det enkelte fags bestemmelser i studieordningen.

Manglende opfyldelse af deltagelsespligten kan medføre en bortvisning fra uddannelsen.

I afgrænsede dele af uddannelsen gælder der mødepligt. Det vil i beskrivelsen af de pågældende forløb tydeligt fremgå at der er mødepligt, ligesom det vil fremgå hvilken sanktion der vil gælde hvis mødepligten ikke overholdes.

Tidspunkt for eksamen

Visse af eksaminerne på læreruddannelsen (se fagenes beskrivelser) er centralt stillede skriftlige prøver. Det vil sige at opgaven stilles af Undervisningsministeriet og derfor afvikles samtidig på et tidspunkt fastsat af Undervisningsministeriet. De centralt stillede skriftlige prøver afholdes i maj og begyndelsen af juni.

De mundtlige prøver afholdes i perioden 30. maj til 30. juni. I visse tilfælde kan eksamen ske i august/september (se "Genindstilling til eksamen" og "Sygeeksamen", nedenfor). Bacheloreksamen afholdes i vinter semestret. I andre fag kan der afholdes prøver i januar, men kun hvis det betyder at den studerende dermed kan afslutte uddannelsen.

Semestertilmelding

Den studerende skal tilmelde sig studiet ved hvert semesters begyndelse. Fristen herfor er 1. september i efterårssemestret og 1. februar i forårssemestret.

Tilmelding til ordinær eksamen sker ved semestertilmelding, til det semester hvor eksamen afholdes. Reeksamener skal anføres særskilt på semestertilmeldingsblanketten.

Framelding af eksamen efter dette tidspunkt medfører brug af en eksamens-indstilling. Det samme gælder, såfremt man undlader at aflevere eksamensopgaver eller udebliver fra en eksamen.

Genindstilling til eksamen

Karakteren 6 er grænsen for at bestå. Hvis man har fået mindre end karakteren 6 i en eksamen, skal man tage den om. Man kan højst indstille sig tre gange til en eksamen. Dispensation til en 4. og 5. indstilling kan kun gives hvis rektor finder det begrundet i særlige eller usædvanlige forhold.

Genindstilling skal normalt ske næste ordinære eksamenstermin, men den studerende har ret til reeksamen i august eller januar i følgende tilfælde:

- hvis den studerende derved kan afslutte uddannelsen
- hvis den studerende efter 1. studieår er dumpet i en eller flere af de eksaminer der ligger inden udgangen af 2. semester.

Sygeeksamen

Hvis sygdom har forhindret den studerende i at deltage i en planlagt prøve, afholdes sygeeksamen. Der skal afleveres erklæring om sygdom på studiekontoret senest 8 dage efter framelding af prøven. Der afholdes sygeeksamen i august og januar, dog kun hvis de under "genindstilling til eksamen" anførte tilfælde er gældende. I andre tilfælde afholdes sygeeksamen ved næstfølgende ordinær eksamen (juni året efter).

Afløsning

Omfanget af en eksamen i et fag kan begrænses gennem en nærmere fastsat deltagelsespligt i afgrænsede undervisningsforløb. Det er højst 15 % af et fag der kan afløses. Hvis studerende ikke har fået godkendt afløsning, skal det fremgå af eksamensredegørelsen hvordan det pågældende område indgår i eksaminationen af de berørte studerende.

Deltagelse i eksamen

En del af de mundtlige eksaminer tager udgangspunkt i en opgave eller et andet produkt. Aflevering af eksamensopgaver sker den 10. maj, og denne aflevering er en forudsætning for at man kan gå til eksamen. Såfremt den 10. maj falder i en weekend eller på en helligdag, er afleveringsdatoen første hverdag efter den 10. Afleveringen finder sted i aulaen. Klokkeslæt for afleveringen vil blive offentliggjort på intranet og ved opslag ved studiekontoret.

Opgaven/produktet skal afleveres i 2 eksemplarer. Opgaven skal være forsynet med en forside hvor emne og problemformulering er angivet, ligesom det skal fremgå om opgaven er skrevet individuelt eller i samarbejde med andre studerende. Forsiden er fortrykt og hentes på intranet eller skolekom.

Hvis der er obligatorisk afløsning for dele af et eksamensfag (se fagenes beskrivelser), skal afløsningen også være godkendt 10. maj, for at den studerende kan gå til eksamen.

Redegørelse for eksamensgrundlaget

Underviseren udarbejder en redegørelse for eksamensgrundlaget. Den består af en oversigt over det læste stof, beskrivelse af hvordan der har været arbejdet og angivelse af relevante forhold omkring eksamen. For alle linjefag, bortset fra dansk og matematik, skal det fremgå, hvorledes flexpraktikken har været gennemført på det enkelte hold. Redegørelsen skal foreligge 1. april i eksamenssemestret og sendes til censor.

Mundtlige prøver hvor der indgår et produkt

En skriftlig opgave danner grundlag for eksaminationen og indgår i bedømmelsen. Omfanget er 10-20 sider.

Et kort skriftligt oplæg er udgangspunkt for eksaminationen *uden* at indgå i bedømmelsen. Omfanget er 2-5 sider.

Bacheloropgaven har et omfang på 25-30 sider. Der gives en samlet bedømmelse af den mundtlige og den skriftlige præstation.

Der skal i opgaven og oplæg skrives med Times New Roman str. 12 og 1½ linjeafstand. De angivne sidetal er inklusive billeder, tabeller og bilag. Ved udfærdigelsen af opgaven skal seminariets officielle blanket anvendes som forside.

Det er den studerendes ansvar, at ovennævnte bestemmelser om de skriftlige produkter overholdes. Manglende overholdelse kan medføre, at produktet ikke kan inddrages i den mundtlige prøve.

Computer og skriftlig eksamen

Hvis man vil anvende computer til eksamen, skal man selv medbringe computer, printer, skærm og tastatur. Man skal forud for eksamen tilmelde sig denne eksamensform på tilmeldingslister ved opslag ved studiekontoret. Frist for tilmelding fremgår af listerne.

Seminarieret har ingen form for ansvar i forhold til det tekniske. Den studerende har selv det fulde ansvar for sikkerhedskopier, print osv. Ved strømsvigt må den studerende skrive videre i hånden og der gives ingen forlængelse af prøvetiden på baggrund af tekniske problemer. Som udgangspunkt er alle programmer og data tilladt på computeren, med mindre andet meddeles. Senest en uge før den skriftlige prøve har seminarieret ved opslag orienteret om evt. restriktioner ved brugen af computer. Her kan man også se hvornår og hvor udstyret må stilles op. Det er ikke tilladt at kommunikere elektronisk under den skriftlige prøve. Den studerende må kun aflevere tekst der er produceret under selve prøven. Tekstdele som den studerende (evt. i samarbejde med andre) har skrevet i forberedelsestiden eller i løbet af uddannelsen, kan indgå hvis de pågældende tekstdele tydeligt er markeret som citat og håndteres ligesom alle andre kilder.

Censorer

Der medvirker en censor ved alle eksaminer. Ved eksaminer hvor der indgår eksamensspørgsmål, skal censor godkende disse i forvejen. Eksamensspørgsmålene skal være repræsentative i forhold til eksamensgrundlaget. For censors medvirken ved lærereksamen gælder bestemmelserne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelse, jf. bekendtgørelse nr. 356 af 19. maj 2005.

Eksamens varighed

Bemærk at de angivne tider er inklusiv votering og begrundelse for karakteren.

Prøvens varighed fremgår af følgende tabel:

<i>linjefag</i>	<i>60 min.</i>
<i>Øvrige fag</i>	<i>30 min.</i>
<i>Bachelor</i>	<i>45 min.</i>
<i>Sameksamen</i>	
<i>linjefag+linjefag</i>	<i>100 min.</i>
<i>linjefag+ikke-linjefag</i>	<i>75 min.</i>
<i>ikke-linjefag+ikke-linjefag</i>	<i>50 min.</i>

Ministeriet fastsætter varigheden af de centralt stillede skriftlige prøver.

Klage over eksamen

En klage skal være skriftlig og begrundet, og den skal indgives senest 2 uger efter at man har fået karakteren at vide. Klagen rettes til rektor der behandler sagen i overensstemmelse med bekendtgø-

relse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser. Den studerende kan anke afgørelsen af klagen.

Overtrædelse af eksamensbestemmelserne

I tilfælde af at en studerende uretmæssigt har skaffet sig eller yder hjælp, eller har udgivet en andens arbejde for sit eget bortvises fra prøven.

Dispensation

Rektor hjemles ret til at dispensere fra denne studieordning.

DE FÆLLES FAG

Kristendomskundskab/livsoplysning

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i faget kristendomskundskab/livsoplysning er arbejdet med dannelses- og værdispørgsmål i et religionsfagligt og idéhistorisk perspektiv. Sammenhængen i faget fremkommer ved, at der på tværs af fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder arbejdes med forskellige menneskesyns betydning for etik, dannelse og den pædagogiske praksis i skolen.

Målet er at den studerende kvalificeres til at indgå i skolens arbejde med dannelses- og værdispørgsmål ved at tilegne sig:

- 1) viden om kristendommens og andre livsanskuelsers betydning for værdigrundlaget i dansk og europæisk kultur.
- 2) viden om andre religioner som spiller en væsentlig rolle i Europa.
- 3) færdigheder i at vurdere kulturelle, etiske og eksistentielle spørgsmål i brydningen mellem tradition og modernitet samt i mødet med andre kulturer og
- 4) grundlag for samarbejde med forældre og andre om skolens arbejde med dannelses- og værdispørgsmål.

Kristendomskundskab/livsoplysning og folkeskolens formål

Faget kristendomskundskab/livsoplysning sigter imod at sætte den kommende lærer i stand til at løse en række almene opgaver i skolen, jf. om folkeskolens formål i § 1 i Folkeskoleloven.

- 1) Arbejdet med den enkelte elevs alsidige personlige udvikling der bl.a. omfatter den åndelige og den sociale udvikling, herunder den religiøse og den etiske.
- 2) Arbejdet med at gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og give dem forståelse for andre kulturer, herunder kristendommen og de kulturer som indvandregrupper er præget af, hvilket indbefatter islam.
- 3) Arbejdet med at forberede eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre i en skole der bygger på åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Det står som en vigtig opgave i kristendomskundskab/livsoplysning at udlægge disse kernebegreber og deres værdipræmisser i en idéhistorisk kontekst.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Kristendommen

- 1) Kristendommens baggrund og grundbegreber.
- 2) Kristendommens væsentlige fremtrædelsesformer i fortid og nutid med vægt på danske forhold.
- 3) Kristendommens kulturelle betydning i historisk og nutidigt perspektiv.

Hovedlinier og knudepunkter i europæisk idéhistorie

- 1) Den europæiske humanistiske tradition.
- 2) Oplysning, sekularisering og sekulære livsanskuelser.
- 3) Menneskerettigheds-idéer.

Ikke-kristne religioner

- 1) Grundlæggende træk i ikke-kristne religioner der har vundet udbredelse i Europa, herunder islam.
- 2) Mødet mellem den af kristendommen og sekulariseringen prægede europæiske kultur og andre kulturer.
- 3) Kulturmødet i skolen.

Etiske og eksistentielle spørgsmål

- 1) Eksistentielle spørgsmål der rejser sig af menneskets forhold til sig selv og dets omverden.
- 2) Forskellige opfattelser af etikens begrundelse og indhold.
- 3) Etiske og eksistentielle spørgsmål i tilknytning til skole- og lærervirksomhed.

Samspil

Faget giver grundlag for arbejdet med de pædagogiske fag på flere måder. Dels ved at give et idéhistorisk og begrebsligt grundlag for arbejdet med pædagogisk idéhistorie og etik og sætte dannelsesbegrebet ind i en bredere kulturhistorisk sammenhæng der inddrager kristendommen og den påvirkning der historisk set er udgået fra kristendommen. Dels ved at give nogle historisk-samfundsmæssige perspektiver på den kultur, som skolen er en del af, og som der kan trækkes på i faget skolen i samfundet. Endelig giver faget et grundlag for at forholde sig til de alment pædagogiske problemer der knytter sig til arbejdet med elever med forskellig religiøs og kulturel baggrund.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Faget kristendomskundskab/livsoplysning er delt op i fem hovedområder eller indholdsområder som tilsammen skal kvalificere den studerende til at opfylde fagets overordnede mål. Nedenfor kan man se hvilke faglige færdigheder og andre kompetencer, man skal tilegne sig indenfor fagets fem forskellige indholdsområder i løbet af året.

Fagets fem indholdsområder:

Kristendomskundskab/livsoplysning almendidaktiske kompetencer

Indenfor dette indholdsområde tilegnes kundskaber og færdigheder i at:

- tænke fagets idehistoriske, religionshistoriske, filosofiske og etiske overvejelser ind i et pædagogisk og socialt arbejde med den enkelte elevs alsidige personlige udvikling i forhold til en nutidig kulturforståelse
- tænke fagets idehistoriske, religionshistoriske, filosofiske og etiske hovedtanker ind i pædagogiske overvejelser over lærervirksomheden i nutidig dansk folkeskole.

Kristendommen

Indenfor dette indholdsområde tilegnes der kundskaber og færdigheder i at:

- beskrive og analysere centrale elementer og begreber i den hellenistiske kultur og den gammeltestamentlige religion som har haft indflydelse på udviklingen af kristendommen
- beskrive og analysere centrale elementer og begreber i den kristne religion
- sammenligne de tre og kunne se forskelle og ligheder
- drøfte disse elementer og begrebers betydning i forhold til skolens arbejde med dannelses- og værdispørgsmål
- vurdere og perspektivere hvorledes forskellige kristne fremtrædelsesformer har haft indflydelse på udviklingen af dansk kultur.

Hovedlinier og knudepunkter i europæisk idéhistorie

Indenfor dette indholdsområde tilegnes kundskaber og færdigheder i at:

- beskrive og analysere hvordan disse begreber videreudvikler sig i de humanistiske livsanskuelser i Europa
- definere og drøfte brydninger mellem religiøse og sekulære livsanskuelser
- redegøre for og drøfte udviklingen af menneskerettighederne
- reflektere over sammenhængen mellem de teoretiske udlægninger af centrale begreber i den europæiske historie og skolens praktiske virkelighed, eller relatere de teoretiske begreber til skolens praktiske virkelighed.

Ikke-kristne religioner

Indenfor dette indholdsområde tilegnes kundskaber og færdigheder i at:

- beskrive og analysere centrale elementer og begreber i ikke-kristne religioner som er udbredte i Europa, herunder islam
- definere og drøfte brydninger mellem den europæiske kultur og andre kulturer
- drøfte hvad dansk og europæisk kultur er med henblik på en dybere forståelse af de problemer der opstår i kulturmødet i skolen.

Etiske og eksistentielle spørgsmål

Indenfor dette indholdsområde tilegnes kundskaber og færdigheder i at:

- skelne mellem forskellige former for etik
- kende til forskellige svar på eksistentielle spørgsmål
- redegøre for hvordan forskellige former for etiske og eksistentielle handlinger kan begrundes
- have forståelse for hvordan forskellige etiske og eksistentielle spørgsmål har relevans for lærerollen.

Arbejdsformer i faget

I faget tilegnes der kundskaber og færdigheder i at:

- indgå i en faglig drøftelse hvor der anvendes faglige begreber
- bruge faglige begreber i drøftelsen
- analysere og fortolke tekster og andet kildemateriale
- samarbejde med medstuderende
- indgå i gruppearbejdsformer
- arbejde med fagligt relevant IT.

Praktik

I praktikperioden er der mulighed for at arbejde med at perspektivere fagets kundskaber og færdigheder til pædagogiske overvejelser over lærervirksomhed.

Evaluering

Der arbejdes med egen læring i faget gennem mundtlig eller skriftlig refleksion.

Arbejdet som studerende omfatter:

- 1) Forberedelse
- 2) Selvstudium
- 3) Aktiv deltagelse
- 4) Efterbehandling
- 5) Vejledningsbrug

Den studerende skal deltage i undervisning og søge vejledning, der aftales mellem studerende og lærer, som underrette studieadministrationen, såfremt den studerende ikke kan betragtes som studieaktiv og derfor ikke opfylder deltagelsespligten.

Eksamen

Den studerende afslutter faget med at udarbejde et kort skriftligt oplæg over et fagligt emne og en eller flere problemstillinger som kan relateres til skolens arbejde med dannelses- og værdispørgsmål, og som kan relateres til andre af fagets fem indholdsområder.

Det korte skriftlige oplæg er udgangspunkt for eksaminationen uden at indgå i bedømmelsen. Omfanget er 2-5 sider.

Flere kan skrive opgave sammen.

De pædagogiske fag:

Vejledning i de pædagogiske fag er at forstå som:

1. Proces vejledning: Det er muligt for den enkelte studerende at få vejledning løbende i forhold til forståelse af faget
2. Produkt vejledning: Det er muligt for den enkelte studerende at få vejledning i forhold til udfærdigelse af skriftlige opgaver

Vejledning i begge tilfælde tager udgangspunkt i den studerendes oplæg og er på den studerendes initiativ.

Skolen i samfundet

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i skolen i samfundet er identifikation, analyse, vurdering og diskussion af betingelserne og mulighederne for skolen og lærerarbejdet og de interesser der knyttes hertil fra skolens sociale og politiske omgivelser.

Faget arbejder teoretisk og empirisk med en kombination af sociologiske, politologiske, historiske, pædagogiske og psykologiske perspektiver.

Målet er at den studerende introduceres til en læreruddannelse og det fremtidige arbejde som lærer ved at:

- 1) tilegne sig færdigheder i at anvende og perspektivere egne iagttagelser og erfaringer i forståelsen af lærerarbejdet som en pædagogisk virksomhed på baggrund af skolens samfundsmæssige opgaver, funktioner og betingelser og
- 2) blive i stand til at identificere, analysere, vurdere og diskutere væsentlige betingelser for og perspektiver i udøvelsen af lærerprofessionen på baggrund af skolens samfundsmæssige opgaver, funktioner og betingelser.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Skolen som institution i samfundet

- 1) Skolen som samfundsinstitution under skiftende økonomiske, politiske og sociale vilkår set i lyset af de demokratiforestillinger, værdier, forventninger og interesser som knytter sig til undervisning og opdragelse i det moderne samfund.
- 2) Skolens og lærerens forpligtigelser, opgaver og ansvar i forhold til eleverne med deres forskellige sociale, etniske og kulturelle baggrunde og opvækstvilkår.
- 3) Skolen i en national og global politisk kontekst såvel økonomisk-administrativt som indholdsmæssigt.

Skolen som organisation

- 1) Skolen i sin politisk-styrelsesmæssige kontekst såvel økonomisk-administrativt som indholdsmæssigt.
- 2) Skolen som arbejdende organisation med dens roller, forskrifter og kollegiale relationer.
- 3) Skolen og lærernes samspil med forældrene, andre pædagogiske institutioner, offentlige myndigheder og lokalsamfundet.

Sammenhæng i faget og fagets bidrag til sammenhæng i læreruddannelsen

Faget peger frem mod og spiller sammen med arbejdet i de øvrige pædagogiske fag - psykologi, almen didaktik og pædagogik - samt kristendomskundskab/livsoplysning, linjefagene og praktik. Faget bidrager til udviklingen af fagdidaktikken i linjefagene.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Undervisningen kan organiseres i følgende temaer:

Tema 1: Lærer – elev relationen i tidens skole

Målet: At den studerende bliver i stand til at beskrive, analysere, vurdere og diskutere betingelserne for skolen som institution i samfundet og den indbyrdes relation mellem aktørerne: lærer – elev og forældre , med de sæt af forskelligartede værdier, forventninger og interesser der bringes i spil.

Den studerende opnår kompetence i følgende:

- at beskrive, analysere og vurdere de forskellige værdier, forventninger og interesser som bringes i spil indenfor skolens rammer under skiftende økonomiske, politiske og sociale betingelser
- at kunne forholde sig til skolens demokratiske aspekter relateret til undervisning og opdragelse
- at kunne vurdere og diskutere børns forskellige sociale, etniske og kulturelle betingelser som afsæt for undervisning og læring med henblik på skole-hjemsamarbejde
- at identificere og diskutere betingelserne for de kollegiale relationer og det indbyrdes forpligtende samarbejde i udøvelsen af lærerprofessionen.

Tema 2: Skolen - en institution i moderniteten?

Målet: At den studerende bliver i stand til at forholde sig til det omgivende samfunds indflydelse på skolen som institution under vekslende politiske, økonomiske og administrative forhold. Fokus vil være at de studerende bliver i stand til at identificere, analysere, vurdere og diskutere samfundsmæssige perspektiver på skolens opgaver og funktion i en national og global sammenhæng.

De studerende opnår kompetence i følgende:

- at identificere, analysere, vurdere og diskutere forskellige samfundsmæssige perspektiver på skolens institutionelle opgaver, både i en national og global sammenhæng

- at beskrive, analysere, vurdere og diskutere spændingsfeltet mellem forskellige politiske perspektiver på skolens opgaver og funktion og konsekvensen heraf
- at have indsigt i de gældende økonomiske og administrative vilkår for skolens arbejde i et tidsmæssigt perspektiv
- at kunne forholde sig til de samfundsmæssige betingelser for udøvelsen af lærerprofessionen.

Tema 3: Folkeskolen som organisation – udviklingsveje og vildveje

Målet for dette tema er at den studerende kan forholde sig til udøvelsen af lærerprofessionen indenfor en given politisk styrelsmæssig og organisatorisk kontekst, med henblik på at kunne identificere, vurdere og diskutere problemfelter omkring skolens pædagogiske virksomhed.

Den studerende opnår kompetence i følgende:

- at den studerende får indsigt i de styrelsmæssige forhold omkring skolens ledelse og organisation
- at opnå indsigt i forskellige pædagogiske institutioner og offentlige myndigheders samarbejde med skolen
- at den studerende får indsigt i og forståelse for skolens forskellige organisatoriske forhold og disses betydning for udøvelse af eget arbejde i en fælleskollegial samt en teammæssig sammenhæng
- at kunne forholde sig til udviklingsmuligheder for udøvelsen af lærerprofessionen, indenfor en given politisk styrelsmæssig og organisatorisk kontekst.

Arbejdsform

Undervisningen tager afsæt i læreruddannelsens 3 dimensioner, kundskabsdelen, professionsdelen og praktikdelen, udfoldet i en eksemplarisk didaktisk praksis for faget SIS. Der arbejdes med varierede arbejdsformer, f.eks. projektorientering, storyline samt tema- og emne baseret undervisning. IT-baserede arbejdsformer indgår hvor det er relevant.

Der kan aftales mødepligtsforløb ved fremlæggelser og lignende på holdet. Mødepligtsforløb planlægges af hold og lærer i fællesskab og fremgår af semesterplanen. Såfremt mødepligten ikke opfyldes, er den studerende forpligtet til skriftligt at redegøre for en problemstilling, formuleret af læreren med udgangspunkt i den/det afholdte fremlæggelse/værksted.

Eksamen

Eksamen består af en mundtlig prøve.

Et kort skriftligt oplæg er udgangspunkt for eksaminationen *uden* at indgå i bedømmelsen. Omfanget er 2-5 sider.

Flere kan skrive opgave sammen.

Pædagogik

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i faget pædagogik er analyse og vurdering af undervisningens og opdragelsens grundspørgsmål vedrørende den enkelte elevs demokratiske dannelse i et socialt fællesskab.

Målet er at den studerende ud fra en personlig værdiforankret forståelse af opdragelses- og undervisningsopgavernes betydning tilegner sig begreber, argumenter, teorier og forskningsresultater med henblik på at kunne

- 1) analysere, diskutere og begrunde personlig og professionel stillingtagen til principielle og konkrete spørgsmål i forbindelse med opdragelse og undervisning i samfund og skole,
- 2) træffe beslutning om løsning af opdragelses- og undervisningsopgaver, bl.a. i forbindelse med værdi- og normkonflikter og
- 3) samtale og samarbejde med elever, forældre, kolleger, ledelse og andet personale om realiseringen af skolens opdragelses- og undervisningsformål.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Pædagogisk-filosofiske indholdsområder

- 1) Opdragelse og undervisning i idéhistorisk perspektiv.
- 2) Pædagogik, menneske- og samfundssyn, dannelse og kvalificering.
- 3) Den etiske dimension i forholdet mellem mennesker, herunder samtalsetik.

Opdragelse og undervisning i institutionel sammenhæng

- 1) Folkeskolens undervisning og opdragelse i historisk belysning, herunder enhedsskolens udvikling.
- 2) Folkeskolens opgave, organisation og lovgrundlag.
- 3) Alternative skoleformer.

Læreropgaver i nutidens skole

- 1) Lærerrolle og lærerpersonlighed.
- 2) Lærerens ansvar, pligter og rettigheder i demokratisk sammenhæng.
- 3) Lærerens samarbejde med elever, kolleger og forældre om undervisning.
- 4) Lærerens opgaver over for børn med anden kulturel baggrund.
- 5) Lærerens socialpædagogiske forpligtelser og samarbejdsrelationer.

Pædagogisk forskning og udviklingsarbejde

- 1) Forholdet mellem teori og praksis i pædagogisk arbejde.
- 2) Teorier om udvikling og forandring i uddannelsessystemet.
- 3) Pædagogiske udviklingsprojekter og skoleudvikling.
- 4) Skole og undervisning i international belysning.

Samspil med læreruddannelsens andre fag

Undervisningen kan finde sted i et tværfagligt samarbejde med almen didaktik, psykologi og skolen i samfundet samt i varieret omfang med kristendomskundskab/livsoplysning og uddannelsens linjefag.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Indholdet i faget pædagogik er individuelt, i studiegrupper og på hold, at arbejde med nedenstående spørgsmål.

De kompetencer der herved skal udvikles er:

- at kunne beskrive og analysere en problemstilling ud fra en synsvinkel
- at kunne diskutere og forholde sig vurderende til pædagogiske spørgsmål
- at kunne problematisere og perspektivere synspunkter og sagsforhold.

Skolens funktion

Hvorfor får nogle mere ud af at gå i skole end andre?

Hvad vil det sige at holde skole?

Hvad er sammenhængen mellem samfundsudvikling og skoleudvikling?

Hvorfor har vi en særlig udgave af enhedsskolen i Danmark?

Hvad er forskellen på at tale om skolens funktion og skolens formål?

(Disse og lignende spørgsmål arbejdes der introducerende med i faget Skolen i Samfundet)

Skolens formål

Hvad har de skiftende syn på børn og unge i forhold til opdragelse, undervisning og dannelsesdiskussionen betydet?

Hvordan hænger opdragelse, undervisning og dannelsesbegreberne sammen?

Hvad er forholdet mellem udvikling og læring?

Hvad betyder modernitetsteoriene for den måde vi forstår skolen på i dag?

(Disse og lignende spørgsmål om undervisning, læring og udvikling afklares i et samarbejde med fagene alm. didaktik og psykologi)

Relationen til filosofiske grundspørgsmål

Hvilken betydning har forskellige menneske-, samfunds-, dannelses- og kvalificeringssyn på skolens indretning og lærerens arbejde?

Hvad er det rigtige at gøre? Kan man opstille normer for den gode lærer og den gode undervisning?

Hvad vil det i det hele taget sige at pædagogik (også) er en normativ videnskab?

Hvad betyder etiske overvejelser for pædagogikken?

Hvordan hænger pædagogisk teori sammen med pædagogisk praksis?

Skoleudvikling

Hvordan kan man tænke forandringer i uddannelsessystemet?

Hvor kommer initiativerne fra?

Hvem styrer og er ansvarlige for processerne?

Hvordan kan skoleudvikling planlægges, og kan det blive en del af lærerens hverdag? Hvilken rolle spiller forskningsresultater og internationale undersøgelser?

Lovgrundlag og skoletyper

Hvad er lovgrundlaget for skolen, og hvordan organiserer skolen sig?

Hvordan har nogle af de centrale paragraffer ændret sig over tid, og hvorfor?

Hvad er alternativerne til folkeskolen?

Hvad er begrundelsen for offentlig støttede "frie" skoler?

Hvilken indflydelse har de alternative skoleformer på folkeskoleområdet?

Opfattelser af lærerprofessionen

Hvorfor er der så mange billeder og bud på lærerrollen?

Hvad er argumenterne, og hvad betyder det for udviklingen af lærerprofessionen?

Hvad betyder lærerpersonlighed for det pædagogiske arbejde, og hvad vil det sige at være en autentisk lærer?

Hvorfor skal læreren beskæftige sig med andre ting end undervisning?

Hvorfor er det nødvendigt, og hvordan hænger disse forhold sammen?

Hvad vil det sige at tænke dette ind i en demokratisk sammenhæng?

Internationalt perspektiv

Hvordan organiserer man sig i andre lande, og hvilke ligheder og forskelle er der på de pædagogiske problemer, man arbejder med? Hvad betyder globaliseringen for arbejdet i skolen? Kan eller skal skolen udvikle international forståelse og solidaritet?

Eksamen

Eksamen består af en mundtlig prøve.

En skriftlig opgave danner grundlag for eksaminationen og indgår i bedømmelsen. Omfanget er 10-20 sider.

Flere kan skrive opgave sammen.

Almen didaktik

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i faget almen didaktik er professionel lærervirksomhed med henblik på at målsætte, planlægge, gennemføre og evaluere undervisning.

Didaktiske teorier, modeller og forskningsresultater danner afsæt for kritiske og konstruktive analyser af praksisbeskrivelser og undervisning.

Målet er, at den studerende tilegner sig

- 1) teoretisk indsigt og praktisk kompetence til selvstændigt og i samarbejde med elever, forældre og kolleger at træffe og begrunde valg forbundet med målsætning, planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning og
- 2) forudsætninger for at udvikle og anvende teoretisk indsigt, professionelt sprog og praktiske kompetencer med henblik på videreudvikling af undervisningen og skolen.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Skolen som institution og organisation – centrale og lokale rammer for undervisningen

- 1) Skolens formål, fag og tværfaglighedsforståelse.
- 2) Skolefagenes mål og indhold.
- 3) Skolens organisering af elevers og læreres arbejde og samarbejde.
- 4) Skolens samarbejde med eksterne parter.

Eleverne i undervisningen

- 1) Elevernes forudsætninger og potentialer i et differentieringsperspektiv, herunder forholdet mellem den enkelte elev og klassens fællesskab.
- 2) Elevernes med- og selvbestemmelse på undervisningens mål, indhold og arbejdsformer.
- 3) Samarbejdet og samvirket med forældrene.

Undervisningens mål, indhold og arbejdsformer

- 1) Forskellige fags erkendelses- og udtryksformer og potentialerne i tværfaglige emne- og projektarbejder.
- 2) Målfastsættelse og kriterier for valg af indhold etc.
- 3) Kriterier for valg af indhold i undervisningen og for valg af undervisnings- og arbejdsformer i forhold til forskelligt indhold og forskellige elever.
- 4) Udformning af undervisningsplaner og kriterier for valg af undervisningsmidler og undervisningsmaterialer.
- 5) Lærer-elevrelationer og samtaleformer i undervisningen.
- 6) Læreren som vejleder og leder.

Udvikling af undervisningen og elevernes udbytte af skolegangen

- 1) Løbende intern evaluering med henblik på at fremme elevernes læring og undervisningens kvalificering.
- 2) Begrundelser for og veje til at beskrive og vurdere elevernes udbytte af skolegangen i forhold til de formulerede formål og mål.
- 3) Forudsætninger for udvikling af det kollegiale samarbejde og for skolens udvikling.
- 4) Forudsætninger for at udvikle både uddannelses- og dannelsesperspektivet i skolens opgave.

Samspelet med fagene

Studiet i almen didaktik inddrager kundskabsområder og erfaringer fra de øvrige pædagogiske fag i læreruddannelsen, den studerendes linjefag og praktik, hvilket giver mulighed for at organisere dele af undervisningen som tværgående studieforløb.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Almen didaktik handler om undervisningens hvad, hvordan og hvorfor. Hvad skal undervisningen dreje sig om, hvordan skal den foregå, og hvorfor træffer man som lærer, de valg man træffer? Det centrale genstandsfelt for Almen didaktik er selve undervisningen. En nærmere analyse af undervisningens hvad, hvordan og hvorfor kræver imidlertid perspektiveringer til hvilke dannelses- og opdragelsesmål der gælder i samfundet, samt overvejelser over hvordan børn lærer. Almen didaktik kan derfor ikke nøjes med at fokusere på den konkrete undervisningssituation, men må inddrage erkendelser fra bl.a. sociologisk og psykologisk teori. På dette grundlag kan der udvikles didaktiske modeller af mere overordnet karakter der støtter planlægning, gennemførelse og evaluering af både monofaglig og tværfaglig undervisning. Undervisningen i Almen didaktik foregår derfor i et tæt samspil med læreruddannelsens øvrige fag.

Undervisningen kan organiseres i følgende temaer:

Tema 1: Lærerprofessionen

Målet er at den studerende lærer at planlægge, gennemføre og evaluere undervisning indenfor et udsnit af arbejdsmønstre. Målet er ligeledes at den studerende kan vurdere et indholdsvalg i forhold til en specifik målgruppe indenfor henholdsvis et fagligt eller tværfagligt forløb i samarbejde med linjefagene og forestående praktik.

Den studerende opnår kompetence i følgende:

- at iagttage og beskrive forskellige faglige forudsætninger hos børn
- at blive bevidst om egne styrker og svagheder i gennemførelse af undervisning
- at den studerende kan målsætte, planlægge, gennemføre og evaluere et undervisningsforløb i samarbejde med linjefagene
- at den studerende opnår indsigt i forskellige arbejdsmønstre og afprøver et eller flere af disse.

Tema 2: Den rummelige skole med fokus på inklusion og differentiering

Målet er at den studerende lærer at analysere og vurdere muligheder og begrænsninger for inklusion og differentiering indenfor den rummelige skole ud fra såvel et teoretisk, praktisk som fagligt fokus.

Den studerende opnår kompetence i følgende:

- at blive i stand til at vurdere elevernes forskellige forudsætninger og potentialer
- at blive i stand til at foranstalte forskellige undervisningsforløb tilpasset den enkelte elev
- at blive i stand til at udvikle redskaber til gennemførelse af undervisningsforløb ud fra individuelle læringsmål
- at blive i stand til at vurdere muligheder og begrænsninger for inklusion og differentiering indenfor den rummelige skole.

Tema 3: Lærerens samarbejdsrelationer i forhold til interne og eksterne aktører

Målet er at den studerende opnår indsigt i og forudsætninger for at kunne samarbejde med kolleger, skolens konsulenter, skoleledelse, forældre og andre aktører.

Den studerende opnår kompetence i følgende:

- at indgå aktivt i teamsamarbejdets forskellige funktioner
- at være bevidst om lærerarbejdets kollegiale samarbejdsforhold og udviklingsmuligheder
- at den studerende opnår indsigt i forudsætninger for samarbejde med forældre og andre eksterne aktører.

Tema 4: Analyse, udvikling af og forskning i lærerens praksis

Målet er at den studerende bliver i stand til at analysere, vurdere og anvende egne og andres analyser og forskningsresultater om undervisning.

Den studerende opnår kompetence i følgende:

- at den studerende bliver i stand til at analysere undervisningens forskellige dimensioner
- at den studerende bliver i stand til at vælge, anvende og begrunde forskellige undersøgelses-tilgange til analyse og udvikling af praksis
- at den studerende anvender forskellige evalueringsformer
- at den studerende bliver i stand til at udvikle undervisning på baggrund af evaluering og dokumentation.

Tema 5: Demokrati og medbestemmelse i og uden for skolen rammer

Målet er at den studerende får indsigt i og gør sig erfaringer med demokratiske processer indenfor lærerens virksomhed, med henblik på at udvikle en bredere forståelse af skolens formål og opgave i relation til samfundet. Hensigten er at den studerende får en indsigt i at udvikle undervisning hvor demokrati og medbestemmelse indgår som et overordnet dannelses perspektiv.

Den studerende opnår kompetence i følgende:

- at den studerende bliver i stand til aktivt at indgå i demokratiske beslutningsprocesser ud fra et lærerperspektiv
- at den studerende bliver i stand til at inddrage elever og evt. forældre i planlægningsprocesser i praktikperioder
- at den studerende bliver i stand til at udvikle metoder og indhold hvor demokrati og medbestemmelse indgår som et overordnet dannelsesperspektiv set i relation til den enkelte elevs forudsætninger og potentialer indenfor fællesskabets rammer.

Overfagligt tema: Videnskabsteori og metode

Målet er at den studerende kan analysere og vurdere fagsyn, menneskesyn, samfundssyn og grundlæggende værdier i relation til lærerens arbejde. Målet er at den studerende udvikler kompetence til videreudvikling af undervisningen og skolen.

Den studerende opnår kompetence i følgende:

- at den studerende bliver i stand til at analysere og vurdere undervisningens videnskabsteoretiske forankring med henblik på dagligt arbejde såvel som innovation
- at den studerende udvikler konsistens gennem anvendelsen af det videnskabsteoretiske paradigme og dets begreber i relation til belysning og udvikling af eget praksisfelt.

Der kan aftales mødepligtsforløb ved fremlæggelser og lignende på holdet. Mødepligtsforløb planlægges af hold og lærer i fællesskab og fremgår af semesterplanen. Såfremt mødepligten ikke opfyldes, er den studerende forpligtet til skriftligt at redegøre for en problemstilling, formuleret af læreren med udgangspunkt i den/det afholdte fremlæggelse/værksted.

Forudsætningen for at kunne indstille sig til eksamen er at den studerende har afleveret en skriftlig opgave.

Eksamen

Eksamen er en mundtlig prøve hvor den skriftlige opgave danner grundlag for eksamen. Den skriftlige opgave skal indeholde et selvplanlagt eller gennemført undervisningsforløb som grundlag for diskussion, problematisering og videreudvikling af undervisnings- og læringsaktiviteter.

En skriftlig opgave danner grundlag for eksaminationen og indgår i bedømmelsen. Omfanget er 10-20 sider.

Flere kan skrive opgave sammen.

Psykologi

Centralt fastlagte bestemmelser

Psykologi i læreruddannelse har særlig fokus på viden, begreber og teorier om børn og unges læring, udvikling og sociale samspil i forskellige sammenhænge. Faget sætter endvidere perspektiv på den studerendes og lærerens professionelle udvikling. Centralt i faget står pædagogisk psykologi.

Målet er at den studerende

- 1) udvikler kompetencer til at iagttage og handle på grundlag af en psykologisk funderet forståelse af læreren som aktør på individniveau, på gruppeniveau, på organisationsniveau og på samfundsniveau,
- 2) tilegner sig viden og forståelse for psykologiens centrale begreber og teoridannelser og
- 3) tilegner sig forståelse for menneskets mangesidige livs-sammenhænge, virkelighedsopfattelser og udviklingsvilkår.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

- 1) Metateoretiske forudsætninger for vurdering af psykologiens anvendelsesområder i lærervirksomhed.
- 2) Menneskets sociale, kognitive og emotionelle udvikling.
- 3) Kundskab, læring, kompetence og mestring.
- 4) Sociale relationer, interaktion og kommunikation.
- 5) Socialisation og interkulturel psykologi.
- 6) Læreren som procesleder med henblik på facilitering af forandrings-, udviklings- og læringsprocesser for grupper og individer.

Samspil med uddannelsens øvrige fag

Dele af undervisningen kan foregå i samarbejde med de øvrige pædagogiske fag og i andre tværel eller parallelfaglige sammenhænge hvor faget kan bidrage med sine særlige perspektiver på bl.a. udvikling, læring og kommunikation.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Målet er at den studerende bliver i stand til at analysere og reflektere over psykologiske teorier i relation til konkret skolevirksomhed, stifter bekendtskab med nogle psykologiske teorier og redskaber på et teoretisk og øvelsespræget niveau og kan diskutere konsekvenserne heraf, samt opnår handleberedskab/kompetence indenfor flg. områder:

Læring og lærerens rolle:

Forskellige læringssyn i et historisk og aktuelt perspektiv
Praktiske øvelser og cases hvor forskellige læringssyn kommer til udtryk
Forskellige teorier om børn og unges læring
Teorier om lærerens rolle og lærerens person
Diskussion af lærerens opgaver og handlemuligheder i nutidens skole
Analyse af eget læringssyn.

Kommunikation og samarbejde:

Kommunikationsteorier og metoder
E-læring i et kommunikativt perspektiv
Forskellige strategier og metoder til at arbejde med kommunikation og social kompetence i folkeskolen
Lærerens rolle som relationsarbejder
Teamsamarbejde
Supervision og vejledning
Kropssprog – nonverbal kommunikation
Selektiv perception.

Personlighed, udvikling og tidens børn:

Teorier om udviklingspsykologi og barndomspsykologi i et historisk perspektiv
Samfundsmæssige betingelsers betydning for tidens børn
Personlighedspsykologiske teorier
Identitetsbegrebets udvikling
Personlighedsbegrebet
Den livslange udvikling
Personlighedstests.

Samfund, gruppe og socialt samspil:

Socialpsykologiske teorier
Analyse af cases i individualpsykologiske og social- og samfundsorienteret psykologiske perspektiver. Diskussion af konsekvenserne heraf
Diskussion af determinisme-begrebet
De samfundsmæssige betingelsers betydning for tidens børn
Medieanalyse
Mobning
Konflikthåndtering.

Følelser og tænkning:

Teorier om kognition
Teorier om emotioner
Udvikling af kognition set i relation til alder og kontekst
Emotioners indflydelse på tænkning og udvikling

Tryghed og udfordringer
Kognition og emotion set i relation til hjerne processer og udvikling
Refleksioner over lærer-professions relevans.

Områder med relation til praktik, herunder tværfaglige temaer, f.eks.:

Sorg/krise
Urolige elever
Køn
Tosprogede elever
Risikobørn
Etc.

Deltagelsespligt

Deltagelsespligten i faget psykologi opfyldes ved at man kontinuerligt er i kontakt med sin lærer/holdet. Derudover skal man på 1. og 2. år i relation til praktikken udarbejde en skriftlig refleksionsopgave med mundtlig fremlæggelse. Der gives feedback på såvel den skriftlige opgave samt den mundtlige fremlæggelse. Opgaverne inddrages efterfølgende i undervisningen som casemateriale mm. samt som udgangspunkt for vejledning i faget. Opgaverne og de mundtlige fremlæggelser er individuelle. De konkrete aftaler vedr. opgaver og fremlæggelser aftales på holdet og indskrives i semesterplanen for faget.

Eksamen

Eksamen er en mundtlig prøve.

En skriftlig opgave danner grundlag for eksaminationen og indgår i bedømmelsen. Omfanget er 10-20 sider.

Flere kan skrive opgave sammen.

LINJEFAG

Humanistiske fag:

Dansk

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i danskfaget i læreruddannelsen er arbejdet med dansk sprog og tekster på dansk. Centralt i faget står arbejdet med danskfagets didaktik og med de studerendes udvikling af indsigt og sikkerhed i egen brug af sprog og tekster.

Målet er,

- 1) at den studerende på baggrund af fagets centrale kundskaber og færdigheder bliver i stand til at begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere en varieret undervisning i skolefaget dansk,
- 2) at den studerende tilegner sig viden om fagets kerneområder og danner sig et overblik over fagets helhed og dele,
- 3) at den studerende bliver bevidst om faget dansk som identitetsskabende og kulturbærende fag,
- 4) at den studerende bliver i stand til at planlægge, gennemføre og evaluere forløb hvor faget dansk indgår i samarbejde med andre fag i folkeskolen, og
- 5) at den studerende kan kommunikere hensigtsmæssigt såvel mundtligt som skriftligt.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik er en integreret del af alle linjefagets øvrige kundskabs- og færdighedsområder. I arbejdet indgår

- 1) skolefagets mål, indhold og arbejdsformer i en helhedspræget og differentieret danskundervisning,
- 2) skolefagets begrundelse, indhold og historiske udvikling,
- 3) bestemmelser om faget i folkeskolen,
- 4) fagets forskellige vurderings- og evalueringsformer,
- 5) sammenhæng mellem fagdidaktiske og fagmetodiske refleksioner og refleksioner over tværfaglige forløb,
- 6) anvendelse af forskellige undervisnings- og arbejdsformer herunder projektarbejdsformer,
- 7) progression tænkt ind i en differentieret undervisning og
- 8) analyse og produktion af undervisningsmaterialer til faget dansk, såvel trykte som elektroniske.

Litteratur og medietekster

Der arbejdes med danske, nordiske og oversatte tekster. I arbejdet indgår

- 1) ældre og nyere fiktion og ikke-fiktion for børn og voksne,
- 2) litteratur- og medieteorier,
- 3) litteratur- og mediepædagogik,
- 4) litteratur og medieteksters æstetiske, etiske og historiske dimensioner,

- 5) tekst- og medieproduktion,
- 6) analyse og fortolkning af forskellige tekster ud fra bevidste valg af teori og metode,
- 7) anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi,
- 8) begrundelse af tekstvalg ud fra faglige mål,
- 9) forskellige undervisnings- og tolkningsmuligheder i en tekst og
- 10) øvelse i at tilrettelægge en undervisning der fremmer elevernes læselyst og udvikler dem til kompetente tekstlæsere og mediebrugere.

Sprog og kommunikation

Der arbejdes med dansk sprog som modersmål og som andetsprog. I arbejdet indgår

- 1) sprogets opbygning, regler og normer,
- 2) forskellige sprogsyn og sproglig variation,
- 3) sprog som kommunikation, herunder sprogbrug, sprogets funktion og virkemidler,
- 4) kommunikationsformer i trykte og elektroniske medier,
- 5) børns sproglige udvikling, herunder tosprogethed,
- 6) det nordiske sprog- og kulturfællesskab,
- 7) mundtlige og skriftlige genrer,
- 8) retorik og vurdering af børns talesprog,
- 9) talt og skrevet nabosprog,
- 10) øvelse i at tale og skrive hensigtsmæssigt i forhold til målgruppe, genre og kommunikations-situation,
- 11) fortælling og oplæsning,
- 12) analyse af sprog og sprogbrug, herunder børnetekster,
- 13) vejledning af elever, herunder tosprogede, i deres mundtlige og skriftsproglige udvikling,
- 14) vejledning af elever i formidling, fortælling og oplæsning og
- 15) vurdering af elevers mundtlige og skriftlige produkter.

Læsning og skrivning

Der arbejdes med de studerendes egen læsning og skrivning, med begynderundervisning i skolen og med den fortsatte læse- og skriveundervisning i skolen. I arbejdet indgår

- 1) teorier om læseproces, læseudvikling og læsemetoder,
- 2) samspil mellem skrive- og læseudvikling,
- 3) læse- og stavevanskeligheder,
- 4) den fortsatte læseudvikling, forskellige læseteknikker/-strategier og læseformål,
- 5) håndskrift og håndskrivningsprocessen, herunder skrivevanskeligheder,
- 6) øvelse i at skrive de basale håndskriftformer på papir og tavle,
- 7) anvendelse af og undervisning i forskellige læsemåder og læsestrategier bestemt af formål, genre og medie,
- 8) overvejelser over hvordan det enkelte barns skrive- og læseudvikling kan støttes,
- 9) analyse og vurdering af børneskrift og vejledning af børn i hensigtsmæssig håndskrivning og
- 10) at udarbejde hensigtsmæssigt layout i håndskrevne såvel som computerskrevne tekster.

Fagets sammenhæng med læreruddannelsens øvrige fag

Udvikling af børns mundtlige og skriftlige sprogfærdighed, herunder læseindlæring og læsetræning, er en dimension i alle læreruddannelsens linjefag. Dette lægger op til et naturligt samarbejde.

Skriftlig og mundtlig formidling indgår i alle læreruddannelsens fag, men det er i danskfaget, at der undervises eksplicit i formidling. Det er derfor oplagt at danskfaget indgår i et samarbejde med fagene om kvalificering af de studerende på dette område.

Derudover rummer faget en række æstetiske, etiske, historiske, kulturelle og sproglige dimensioner der på forskellig vis skaber samarbejds muligheder med en række af læreruddannelsens øvrige fag.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Danskfaget i folkeskolen og på seminariet er et meget bredt fag. Det indeholder mange forskellige delelementer som man kan læse ud af CKF'erne. For at anskueliggøre det har vi samlet elementerne til nogle hovedområder. Disse hovedområder er ikke permanente, men kan sagtens kombineres. Dette afgøres af underviseren og holdet. Vi har tænkt at man kan bruge denne beskrivelse til at målrette sit danskstudie efter hvilke kompetencer der kræves som kommende dansklærer. Man skal i den forbindelse huske på at man altid har mulighed for en vejledningssamtale med sin underviser hvis man føler at man har nogle huller.

Danskfagets hovedområder:

Læse- og skriftsprogsundervisning

Når området er færdigbehandlet skal den studerende:

- kunne beskrive, analysere og vurdere læseundervisningsmateriale og skriftsprogs materiale
- kunne beskrive, analysere og vurdere undervisningsmateriale til skriftsprog
- kunne skelne mellem læseteoretiske tilgange
- kunne analysere børns tekster
- kunne begrunde vejledningsforslag med henblik på udvikling af elevens skriftsprog og læsning gennem hele skoleforløbet
- kunne analysere og vurdere børneskrift og vejlede børn i skrivning
- kunne begrunde undervisning i læsning og skriftsprogsundervisning ud fra faglige mål.

Fiktion

Når området er færdigbehandlet skal den studerende:

- kunne analysere og fortolke fiktion ved hjælp af litteratur- og mediefaglige begreber
- kunne begrunde valg af forskellige tilgange til analyse og fortolkning
- kunne begrunde undervisning i fiktion ud fra faglige mål
- kunne redegøre for forbindelser mellem forskellige kunstarter
- kunne perspektivere fiktion til samtiden og nutiden.

Kommunikation

Når området er færdigbehandlet skal den studerende:

- kunne begrunde brugen af og selv bruge forskellige mundtlige og skriftlige kommunikationsformer
- kunne begrunde vejledningsforslag til elevens mundtlige udvikling
- kunne bruge og vælge mellem visuelle hjælpemidler
- kunne begrunde undervisning i mundtlighed ud fra faglige mål
- kunne analysere kommunikative tekster.

Sprog

Når området er færdigbehandlet skal den studerende:

- kunne skelne mellem sprogteoretiske tilgange
- have indsigt i forskellen på modersmål, fremmedsprog og andetsprog
- kunne identificere andetsprogstræk
- kunne karakterisere sprogtræk i norsk og svensk.

Dansklærerprofessionen

Man skal som dansklærer:

- kunne identificere det teoretiske grundlag for danskfagets praksis
- kunne identificere det praktiske perspektiv i danskfagets teori
- kunne diskutere danskfagets position i folkeskolen.

Underviseren er - i samarbejde med de studerende - frit stillet i forhold til samtænkning, rækkefølge og organisering af områderne. Så vidt det er muligt og relevant, samarbejder dansk med de pædagogiske fag, praktik og med de andre linjefag. Før hvert forløb aftaler underviseren og de studerende hvordan deltagelsespligten opfyldes.

Den studerende laver i løbet af uddannelsen 3 projekter. Kravet til projekterne er at de alle skal være fagdidaktiske; mindst et skal inddrage praksis og mindst et skal resultere i et ikke-skriftligt produkt. Kravene kan kombineres.

Vejledning i faget knyttes til de tre obligatoriske projekter og andre studieprodukter samt forberedelsen til den mundtlige eksamen. Den studerendes egen skriftlige udvikling vægtes særligt.

Den studerende har pligt til at aflevere projekter, skriftlige opgaver og til at deltage i fremlæggelser og vejledning.

Eksamen

Det er en forudsætning for at den studerende kan gå til eksamen i faget at retorik og skrivning er bestået.

Eksamen består af en skriftlig og en mundtlig prøve:

- 1) en centralt stillet, skriftlig prøve på 6 timer
- 2) en mundtlig prøve. Med udgangspunkt i et af de afleverede projekter laves et kort skriftligt oplæg, som er udgangspunkt for den mundtlige eksamen.

Flere kan skrive opgave sammen.

Dansk som andetsprog

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i faget dansk som andetsprog i læreruddannelsen er sprog og kultur set i et andetsprogsperspektiv og fagets didaktik.

Målet er at den studerende

- 1) på baggrund af fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder bliver i stand til at tilrettelægge, gennemføre og evaluere undervisning af tosprogede elever,
- 2) tilegner sig viden om tosprogethed, andetsprogs-tilegnelse, sprog og sprogbrug samt færdighed i at beskrive og analysere sprog, og
- 3) får indsigt i kulturteorier og -begreber.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik

- 1) I arbejdet indgår fagets organisering i skolen, herunder dets begrundelse og historiske udvikling,
- 2) faget dansk som andetsprogs mål, indhold og arbejdsformer i skolen,
- 3) faget som en dimension i folkeskolens øvrige fag,
- 4) sprogundervisningsteorier og – metoder,
- 5) lærerens rolle som sproglig vejleder af tosprogede elever i deres mundtlige og skriftlige andetsprogsudvikling,
- 6) fagets forskellige evaluerings- og vurderingsformer,
- 7) analyse, vurdering og udarbejdelse af undervisningsmaterialer til tosprogede elever og
- 8) anvendelse af forskellige undervisnings-, arbejds- og evalueringsformer.

Andetsprogstilegnelse

- 1) I arbejdet indgår teorier om tilegnelse af andetsproget, herunder modersmålets betydning,
- 2) progression i sprogstilegnelse, herunder strategier for ordforrådstilegnelse og lyttestrategier på andetsproget,
- 3) mundtlig og skriftlig udtryksfærdighed og kommunikationsstrategier,
- 4) tosprogethed og tosproget udvikling; sprogblending, kodeskift og lån og
- 5) intersprog og intersprogsanalyse.

Sprog og sprogbrug

I arbejdet indgår

- 1) dansk sprog i et sammenlignende perspektiv,
- 2) sprogbrug og sprognormer og
- 3) beskrivelse og analyse af elevsprog (intersprogsanalyse).

Læsning og skrivning i et andetsprogspektiv

I arbejdet indgår

- 1) alfabetisering på dansk som andetsprog,
- 2) teori om den grundlæggende læse- skriveudvikling med vægt på læse- skriveudvikling på andetsproget og
- 3) den fortsatte læse- og skriveudvikling.

Sprog og kultur

- 1) I arbejdet indgår kulturteori og kulturopfattelser, herunder samspillet mellem sprog og kultur,
- 2) sprog og identitetsdannelse i et flerkulturelt samfund,
- 3) den flerkulturelle skole,
- 4) interkulturel undervisning og
- 5) tosprogethed som samfundsmæssigt fænomen, herunder sprog- og uddannelsesplanlægning.

Fagets sammenhæng med læreruddannelsens øvrige fag

Dansk som andetsprog er en naturlig dimension i alle folkeskolens fag. I seminariefaget dansk som andetsprog er mødet mellem tosprogede elevers dansksproglige forudsætninger og folkeskolens fags fagsprog et genstandsfelt. Det lægger naturligt op til et samarbejde med de fag i læreruddannelsen der også er skolefag. Derudover rummer faget en række samfundsmæssige, kulturelle og sproglige aspekter som har berøringsflader med en del af læreruddannelsens øvrige fag. Her er også oplagte samarbejdsmuligheder.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Den gode lærer med dansk som andetsprog som liniefag er sproglig-analytisk skarp, god til at kommunikere, løbende i gang med at reflektere over sit fag og sin rolle i folkeskolen og kan med gennemslagskraft og engagement formidle viden og holdninger, både i forhold til sine elever, sine kollegaer og andre samarbejdspartnere.

Flexpraktik

Flexpraktikken placeres i efteråret på liniefagets 2. år og kan knyttes til samarbejdsforløb mellem enten naturfag eller sprogfag. Ideen med flexpraktikken er at de studerende gennemfører eller observerer og reflekterer over undervisning, der involverer tosprogede børn. Erfaringerne fra praktikforløbet skal danne grundlag for relevante fagdidaktiske refleksioner over dansk som andetsprog og fagets status på den pågældende praktikskole. Der gives en times vejledning pr. studerende i forbindelse med flexpraktikken.

Undervisningen i faget forløber over 2 år og i 4 moduler hver af et semesters varighed.

Modul 1: Indkredsning af fagets identitet og målgruppe

Der startes med en indkredsning af fagets identitet som forskningsfelt og som fag i folkeskolen. Den studerende skal opnå en forståelse af og et overblik over fagets historiske udvikling og dets nuværende organisering i folkeskolen. Denne forståelse skal udvikles og uddybes igennem hele linjefagets forløb.

Der vil i dette modul særligt være fokus på udvikling af den studerendes sproglig-analytiske kompetence, og her arbejdes med et af fagets kerneområder; arbejdet med sproglig analyse og med teorier om bl.a. dansk sprog, og intersprogsudvikling. Den studerende trænes i at lave en sproglig analyse af elevens intersprog samt kunne vejlede de tosprogede elever i deres mundtlige og skriftlige andetsprogsudvikling

Den studerende skal i forbindelse med afviklingen af modul 1 udarbejde en skriftlig opgave i intersprogsanalyse. Opgaven er obligatorisk og individuel.

Modul 2: Andetsprogsudvikling og -tilegnelse

I dette modul udbygges kendskabet til dansk sprog og teorier om intersprog og udvikling heraf. Det særlige fokuspunkt i dette modul vil være teorier om andetsprogstilegnelse, progression i sprogtilægnelse, kommunikationsstrategier. Teorier om sprogtilægnelse kobles til teorier om sproget, så den studerende opnår en bevidst om sprog- og tilegnelsessyn og disses sammenhæng med den studerendes sproglige vejledning og fagdidaktik.

Der arbejdes også med fagets mål, indhold og arbejdsformer som de beskrives i faghæftet for dansk som andetsprog i folkeskolen.

Den studerende skal i forbindelse med afviklingen af modul 2 udarbejde en skriftlig opgave eller et skriftligt fremstillet undervisningsforløb, der tematiserer feltet andetsprogstilegnelse, progressionen i tilegnelsen eller udviklingen af kommunikationsstrategier. Opgaven er obligatorisk og kan udarbejdes som gruppeprojekt.

Modul 3: Læsning, skrivning og kulturel kompetence

I dette modul arbejdes der med afsæt i teorier om interkulturel kompetence og pædagogik, og kulturbegrebet og dets anvendelse i analytisk perspektiv indgår.

Der arbejdes bl.a. med teorier om hvordan tosprogede alfabetiseres og lærer at læse på andetsproget. Endvidere arbejdes der med, hvordan man bedst udvikler tosprogede elevens kommunikative kompetencer på andetsproget. I forlængelse heraf arbejdes med analyse, vurdering, anvendelse og udarbejdelse af undervisningsmaterialer til tosprogede elever i folkeskolen og med sprogundervisningsteorier og – metoder. Der arbejdes med forskellige undervisnings-, arbejds- og evalueringsformer.

Den studerende skal i forbindelse med afviklingen af modul 3 indgå i et samarbejde hvor faget kan indgå som dimension i et tværfagligt arbejde. Der skal lægges særlig vægt på den interkulturelle dimension. Produktet af dette samarbejde er en mundtlig fremlæggelse, støttet af selvvalgt skriftligt og evt. visuelt materiale. Indholdet skal både afspejle pædagogiske redskaber og didaktiske overvejelser. Der er mødepligt til den mundtlige fremlæggelse. Samarbejdet og dokumentationen heraf er obligatorisk.

De didaktiske overvejelser og/ eller pædagogiske redskaber, der er udarbejdet i denne fremstilling kan bruges som grundlag for indsamlingen af empiri i den kommende flexpraktik.

Modul 4: Fagdidaktik

I dette modul arbejdes med fagets kulturdimension som indledningsvist blev berørt i modul 3, og der arbejdes videre med fagdidaktikken. Der arbejdes i dybden med forskellige problemstillinger omkring den flerkulturelle skole, med kulturteori og med interkulturel kommunikation i teori og praksis, og der arbejdes videre med dansk som andetsprog som en dimension i folkeskolens øvrige fag.

I forbindelse med afviklingen af modul 4 foregår en del af undervisningen som forløb, der kombinerer dele af den gennemgåede teori og i et praksisforløb afviklet i flexpraktikken (se nedenfor). Den studerende skal i forbindelse med flexpraktikken fordybe sig i et selvvalgt område af faget og reflektere herover. Refleksionerne skal munde ud i et kort skriftligt oplæg. Dette oplæg skal indeholde en problemformulering, teoretiske og metodiske refleksioner, samt en evaluering af forløbet i flexpraktikken. Oplægget er obligatorisk, men kan afvikles individuelt eller som gruppe.

Eksamen

Det er en forudsætning for at den studerende kan gå til eksamen i faget at de obligatoriske opgaver er afleveret/afviklet som aftalt og godkendt af læreren.

Eksamen består af en skriftlig og en mundtlig prøve:

- 1) en centralt stillet, skriftlig prøve på 6 timer
- 2) en mundtlig prøve hvor de(n) studerende indledningsvis fremlægger, herunder uddyber, diskuterer og perspektiverer ud fra det korte skriftlige oplæg og herefter indgår i en samtale med eksaminator og censor hvor også andre af fagets områder berøres.

Det korte skriftlige oplæg er udgangspunkt for den mundtlige eksamination *uden* at indgå i bedømmelsen. Omfanget er 2-5 sider. Flere kan skrive opgave sammen.

Engelsk

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i engelsk linjefag i læreruddannelsen udgøres af engelskfagets didaktik, engelsk sprog og sprogbrug, forskellige engelsksprogede tekster og engelskfagets kulturelle dimension.

Målet er, at den studerende tilegner sig

- 1) færdighed i at planlægge og evaluere sprogundervisning samt færdighed i at opstille kriterier for vurdering af arbejdsformer, aktiviteter og materialer,
- 2) sikkerhed i at forstå talt og skrevet engelsk og i at udtrykke sig mundtligt og skriftligt,
- 3) viden og bevidsthed om sprogtilegnelse, sprog og sprogbrug samt færdighed i at analysere og beskrive sprog og
- 4) viden om og indsigt i begrebet kulturforståelse og dennes betydning i undervisningssammenhænge, samt viden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik

- 1) Bestemmelser om faget i skolen; skolefagets begrundelse og historiske udvikling.
- 2) Kriterier for planlægning, gennemførelse og evaluering af engelskundervisningen i folkeskolen, inklusive fokus på metoder, materialer, progression, undervisningsdifferentiering og lærerens rolle som sproglig vejleder.
- 3) Kriterier for udvælgelse af indhold i undervisningen.
- 4) Varierede aktivitetstyper der sigter på at udvikle sprogfærdighed, motivation for faget og selvstændig læring.
- 5) Kriterier for vurdering og fremstilling af undervisningsmaterialer.
- 6) Kriterier for valg af andre hjælpemidler til brug i undervisningen.
- 7) Engelskfagets rolle i tværfaglige sammenhænge.

Sprogfærdighed og sprogtilegnelse

- 1) Kommunikationsstrategier i de fire grundlæggende færdigheder (lytte, læse, tale og skrive).
- 2) Strategier for ordforrådstilegnelse.
- 3) Teorier om sprogtilegnelse og heraf afledte metoder.

Sprog og sprogbrug

- 1) Analyse af et varieret tekstudvalg, herunder lyd og billede, med henblik på bevidstgørelse om stillag og tekstopbygning.
- 2) Vurdering af læringsmæssige muligheder i forskellige genrer.
- 3) Semantik, udtale, intonation, ordforråd, ortografi, grammatik, tekstlingvistik og pragmatik.
- 4) Beskrivelse og analyse af elevsprog (intersprogsanalyse).
- 5) Komparativ sprogbeskrivelse.

Kultur- og samfundsforhold

- 1) Andre kulturer set i relation til egen kultur; kulturforståelse og interkulturel kompetence.
- 2) Tekster på engelsk der behandler emner af universel og global karakter samt tekster om engelsktalende lande der belyser kultur- og samfundsforhold.
- 3) Engelsk som modersmål og som fremmedsprog, herunder engelsk som kommunikationsprog i internationale sammenhænge (lingua franca).
- 4) Kulturbegrebets forskellige facetter og disses forbindelser til andre fag.

Samspil med andre fag i læreruddannelsen

Forbindelsen mellem almen didaktik og fagdidaktikken tydeliggøres bl.a. i forbindelse med praktikken. Endvidere kan mange af engelskfagets forskellige aspekter indgå i forbindelse med nogle af læreruddannelsens øvrige fag; med disse fag arbejdes i perioder funktionelt tværgående.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Undervisningen i linjefaget er professionsrettet, og indholdet retter sig dermed bredt mod at gøre den studerende i stand til at forstå engelskundervisning. Der henvises til de centrale kundskabs- og færdighedsområder.

Indholdet tilrettelægges i følgende studiemønstre:

Fonetik og engelsk retorik

Fonetik er et værktøj til sprogbeskrivelse, og den studerende skal således opnå følgende kompetencer:

- Afkodning af udtale af ikke-kendte ord
- At kende til forskelle mellem dansk og engelsk intonationsmønster samt intonationsmønsterets betydning for kulturel forståelse
- At kende forskellen mellem britisk og amerikansk udtale og kunne vejlede elever i britisk og amerikansk sprogtoner.

Engelsk retorik er ligeledes et værktøj der sætter den studerende i stand til at udtrykke sig frit såvel som bundet i tale og skrift.

Studiemønsteret indeholder dels en obligatorisk afløsningsopgave i fonetik, jf. nedenfor, dels en obligatorisk mundtlig fremstilling, godkendt ud fra fonetiske og retoriske kriterier der bestemmes af underviseren.

Grammatik

Den studerende skal opnå:

- Undervisningskompetence i centrale grammatiske områder med fokus på den sproglige form

Studiemønsteret afsluttes med en obligatorisk opgave:

Kultur- og samfundsforhold (mindst 2 studiemønstre)

Der arbejdes med engelsksprogede lande i relation til egen kultur. Der benyttes skønlitterære såvel som faglitterære tekster der belyser kultur- og samfundsforhold.

Den studerende skal opnå:

- Undervisningskompetence i samfundsforhold, herunder levevilkår, værdier og normer i et af de to store engelsktalende lande gennem arbejde med skønlitteratur (herunder evt. børne- og ungdomslitteratur), sagprosa og medier.
- Undervisningskompetence i kulturforskelle mellem Danmark og det pågældende land.

Der skal i mindst et af studiemønstrene inddrages begrebet ungdomskultur. Et studiemønster afsluttes med en obligatorisk skriftlig opgave, jf. nedenfor.

Fagdidaktik, sprogfærdighed og sprogtilegnelse

Fagdidaktik er en integreret del af al undervisningen i faget, men herudover undervises der i teori om kommunikationsstrategier i de fire grundlæggende færdigheder (lytte, læse, tale og skrive) samt strategier for ordforrådstilegnelse.

Endelig undervises der i teorier om sprogtilegnelse og heraf afledte metoder samt organisation. I kombination med et af de studiemønstre der ikke selvstændigt udløser en obligatorisk opgave, afsluttes dette studiemønster med en obligatorisk opgave i form af en undervisningsplan.

Den studerende skal opnå følgende kompetencer:

- Viden om og anvendelse af teorier om sprogtilegnelse samt forskellige undervisningsmetoder og indlæringsstrategier.

Litterære studiemønstre/ Skriveværksteder

Studiemønstrene kan være organiseret som såvel læse- og/eller skriveværksteder i hvilke de læringsmæssige muligheder i skønlitterære som faglitterære genrer vurderes.

Der er mødepligt til værksteder, jf. nedenfor.

Deltagelsespligt

Ved deltagelsespligt forstås, at den studerende generelt holder sig ajour via Skolekom, afleverer obligatoriske opgaver rettidigt, deltager i mødepligtsforløb herunder værkstedsarbejde og fremlæggelser, deltager i den obligatoriske vejledning m.v. Hvis deltagelsespligten ikke overholdes indberetter underviseren den studerende til studieadministrationen.

Vejledning

På første år skal den studerende deltage i et vejledningsmøde, hvor der gives vejledning omkring den korte skriftlige opgave i området kultur- og samfundsforhold samt den obligatoriske mundtlige fremstilling, der skal godkendes af underviseren.

På andet år kan den studerende efter aftale modtage vejledning omkring de tre selvvalgte områder, der danner basis for den mundtlige eksamen samt vejledning om den skriftlige eksamen.

Opgaver

Højst 15 % af stoffet, svarende til fonetikdelen, afløses i form af udarbejdelse af en portefølje inklusiv en lydoptagelse af elevoplæsning, kommenteret af den studerende. Formålet er at den studerende viser kompetence i brugen fonetik som værktøj.

Herudover skal den studerende aflevere 4 opgaver:

- Et grammatikprodukt med lærervejledning og evt. tilhørende regler
- En kort skriftlig opgave i området kultur- og samfundsforhold
- En mundtlig fremstilling i form af en kommenteret undervisningsplan – gerne sammen med et multimedieprodukt
- En tværfaglig opgave.

Frister for aflevering af opgaver sættes af underviseren.

Den studerende skal deltage i et årligt vejledningsmøde med de(n) tilknyttede underviser(e).

Selvvalgte områder

Et kort skriftligt oplæg der lægger op til en diskussion af et fagdidaktisk område samt sprogfærdighed og sprogtilegnelse i henhold til de centrale kundskabs- og færdighedsområder. Opgaven skrives på engelsk.

En kort skriftlig opgave der lægger op til en diskussion indenfor undervisningskompetence i kultur- og samfundsforhold i henhold til det centrale kundskabs- og færdighedsområde. Opgaven skrives på engelsk.

Et elevprodukt i rettet form der lægger op til en diskussion omkring sprog og sprogbrug i henhold til det centrale kundskabs- og færdighedsområde, men også andre områder inden for fagdidaktik samt sprogfærdighed og sprogtilegnelse i henhold til de centrale kundskabs- og færdighedsområder.

Eksamen

Eksamen består af en skriftlig og en mundtlig prøve:

- 1) En centralt stillet, skriftlig prøve på 6 timer
- 2) Den mundtlige prøve omfatter en formidling og en samtale der tager udgangspunkt i produkterne fra det selvvalgte område. Prøven foregår overvejende på engelsk. De studerende kan medtage et multimedieprodukt til understøttelse af et af produkterne fra de selvvalgte områder samt undervisningsmaterialer produceret af den studerende.

Et kort skriftligt oplæg er udgangspunkt for den mundtlige eksamination uden at indgå i bedømmelsen. Omfanget er 2-5 sider.

Flere kan skrive opgave sammen.

Fransk

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i linjefaget fransk i læreruddannelsen udgøres af fagets didaktik og fransk sprog og kultur set i et globalt perspektiv. Gennem studiet udvikler den studerende kommunikative, interkulturelle kompetencer med henblik på udøvelsen af professionen som fransklærer i grundskolen.

Målet er, at den studerende bliver i stand til at begrunde, planlægge, gennemføre samt evaluere en varieret undervisning i faget fransk gennem tilegnelse af

- 1) færdighed i mundtlig og skriftlig kommunikation,
- 2) viden og bevidsthed om sprogtilegnelse, sprog og sprogbrug samt sprogundervisning og
- 3) viden om kultur- og samfundsforhold i Frankrig og andre fransktalende lande og områder med henblik på interkulturel kommunikativ kompetence.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktikken indgår i alle fagets hovedområder. De studerende arbejder med

- 1) kriterier for stofudvælgelse, principper for planlægning og evaluering af læreprocesser i relation til gældende fagbeskrivelser og folkeskolens overordnede formålsparagraf,
- 2) skolefagets udvikling,
- 3) overvejelser over hvorledes franskfaget indgår i elevernes almene dannelse,
- 4) analyse og vurdering af undervisningsmaterialer til franskundervisningen, herunder lærebogssystemer og
- 5) fagets relationer til danskfaget, de øvrige fremmedsprog samt læreruddannelsens og folkeskolens fag i øvrigt.

Sprogtilegnelse og sprogfærdighed

- 1) Lytteforståelse gennem mødet med forskellige former for talt fransk og mundtlig udtryksfærdighed.
- 2) Læsning og bearbejdning af et bredt spektrum af tekster.
- 3) Kommunikations- og indlæringsstrategier, herunder læsestrategier for fremmedsprog.
- 4) Skriftlig udtryksfærdighed i forskellige genrer.
- 5) Skrivepædagogik, herunder skrivestrategier i relation til processkrivning.
- 6) Refleksioner over egen sprogtilegnelse med henblik på fransklærerrollen som sproglig vejleder.
- 7) Brug af hjælpemidler i form af elektroniske medier, informations- og kommunikationsteknologi, ordbøger og håndbøger.

Sprog og sprogbrug

- 1) Beskrivelse og analyse af et bredt udvalg af tekster med henblik på bevidstgørelse om forskellige teksttyper, genrer og stillag.
- 2) Semantik, ordforråd, grammatik, udtale og intonation.
- 3) Kriterier for udvælgelse af grammatisk stof; sammenligning af forskellige grammatiske fremstillinger.

- 4) Forskelle mellem tale- og skriftsprog.
- 5) Beskrivelse, analyse og vurdering af elevsprog.
- 6) Sammenligning mellem fransk og dansk sprog og sprogbrug.

Kulturpædagogik: viden om og undervisning i kultur, samfund og interkulturel kompetence

- 1) Tekster og andre medier om samfundsforhold, levevis og værdiforestillinger i Frankrig og andre fransktalende lande og områder, herunder emner af historisk, geografisk, natur og miljømæssig karakter.
- 2) Tekster og andre kulturelle udtryk med henblik på tilegnelse af interkulturel kommunikativ kompetence gennem arbejde med emner af lokal og global karakter.
- 3) Brug af elektroniske medier, informations- og kommunikationsteknologi og refleksioner over disse mediers betydning for tilegnelse af og undervisning i kultur- og samfundsforhold.

Sammenhæng i faget og fagets bidrag til sammenhæng i uddannelsen

De studerende arbejder med tematiske studieområder som først og fremmest indeholder tekster, billeder, videomaterialer - kort sagt materialer inden for 'det udvidede tekstbegreb'. Faget fransk indeholder som sprogfag i sig selv emner af tvær sproglig og tværkulturel karakter og det funktionelle aspekt i arbejdet indgår i samarbejde med uddannelsens øvrige fag. Franskfaget kan her indgå med en sproglig og kulturel synsvinkel for en bredere perspektivering i udvikling af kulturkompetencer hos de studerende.

Seminarieret tilbyder ikke linjefaget fransk.

Historie

Centralt fastlagte bestemmelser

Historie handler om at undersøge, tolke og forklare kontinuitet og forandring i menneskers samfundsmæssige liv fordelt i tid og rum. Centralt i faget står arbejdet med historiedidaktik og med at udvikle indsigt i egen og andres brug af historien.

Målet er, at den studerende har tilegnet sig

- 1) faglige, didaktiske og formidlingsmæssige kompetencer i at undervise i skolefaget historie,
- 2) viden om og evne til at anvende videnskabsfagets teorier og metoder,
- 3) indsigt i sammenhængen mellem videnskabsfaget, linjefaget og skolefaget,
- 4) færdighed i at formulere fagligt begrundede problemstillinger,
- 5) færdighed i kritisk at analysere og i argumentere for tolkninger og vurderinger (af historiske problemstillinger),
- 6) indsigt i væsentlige emner og temaer fordelt i tid og rum,
- 7) indsigt i egen og andres kulturer og
- 8) reflekteret forståelse af samspil mellem nutidsforståelse, fortidstolkning og fremtidsforventning.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Historiedidaktik

- 1) Formelle bestemmelser for skolefaget historie og eksempler på udmøntning i praksis.
- 2) Skolefagets historie.
- 3) Forskellige historiedidaktiske teorier som fx demokratisk dannelse, narrativ erkendelse, historiebevidsthed, herunder
 - a) indsigt i børns brug og forståelse af historie i og uden for skolen,
 - b) opfattelse af tid og rum,
 - c) sammenhængsforståelse og
 - d) forståelse af at være historieskabte og historieskabende.
- 4) Overvejelser og begrundelser for valg af indhold, arbejds- og formidlingsformer i skolefaget, herunder
 - a) vedkommende og væsentlige emner/temaer med problemstillinger,
 - b) kritiske og problematiserende arbejdsformer,
 - c) fagligt og tværfagligt projektarbejde,
 - d) undervisningsmaterialer,
 - e) IKT,
 - f) historisk værkstedsarbejde/rekonstruktion, ekskursioner, studieture og brug af museer og historiecentre og
 - g) fortælling, drama, film og billeder.

Teorier og metoder

- 1) Fagets teorier, begreber og metoder.
 - a) Historiebevidsthed og dannelse.
 - b) Problemformulering, materialekritisk analyse og syntesedannelse.
 - c) Fagets udvikling og forskellige fagsyn.
 - d) Teorier, begreber og metoder fra andre relevante videnskaber og fagområder.

Emner og temaer

- 1) Emner og temaer med problemstillinger fordelt i tid og rum, valgt eksemplarisk ud fra følgende kriterier:
 - a) Tolkninger af forandring og kontinuitet.
 - b) Aktualitet og distancering.
 - c) Forskellige fagsyn og brug af historie.
- 2) Ved valget af emner og temaer i linjefagsforløbet skal følgende aspekter samlet set være dækket:
 - a) Forskellige synsvinkler, herunder politisk, økonomisk, social, kulturel og mentalitetshistorisk.
 - b) Værdier og normer samt menneskerettigheder, herunder samspillet mellem menneske og natur.
 - c) Det lokale, det nationale og det internationale.
 - d) Individuelle og kollektive identiteter.
 - e) Samspillet mellem den "lille" og den "store" historie.
 - f) Forholdet mellem aktør og struktur.
 - g) Kulturmøder.
- 3) Køn og social placering (statifikation).
- 4) Forskellige forsøg på at skabe sammenhæng i og overblik over historiske forløb.
- 5) Mindst et emne/tema skal tage udgangspunkt i tværfaglige/professionsrettede problemstillinger.
- 6) I alle emner/temaer skal historiedidaktiske aspekter integreres.

Sammenhæng i faget og fagets bidrag til sammenhæng i uddannelsen

Historiefagets genstandsområde er socialt relevant menneskelig adfærd og sådanne ikke-menneskelige forhold som er relevante for menneskelig adfærd. Derfor er historiefaget i sig selv tværfagligt. Faget indgår i en bredere sammenhæng med læreruddannelsens øvrige fag hvor historie for den enkelte studerende kan bidrage med identitetsarbejde og dannelse samt med udvikling af historiebevidsthed og sammenhængsforståelse.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Der henvises til de centrale kundskabs- og færdighedsområder. I arbejdet med informations- og kommunikationsteknologi indgår brug af konferencesystemer og digitale materialer samt litteratur- og materialesøgning, herunder anvendelse af databaser.

Fagets indhold bearbejdes inden for emner/temaer som er fælles for et hold. Inden for et selvvalgt område udarbejder den studerende, individuelt eller i gruppe, en skriftlig opgave der skal indeholde problemformulering og bearbejde historiefaglige og historiedidaktiske synsvinkler / problemstillinger. Disse sættes i relation til den fælles undervisning, og i opgaven indgår mindst én problemstilling for hvert af de fælles emner/temaer. I arbejdet med såvel det selvvalgte område som den fælles undervisning fører den studerende en logbog. Logbogen afleveres ved udgangen af hvert semester og inddrages i den skriftlige opgave.

Arbejdet som studerende omfatter:

- 6) Forberedelse
- 7) Selvstudium
- 8) Aktiv deltagelse
- 9) Efterbehandling
- 10) Vejledningsbrug

Den studerende skal deltage i undervisning og søge vejledning, der aftales mellem studerende og lærer, som underrette studieadministrationen, såfremt den studerende ikke kan betragtes som studieaktiv og derfor ikke opfylder deltagelsespligten.

Flexpraktikken udfoldes i et samarbejde med skoler. Der føres særskilt logbog, som afleveres ved flexpraktikkens afslutning. Mellem linjefagene historie, samfundsfag og religion kan indgå tværfaglige, tematiske forløb relateret til flexpraktikken.

Eksamen

Eksamen består af en mundtlig prøve. Prøven er en samtale på grundlag af den skriftlige opgave. I samtalen indgår problemstillinger fra såvel det selvvalgte område som den fælles undervisning.

Den skriftlige opgave danner grundlag for eksaminationen og indgår i bedømmelsen. Omfanget er 10-20 sider.

Flere kan skrive opgave sammen.

Kristendomskundskab/Religion

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i faget er religioner og sekulære livsanskuelser og deres fremtrædelsesformer i historie og nutid, anskuet i et fagdidaktisk perspektiv.

Målet er at den studerende kvalificerer sig til at varetage og udvikle undervisning i og med faget i skolen ved at

- 1) tilegne sig forudsætninger for at anvende fagets indhold, metoder samt undervisnings- og arbejdsformer i undervisningen i faget og i samarbejde med andre fag,
- 2) udvikle færdighed i at formulere og bearbejde religiøse, filosofiske og etiske spørgsmål som er væsentlige for skolens elever og
- 3) udvikle evne til at analysere, vurdere og diskutere udsagn og holdninger med religiøst og filosofisk grundlag med henblik på at drøfte og begrunde religionsundervisningens dannelsesopgave i skolen.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik

De forskellige fagdidaktiske indholdsområder angiver dimensioner og aspekter af fagdidaktikken der behandles i sammenhæng med fagets øvrige hovedområder.

- 1) Religionsundervisningens forskellige tilgange, herunder narrativ, eksistentiel og fænomenologisk religionsundervisning.
- 2) Begrundelse, målsætning, planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning i faget og ud fra faget i tværfaglige sammenhænge. Kriterier for valg af indhold og anvendelse af forskellige arbejdsformer, herunder praktisk-musiske, samt undervisningsmidler, herunder IKT.
- 3) Mødet mellem elevernes verden og det faglige stof. Elevforudsætninger for at arbejde med religiøse, filosofiske og etiske spørgsmål. Det faglige indholds betydning for børn og unges selvforståelse, kulturelle identitetsdannelse og tilværelsesopfattelse.
- 4) Begrundelser for skolefaget og dets indhold i historisk perspektiv. Aktuelle bestemmelser om faget i folkeskolen.
- 5) Samspillet mellem fagdidaktiske og almenpædagogiske, pædagogiske og psykologiske spørgsmål. Fagets bidrag til skolens dannelsesopgave, kultur og samfund.

Faglige metoder

Religionsfaglige metoder, herunder metoder til analyse og fortolkning af tekster og andet kildemateriale og til sammenligning af forskellige religioner og livsanskuelser.

Kristendommens baggrund, tilblivelse og forskellige hovedtanker

- 1) Forskellige kristendomsopfattelser og deres kulturelle og idehistoriske betydning i dansk, europæisk og internationalt perspektiv.
- 2) Kristendommens forskellige udtryk i fx livsformer, ritualer, symboler og kunst.
- 3) Nutidige formuleringer af og udtryk for kristendom.

Andre religioner (fortrinsvis nutidige, levende og praktiserede verdensreligioner)

- 1) Religionernes baggrund, tilblivelse og forskellige hovedtanker.
- 2) Religionernes og deres hovedretningers kulturelle og idehistoriske betydning i dansk, europæisk og internationalt perspektiv.
- 3) Religionernes forskellige udtryk i fx livsformer, ritualer, symboler og kunst.
- 4) Nutidige formuleringer af og udtryk for religionerne.

Filosofi, religionsfilosofi og etik

- 1) Filosofiske og etiske overvejelser med udgangspunkt i aktuelle spørgsmål der vedrører den enkelte, forholdet til medmennesket, til samfundet eller naturen.
- 2) Filosofi, herunder livsfilosofi og filosofi med børn, de forskellige filosofiske opfattelsers muligheder og begrænsninger.
- 3) Etik, forskellige etiske positioner deres muligheder og begrænsninger. Religionsfilosofi, herunder forskellige opfattelser af religion og forskellige opfattelser af forholdet mellem religion og modernitet.

Aktuelle religiøse strømninger og andre livsanskuelser

- 1) Forskellige aktuelle strømninger af religiøs og livsanskuelsesmæssig karakter: indhold, baggrund og udbredelse.
- 2) Religiøse strømningers og andre livsanskuelsers udtryk og betydning i dansk, europæisk og internationalt perspektiv.

Samspil med andre fag

Faget har mulighed for at indgå i samspil med de fleste fag i læreruddannelse både tematisk og metodisk - det gælder både humanistiske, naturvidenskabelige og praktisk-musiske fag.

Faget spiller sammen med de pædagogiske fag hvad angår filosofi, idehistorie og etik, og kan give et væsentligt bidrag til drøftelse af dannelsesaspektet og etiske spørgsmål i alle skolefagene.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Faget kristendomskundskab/religion er delt op i fem indholdsområder. Indholdsområderne skal kvalificere til at opfylde fagets mål som kan ses i fagbeskrivelsen for kristendomskundskab/religion. Nedenfor er beskrevet hvilke faglige færdigheder og øvrige kompetencer, man skal tilegne sig indenfor fagets forskellige indholdsområder i løbet af forløbet.

Fagets indholdsområder:

Fagdidaktik

Indenfor dette indholdsområde tilegnes kundskaber og færdigheder i at:

- kende til skolefagets historie og de gældende bestemmelser i folkeskolen
- redegøre for og analysere samspillet mellem den faglige, den pædagogiske og den psykologiske problematik i fagdidaktikken
- overveje og vurdere det faglige stofs betydning for børns og unges selvforståelse og tilværelsesforståelse i en nutidig kultursammenhæng
- forstå og analysere elevernes forudsætninger for at kunne arbejde med religiøse, filosofiske og etiske spørgsmål
- kende til fagets iboende tværfaglighed og mulige tværfaglige samarbejdsmuligheder med andre fag i uddannelsen
- gøre brug af og vurdere fagets faglige studiemetoder og mulige metoder i skolens religionsundervisning, fx den narrative, den eksistentielle, den fænomenologiske eller andre tilgange
- fagligt og pædagogisk at vælge og begrunde emner/temaer til skolens undervisning
- vælge og begrunde både den valgte undervisningsmetode i emnet/temaet og evalueringen af undervisningsforløbet.

Kristendom

Indenfor dette indholdsområde tilegnes kundskaber og færdigheder i at:

- beskrive og analysere kristendommens baggrund, tilblivelse og forskellige hovedtanker
- diskutere og formidle kristendommens forskellige variationer og deres virkningshistorie i dansk, europæisk og globalt perspektiv
- arbejde med og forstå forskellige udtryk for hvordan mennesker praktiserer og forstår kristendommens hovedtanker som det udmønter sig i det daglige liv
- kendskab til nutidige forståelser af kristendommen.

Andre religioner (fortrinsvis nutidige, levende og praktiserende verdensreligioner)

Indenfor dette indholdsområde tilegnes kundskaber og færdigheder i at:

- beskrive og analysere de valgte religioners historiske og kulturelle baggrund og tilblivelsesproces samt definere, diskutere og formidle hovedtankerne i de valgte religioner
- kende til hvilken betydning de valgte religioner har haft kulturelt og idehistorisk set i dansk, europæisk og globalt perspektiv
- redegøre for hvordan de valgte religioner forstås i dag i Danmark og andre steder
- arbejde med og forstå forskellige udtryk for hvordan mennesker praktiserer og forstår de valgte religioners hovedtanker som det udmønter sig i det daglige liv.

Filosofi, religionsfilosofi og etik

Indenfor dette indholdsområde tilegnes kundskaber og færdigheder i at:

- have forståelse for og kunne formulere forskellige filosofiske opfattelser med deres begrænsninger og muligheder
- skelne mellem forskellige former for etik og kunne redegøre for forskellige etiske grundbegreber og problemstillinger
- beskrive, analysere og formidle filosofiske og etiske tilværelsesspørgsmål der vedrører den enkelte, forholdet til medmennesket samt forholdet til samfundet eller naturen
- have forståelse for filosofiske og etiske problemstillinger samt analysere og drøfte livsfilosofiske problemer under anvendelse af centrale filosofiske og etiske begreber
- kende til problemstillingerne omkring filosofi med børn og formulere temaer til filosofi med børn
- arbejde med religionsfilosofi, herunder kunne definere og drøfte forskellige opfattelser af religionsbegrebet samt forskellige opfattelser af forholdet mellem religion og modernitet.

Aktuelle religiøse strømninger og andre livsanskuelser

Indenfor dette indholdsområde tilegnes kundskaber og færdigheder i at:

- kende til hovedtankerne i forskellige aktuelle strømninger af religiøs og livsanskuelsesmæssig karakter og deres udtryk og betydning i dansk, europæisk og globalt perspektiv.

Arbejdsformer i faget

I faget tilegnes der kundskaber og færdigheder i at:

- analysere og fortolke tekster og andet kildemateriale
- sammenligne forskellige religioner og livsanskuelser
- indgå i en faglig drøftelse hvor der anvendes faglige begreber
- samarbejde med medstuderende
- indgå i gruppearbejdsformer
- planlægge og gennemføre en formidling af religionsfagligt stof for medstuderende
- arbejde med relevant IT.

Evaluerings i faget

Der arbejdes med egen læring i faget gennem mundtlig eller skriftlig refleksion.

Arbejdet som studerende omfatter:

- 11) Forberedelse
- 12) Selvstudium
- 13) Aktiv deltagelse
- 14) Efterbehandling
- 15) Vejledningsbrug

Den studerende skal deltage i undervisning og søge vejledning, der aftales mellem studerende og lærer, som underrette studieadministrationen, såfremt den studerende ikke kan betragtes som studieaktiv og derfor ikke opfylder deltagelsespligten.

Flexpraktikken udfoldes i et samarbejde med skoler. Der føres særskilt logbog, som afleveres ved flexpraktikkens afslutning. Mellem linjefagene historie, samfundsfag og religion kan indgå tværfaglige, tematiske forløb relateret til flexpraktikken.

Eksamen i faget

Den studerende udarbejder en skriftligt opgave over et fagligt emne og en eller flere problemstillinger som kan relateres til fagets mål og fagets indholdsområder.

Den skriftlige opgave danner grundlag for eksaminationen og indgår i bedømmelsen. Omfanget er 10-20 sider.

Flere kan skrive opgave sammen.

Samfundsfag

Centralt fastlagte bestemmelser

I faget foretages beskrivelser, analyser og vurderinger af samfundsmæssige fænomener, herunder konflikter, samarbejde og social integration på baggrund af samspillet mellem økonomiske, politiske og sociale strukturer og forskellige aktørers værdi- og interessebaserede handling.

Målet er, at den studerende tilegner sig

- 1) grundlag for kritisk at kunne beskrive, analysere og vurdere samfundsforhold, samfundskonflikter og samfundsforandringer og tage begrundet stilling til dem og
- 2) forudsætninger for - under anvendelse af faglig og pædagogisk viden - at kunne målsætte, planlægge, gennemføre og evaluere undervisning i samfundsfag i folkeskolen og andre områder inden for uddannelsessystemet.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik

På baggrund af den studerendes kvalifikationer fra andre fag i læreruddannelsen arbejdes i fagdidaktikken med

- 1) samfundsfags begrundelse, indhold og historiske udvikling, herunder bestemmelser om faget i folkeskolen,
- 2) samfundsfags formål belyst gennem forskellige demokratibegreber, -teorier og dannelsessyn,
- 3) samspillet mellem samfundsfaglige problemstillinger og pædagogiske synsvinkler,
- 4) kriterier for udvælgelse af forskellige typer stof og undervisningsmaterialer samt brug af informations- og kommunikationsteknologi,
- 5) principielle metodiske problemstillinger ved undervisning i og anden formidling af samfundsforhold, samfundskonflikter og samfundsforandringer og
- 6) planlægning og gennemførelse af udadrettede aktiviteter, herunder studierejser, institutions- og virksomhedsbesøg.

Samfundsfaglig teori og metode

- 1) Samfundsfilosofi, herunder forskellige forståelsesrammer for modernitet, senmodernitet og postmodernitet.
- 2) Teorier, begreber og metoder fra politologi, økonomi, sociologi og international politik.
- 3) Videnskabsteoretiske indfaldsvikler til studiet af samfund.
- 4) Kvantitativ og kvalitativ metode.

Faglige stofområder

- 1) Sociale grupperinger, socialt samspil og kultur.
 - a) Individ og fællesskab.
 - b) Levevilkår, sociale klasser og livsformer.
 - c) Kultur, normer og værdier.
 - d) Modernitetsbegrebet og andre sociale forståelsesrammer.
 - e) Uddannelse og kommunikation.
- 2) Politiske systemer, demokrati og demokratiske processer.
 - a) Politisk socialisering og politisk deltagelse.
 - b) Statsbegrebet, politiske regimer og politiske institutioner.
 - c) Politiske ideologier.
 - d) Menneskerettigheder.
 - e) Sekundær værdifordeling.
 - f) Velfærdsstater og velfærdssamfund.
- 3) Økonomiske systemer, udviklingstendenser og interesser.
 - a) Global, national og personlig økonomi.
 - b) Produktion og forbrug.
 - c) Primær værdifordeling.
 - d) Teknologisk udvikling.
 - e) Arbejdsmarkedsforhold.
 - f) Økonomisk politik.
- 4) Internationale forhold i globalt perspektiv.
 - a) Internationale aktører.
 - b) Sikkerhedspolitiske problemer.
 - c) Danmarks og Europas placering i verden.
 - d) Global udvikling og uligheder.
 - e) Globalisering og glokalisering.
- 5) Samfund og naturgrundlag.
 - a) Ressourcer, energi og energiforbrug.
 - b) Produktions- og forbrugsmønstres miljøeffekter.
 - c) Forskellige natursyn.
 - d) Bæredygtig udvikling.

Samspil med uddannelsens øvrige fag

Faget har teoretiske, filosofiske og metodiske berøringsflader til Skolen i samfundet, pædagogik, psykologi samt en række linjefag. Det kan tillige spille en særlig perspektiverende rolle i tværfaglige sammenhænge, herunder i forbindelse med projektføreløb, ved at bidrage med kontekst for andre fags problemstillinger.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Der henvises til de centrale kundskabs- og færdighedsområder. I arbejdet med informations- og kommunikationsteknologi indgår brug af konferencesystemer og digitale materialer samt litteratur- og materialesøgning herunder anvendelse af databaser.

Fagets indhold bearbejdes inden for emner/temaer som er fælles for et hold. Inden for et selvvalgt område udarbejder den studerende, individuelt eller i gruppe, en skriftlig opgave der skal indeholde problemformulering og bearbejde samfundsfaglige og samfundsfagsdidaktiske synsvinkler/problemstillinger. Disse sættes i relation til den fælles undervisning og i opgaven indgår mindst én problemstilling for hvert af de fælles emner/temaer. I arbejdet med såvel det selvvalgte område som den fælles undervisning fører den studerende en logbog. Logbogen afleveres ved udgangen af 2. og 3. linjefagssemester. Logbog for hele fagets studieforløb indgår som bilag til den skriftlige opgave.

Arbejdet som studerende omfatter:

- 16) Forberedelse
- 17) Selvstudium
- 18) Aktiv deltagelse
- 19) Efterbehandling
- 20) Vejledningsbrug

Den studerende skal deltage i undervisning og søge vejledning, der aftales mellem studerende og lærer, som underrette studieadministrationen, såfremt den studerende ikke kan betragtes som studieaktiv og derfor ikke opfylder deltagelsespligten.

Flexpraktikken udfoldes i et samarbejde med skoler. Der føres særskilt logbog, som afleveres ved flexpraktikkens afslutning. Mellem linjefagene historie, samfundsfag og religion kan indgå tværfaglige, tematiske forløb relateret til flexpraktikken.

Eksamen

Eksamen består af en mundtlig prøve. Prøven er en samtale på grundlag af den skriftlige opgave. I samtalen indgår problemstillinger fra såvel det selvvalgte område som den fælles undervisning.

Den skriftlige opgave danner grundlag for eksaminationen og indgår i bedømmelsen. Omfanget er 10-20 sider.

Flere kan skrive opgave sammen.

Tysk

Centralt fastlagte bestemmelser

Forberedelse til lærervirksomhed i tysk som fremmedsprog er fagets kerne.

Stofområder er sprog og kultur, sprogbrug, sprogtilegnelse og formidling som integreres til et helhedssyn.

Stofområder behandles overordnet i et fagdidaktisk perspektiv med en dannelses- og en professionsrettet indfaldsvinkel.

Målet er at den studerende tilegner sig

- 1) kvalifikationer til at undervise i tysk som fremmedsprog,
- 2) færdigheder i at begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere tyskundervisning på forskellige trin,
- 3) viden om hvordan tysk som fremmedsprog kan indgå i forskellige tværfaglige projekter og læringsdimensioner,
- 4) kombinerede færdigheder mht. at lytte, tale, læse og skrive,
- 5) viden om sprog og sprogbrug, samt sprogtilegnelsesteorier og
- 6) socio- og interkulturel viden og forståelse gennem mødet med tysksprogede kulturer.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik

De studerende arbejder med

- 1) undervisningsplanlægning, undervisningsmetoder, undervisningsmedier, progression og evalueringsformer og
- 2) læringsbetingelser og -forudsætninger.

Kombinerede kommunikative færdigheder

De studerende opnår personlige færdigheder i at bruge tysk hensigtsmæssigt når de læser, lytter, taler og skriver.

Sprog, sprogbrug og sprogtilegnelse

De studerende arbejder med

- 1) viden om sprogets form og funktion,
- 2) indsigt i sprogbrugsregler,
- 3) viden om tekstgrammatik og pædagogiske grammatikker samt
- 4) indsigt i sprogtilegnelsesmodeller.

Kulturformidling

I arbejdet indgår

- 1) væsentlige sider af kultur- og samfundsforhold i de tysktalende lande i et historisk perspektiv med hovedvægten på Tyskland,
- 2) viden om litteraturens rolle i forbindelsen med kulturformidling og
- 3) viden om kulturmødets betydning for fremmed og egen forståelse.

Fagets samspil med de øvrige fag i læreruddannelsen

I samspil med de pædagogisk-psykologiske fag kan tysk indgå i tværfaglige projekter der behandler formidlings- og læringsdimensioner.

I samspil med de andre sprogfag kan tysk samarbejde om sprogdidaktiske problemstillinger, i samspil med de praktisk-musiske fag om den praktisk-musiske dimension. Den kulturformidlende dimension giver muligheder for at arbejde tværfagligt ud fra forskellige faglige indfaldsvinkler.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Fagdidaktik

Beskæftigelse med fagdidaktiske emner og synsvinkler strækker sig gennem hele forløbet og tages op sammen med det faglige indhold med henblik på forberedelsen til lærervirksomhed i tysk.

Nyere undervisningssystemer analyseres og emnerne undervisningsdifferentiering, den praktisk-musiske dimension og tværfaglighed uddybes.

Kombinerede kommunikative færdigheder trænes, idet der i forbindelse med arbejdet med tyske tekster (litteratur/sagprosa/film) udvikles lytte- tale- læse- og skrivefærdighed.

Sprog, sprogbrug og sprogtilegnelse

Med inddragelse af pædagogiske grammatikker og tekstgrammatik arbejdes med centrale grammatiske emner og kommunikative hensigter i forskellige teksttyper. Ud fra arbejdet med grammatik og tekstarbejdet i det hele taget udvikles viden om sprogets form og funktion og indsigt i sprogbrugsregler.

Der arbejdes med sprogtilegnelsesmodeller på grundlag af relevant litteratur om emnet.

Afløsning

Fonetik afløses gennem deltagelse i et kursus af ca. 20 lektioners varighed med mødepligt eller gennem en afløsningsopgave formuleret og godkendt af læreren. Godkendt kursus eller godkendt opgave i fonetik er en betingelse for indstilling til eksamen.

Kulturformidling

I undervisningen arbejdes med tyske tekster- både litterære tekster og sagprosa-tekster. Ungdomslitteratur og film inddrages. Gennem dette arbejde erhveres viden om litteraturens rolle i forbindelse med kulturformidling og der udvikles interkulturel kompetence.

Den studerende udarbejder et på tysk skrevet kort skriftligt oplæg om et selvvalgt tysk fagligt emne. Emnet skal godkendes af læreren.

Informationsteknologi inddrages løbende i undervisningen og kan også indgå i/være genstand for det tyskfaglige emne.

Der skrives skriftlige opgaver af forskellig type. I opgaverne indgår eksempler på eksamensopgaver fra lærereksamen.

Flexpraktikken forberedes og efterbehandles på holdet.

De studerende skal i forbindelse med det korte skriftlige oplæg modtage vejledning.

Deltagelsespligten opfyldes gennem regelmæssig deltagelse i undervisningsaktiviteter.

Eksamen

Eksamen består af en skriftlig og en mundtlig prøve:

- 1) en centralt stillet, skriftlig prøve på 6 timer
- 2) en mundtlig prøve:
 - o analyse og vurdering på dansk af en elevproduceret tekst. Der lægges vægt på at den studerende demonstrerer sproglig/grammatisk viden samt evne til at formidle denne viden
 - o ekstemporaltekst. Samtale på tysk
 - o et spørgsmål i det fælleslæste stof. Oplæsning og samtale på tysk
 - o fremlæggelse og samtale på tysk om det selvvalgte tyskfaglige emne ud fra det korte skriftlige oplæg.

I ekstemporaltekst, fælleslæst stof og selvvalgt emne skal den studerende demonstrere tekst- og kulturforståelse samt kommunikationsfærdighed og desuden anlægge relevante fagpædagogiske synsvinkler på stoffet.

Et kort skriftligt oplæg er udgangspunkt for den mundtlige eksamination *uden* at indgå i bedømmelsen. Omfanget er 2-5 sider.

Det skriftlige oplæg udarbejdes individuelt.

Naturvidenskabelige fag:

Biologi

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i faget biologi er indsigt i biologiske sammenhænge og menneskets samspil med naturen. Centralt står evnen til at arbejde praktisk og teoretisk med biologiske argumenter og modeller under inddragelse af samfundsmæssige og værdimæssige perspektiver. Sammenhæng mellem fagets hovedområder skabes ved at koble fagets teori tematisk sammen med naturundersøgelser og eksperimenter i laboratoriet. Fagdidaktikken indgår i alle fagets hovedområder og er selv et hovedområde.

Målet er, at den studerende kvalificerer sig til at undervise i biologi i folkeskolen.

Den studerende skal derfor opnå indsigt og erfaring inden for fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder og kunne sammenkæde fagets niveauer og områder i arbejdet med skolerelevante temaer.

Den studerende skal desuden tilegne sig fagets karakteristiske metoder og arbejdsformer og kunne anvende disse i undervisningspraksis i skolen.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik

- 1) Kriterier for stofvalg, principper for planlægning, forskellige undervisningsformer samt vurdering af elevernes læring og indflydelse i faget.
- 2) Skolefagets udvikling, herunder mulighederne for anvendelse af fagets biologiske og etiske perspektiver på produktion og livsstil.
- 3) Elevens arbejde med naturundersøgelser og eksperimenter i undervisningen.
- 4) Analyse og vurdering af undervisningsmaterialer i faget, herunder IT.
- 5) Fagets relationer til de naturvidenskabelige fag i skolen - og til skolens øvrige fag (herunder slutmål for faget natur/teknik).

De levende organismer og deres biotoper

- 1) Karakteristiske organismers bygning og tilpasninger til levestedet.
- 2) Sammenhænge og dynamik i væsentlige danske og udenlandske økosystemer.
- 3) Menneskeskabte påvirkninger af organismer og økosystemer.

Sundhed og fysiologi i biologisk perspektiv

- 1) Basale fysiologiske funktioner og cellulære processer hos mikroorganismer, planter, dyr og mennesker.
- 2) Sundhedsmæssige problemstillinger i forbindelse med levevilkår, livsstil og livskvalitet.

Genetik, evolutions- og adfærdsbiologi

- 1) Basale genetiske begreber og sammenhænge.
- 2) Centrale begreber og teorier om biologisk evolution.
- 3) Dyrers adfærd sat i relation til evolution og tilpasning.

Anvendelse af biologi i produktion og bioteknologi

- 1) Anvendelse af bioteknikker på mikroorganismer, planter, dyr og mennesker samt konsekvenser heraf.
- 2) Husdyrs adfærd og udnyttelse af husdyr i produktionen.
- 3) Råvare- og fødevarerproduktion anskuet i lyset af bæredygtighed og natursyn.
- 4) Miljøproblemer med hovedvægt på lokale og globale perspektiver.

Feltbiologi og eksperimentel biologi

- 1) Arbejdsmetoder.
- 2) Den studerendes eksperimenter og undersøgelsesresultater.
- 3) Ekskursioner til biotoper og virksomheder.
- 4) Undersøgelser i naturen med anvendelse af feltudstyr.
- 5) Undersøgelser og eksperimenter i laboratoriet med anvendelse af laboratorieudstyr.
- 6) Informations- og kommunikationsteknologi til indsamling og bearbejdning af data og anden information, til simulering og til visualisering.
- 7) Adfærd i undervisningslaboratoriet og i naturen.

Biologis bidrag til sammenhæng i uddannelsen

Faget har nær sammenhæng med uddannelsens andre naturvidenskabelige fag med hensyn til naturforståelsen og bør endvidere spille sammen med en vifte af læreruddannelsens øvrige fag, f.eks. samfundsfag, historie, religion og dansk, sådan som det sker i skolen i relation til "det grønne islæt". Samspillet kan også etableres over pædagogiske begreber som handlekompetence inden for miljøundervisningen.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Undervisning

Studiet gennemføres som arbejde med en række temaer. Fagdidaktikken indgår i alle temaerne. Hvert tema skal integrere indhold fra flere af fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder. Den studerende dokumenterer sit arbejde og sin kompetenceudvikling gennem udarbejdelse af, og fremlæggelse ud fra, en portfolio i forbindelse med hvert tema. Fremlæggelsen foregår ved temaets afslutning og skal godkendes af underviseren.

Deltagelsespligt

Ved ekskursioner og laboratoriearbejde kræves deltagelsespligt. Manglende opfyldelse af deltagelsespligten udløser krav om afrapportering af individuelt gennemførte aktiviteter som kan sidestilles med det forløb hvor deltagelsespligten ikke er opfyldt.

Hvis en fremlæggelse ikke godkendes kræves gennemførelsen af det pågældende studieforløb i stedet dokumenteret ved afrapportering som i så fald skal godkendes af underviseren.

Der er mødepligt til fremlæggelse af portfolioer.

Opfyldt mødepligt samt godkendte portfolio-fremlæggelser, subsidiært afrapportering, er en betingelse for at den studerende kan indstille sig til eksamen i faget.

Eksamen

Eksamen er mundtlig og baseres på lodtrækning mellem de gennemgåede temaer. Prøven består i en uddybende samtale med udgangspunkt i portfolien. Portfolien bedømmes ikke. Den studerende udarbejder en *disposition* til brug ved eksamen.

Der gives forberedelsestid.

Fysik/kemi

Centralt fastlagte bestemmelser

Fysik/kemi i læreruddannelsen har som kerne at sætte den studerende i stand til at begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere en varieret undervisning i faget fysik/kemi. Dette foregår bl.a. ved at udforske natur og teknologi i et vekselspil mellem teori og empiri.

Målet er at den studerende

- 1) tilegner sig faglige, pædagogiske og praktiske forudsætninger for at undervise i fysik/kemi i folkeskolen,
- 2) opnår viden om og erfaring med forskellige arbejdsformer og fagdidaktiske problemstillinger,
- 3) tilegner sig viden om og indsigt i grundlæggende faglige begreber og modeller for de mikro- og makroskopiske verdensbilleder, i stofkredsløb og i energistrømme,
- 4) opnår indsigt i og forståelse af den rolle teknologi- og videnskabsfagene fysik, kemi og astronomi spiller i udviklingen af kultur og samfund og
- 5) opnår viden om og erfaring med at udforske fænomener med et fysisk eller kemisk indhold.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktikken indgår i alle fagets hovedområder. Den studerende skal arbejde med

- 1) centrale bestemmelser og vilkår for faget i skolen,
- 2) begrundet planlægning af undervisning i faget,
- 3) læringsmuligheder og læringsproblemer der i særlig grad er forbundet med undervisning i faget,
- 4) fagets muligheder i tværfaglige projekter, temauger og lignende,
- 5) eksterne muligheder og samarbejdspartnere herunder virksomhedsbesøg, ekskursion og feltarbejde,
- 6) evaluering af skoleklassens og den enkelte elevs arbejde,
- 7) analyse og vurdering af undervisningsmidler og
- 8) udvikling af fysik/kemi-undervisning.

Inden for fagets hovedområder udvælges begreber, teorier, fænomener og problemstillinger med lærerprofessionen som det centrale omdrejningspunkt.

Grundlæggende faglige begreber og teorier

- 1) Stofs partikelnatur.
- 2) Energi, energiomsætninger og energistrømme.
- 3) Universets og solsystemets opbygning, dannelse og udvikling.

Fysik og kemi i hverdag og samfund

- 1) Samfundsmæssige problemstillinger der kan undersøges med fysiske og kemiske begreber og metoder.
- 2) Teknologianalyse med vægt på teknologiens indhold af teknik og fysisk/kemisk viden.
- 3) Naturfænomener og deres udforskning.

Den historiske udvikling i videnskabsfagene fysik, kemi og astronomi

- 1) Væsentlige perioder i videnskabsfagernes historie.
- 2) Historiske og moderne naturvidenskabelige verdensbilleder.
- 3) Væsentlige træk ved den teknologiske udvikling.
- 4) Elementer af videnskabsfilosofi.

Samspil med de øvrige fag

Såvel de grundlæggende faglige begreber og teorier som de kulturelle, samfundsmæssige, filosofiske og historiske elementer kan indgå i en bredere sammenhæng med læreruddannelsens øvrige fag.

Risikomomenter og sikkerhedsforanstaltninger

- 1) Risikomomenter og sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med undervisning i faget.
- 2) Risikovurdering i forbindelse med udvælgelse og planlægning af undervisningsaktiviteter.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Gennem undervisningen i faget fysik/kemi skal den studerende udvikle følgende kompetencer:

- 1) kunne anvende fagets didaktik og vidensområder som de fremgår af de centrale kundskabs- og færdighedsområder, med henblik på deres undervisning i skolen.
- 2) kunne indgå i samarbejde med skolens andre naturfag
- 3) kunne tænke faget ind i skolens tværgående emner og problemstillinger
- 4) kunne indgå i fagteam samarbejder
- 5) kunne anvende IT i arbejdet med faget.

Studiet gennemføres som arbejde med 6-8 temaer, udvalgt således at fysik og kemi vægtes ligeligt. Hvert tema skal integrere indhold fra flere af fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder. Studiet omfatter desuden et apparatur- og sikkerhedskursus til hvert af del-fagene fysik og kemi.

Den studerende dokumenterer sit arbejde og sin kompetenceudvikling gennem udarbejdelse af, og fremlæggelse ud fra, en portfolio i forbindelse med hvert tema. Der skelnes mellem arbejdsportfolio og præsentationsportfolio:

- En arbejdsportfolio er en systematisk indsamling af den studerendes samlede produktion.
- En præsentationsportfolio er den studerendes egen fremhævelse af enkelte produkter samt særligt interessante processer i virtuel form. Denne gøres tilgængelig for underviseren og medstuderende som en del af temafremlæggelsen.

Fremlæggelsen foregår ved temaets afslutning, og skal godkendes af underviseren. Hvis en fremlæggelse ikke godkendes, kræves gennemførelsen det pågældende studieforløb i stedet dokumenteret ved afrapportering som i så fald skal godkendes af underviseren.

Der er deltagelsespligt ved laboratoriearbejde og andet praktisk arbejde. Dokumentation herfor, i form af data, laboratoriejournaler, samt didaktiske og pædagogiske overvejelser, skal indgå i den studerendes portfolio, og kan kræves inddraget ved fremlæggelsen.

Der er deltagelsespligt ved fremlæggelser. Manglende opfyldelse af deltagelsespligten udløser krav om afrapportering af individuelt gennemførte aktiviteter som kan sidestilles med det forløb hvor deltagelsespligten ikke er opfyldt.

Der er mødepligt til apparatur- og sikkerhedskurserne.

Opfyldt mødepligt samt godkendte fremlæggelser (subsidiært afrapportering) og sikkerhedskurser er en betingelse for, at den studerende kan indstille sig til eksamen i faget.

Eksamen

Eksamen er mundtlig og praktisk. Der gives forberedelsestid.

Eksamen tager udgangspunkt i et af de behandlede temaer, udvalgt ved lodtrækning. Den studerende forbereder og præsenterer et undervisningsoplæg, rettet mod folkeskolen, med eksperimentelt og teoretisk indhold.

Forberedelsestid: 1 døgn

Geografi

Centralt fastlagte bestemmelser

Geografis kerne er samspillet mellem mennesker og natur som konkret kommer til udtryk i de problemstillinger der knytter sig til menneskers levevilkår i forskellige regioner. Centralt i faget står globaliseringens indflydelse på kultur, natur og levevilkår samt dens påvirkning af relationerne mellem verdens stater og folk.

Målet er, at den studerende bliver i stand til at

- 1) inddrage og anvende geografisk viden i skolens hverdag - såvel i faget geografi som i tværfaglige sammenhænge,
- 2) vurdere i hvilket omfang og hvordan fagets teorier, kilder, metoder og arbejdsformer, herunder IKT, kan bidrage til elevernes forståelse af den verden, de lever i,
- 3) etablere rammer for og tilrettelægge elevernes læring i faget samt inddrage ekskursioner og feltarbejder i forskellige typer af regioner og
- 4) tilegne sig viden om fagets kerneområder.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik

Fagdidaktikken indgår i alle fagets hovedområder. De studerende skal arbejde med

- 1) kriterier for stofudvælgelse, principper for planlægning og evaluering af læreprocesser i relation til de gældende fagbeskrivelser og elevernes medindflydelse,
- 2) skolefagets udvikling samt geografiske perspektiver på aktuelle begivenheder og problemstillinger af lokal, regional og global karakter,
- 3) overvejelser over hvordan elevernes geografiske sprog og dannelse kan udvikles,
- 4) analyse og vurdering af undervisningsmaterialer til faget,
- 5) fagets relationer til de andre naturvidenskabelige fag samt læreruddannelsens og folkeskolens fag i øvrigt og
- 6) kontinuitet og progression mellem indholdet i natur/teknik og geografi.

Indsigt i fagets vidensområder og færdigheder opnås gennem vekselvirkning og samspil i arbejdet med

- 1) fagets systematiske discipliner (rumlige fordelingsmønstre af betydning for samspillet mellem mennesker og natur),
- 2) sammenhængende analyser af regioner på lokalt, regionalt og globalt niveau og
- 3) problemstillinger der knytter sig til menneskers levevilkår forskellige steder på jorden.

Det naturgeografiske grundlag

De studerende skal arbejde med naturgeografiske udbredelsesmønstre som resultat af stof- og energistrømme, geologi, geomorfologi, jordbundsgeografi, meteorologi, klimatologi og hydrologi.

Denne teori skal kunne anvendes til:

- 1) analyser af mineraler, bjergarter, jordbund, vand, klima og energiråstoffer lokalt, regionalt og globalt og
- 2) diskussion af årsager til og konsekvenser af forandringer i miljøet som resultat af naturlige og menneskeskabte processer, herunder klimaændringer, knaphed på rent vand og andre resurser, samt ødelæggelse af jordbunden.

Det kulturgeografiske grundlag

De studerende skal arbejde med befolkningsgeografi, levevilkår hos forskellige folk, bebyggelsesgeografi, den globale fordeling af rige og fattige regioner, udviklingsteorier, interkulturel forståelse og geopolitik.

Denne teori skal kunne anvendes til:

- 1) analyser af jorden som et system af interaktive regioner der udvikles i et samspil mellem mennesker og naturgeografiske forhold; forhold omhandlende opdelingen af stater og nationer og betydningen af overnationale organisationer skal integreres i forståelsen af dette samspil og
- 2) diskussion af problemstillinger vedrørende fattigdom, undertrykkelse og menneskerettigheder, herunder forskellige demokratiopfattelsers betydning for levevilkår; betydningen af handel, investeringer og ulandsbistand som middel til at skabe udvikling; geopolitiske beslutningers betydning for levevilkårene.

Samspelet mellem menneske og natur

De studerende skal arbejde med sammenhænge mellem menneske- og natursyn og udnyttelsen af natur og kulturgrundlaget, herunder begreberne bæredygtighed og globalisering.

Befolkningsudvikling, urbanisering og politisk/økonomisk geografi indgår i dette hovedområde.

Disse stofområder i faget skal kunne anvendes i:

- 1) analyser af forholdet mellem mennesker, resurser, produktion og omgivelser i regioner med forskellig økonomisk, social og teknologisk udvikling og
- 2) diskussion af problemstillinger i forhold til resursebetragtninger, miljøproblemer og afledte interessekonflikter lokalt, regionalt og globalt.

Sammenhæng i faget, og fagets bidrag til sammenhæng i uddannelsen

De faglige pædagogiske værktøjer (som fx egne iagttagelser, undersøgelser, målemetoder, litteratur, billeder, statistik, kort, forskellige typer af atlas samt anvendelse og brug af geografiske informationssystemer GIS) samt feltarbejder, ekskursioner og studierejser i relation til såvel natur- som kulturgeografiske emner skal kunne indgå i en bredere sammenhæng med læreruddannelsens øvrige fag hvor geografi kan bidrage med en rumlig synsvinkel og en perspektivering der bygger bro mellem natur- og samfundsvidenskab.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Gennem undervisningen i faget geografi skal de studerende udvikle følgende kompetencer:

- kunne anvende fagets didaktik og vidensområder som de fremgår af de centrale kundskabs- og færdighedsområder med henblik på deres undervisning i skolen.
- kunne indgå i samarbejde med skolens andre naturfag
- kunne tænke faget ind i skolens tværgående emner og problemstillinger
- kunne indgå i fagteam samarbejder
- kunne anvende IT i arbejdet med faget.

Studiet gennemføres som arbejde med 6-8 temaer. Hvert tema skal integrere indhold fra flere af fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder og tilsammen skal de dække dem alle.

Den studerende dokumenterer sit arbejde og sin kompetenceudvikling efter hvert tema gennem udarbejdelse af og fremlæggelse ud fra en portfolio som skal omfatte en indholdsplan. Der er mødepligt ved fremlæggelse af portfolioer.

Der er deltagelsespligt ved mindst 3 ekskursioner heraf en af flere dages varighed. Manglende opfyldelse af deltagelsespligten udløser krav om afrapportering af individuelt gennemførte aktiviteter som kan sidestilles med det forløb hvor deltagelsespligten ikke er opfyldt.

De studerende skal i fagets sidste semester udarbejde en skriftlig opgave hvor emne og problemformulering skal godkendes af læreren.

Eksamen

Eksamen er mundtlig og todelt.

- 1) Den studerende fremlægger på grundlag af den skriftlige opgave sit selvvalgte emne.
- 2) En uddybende samtale om en af de udarbejdede indholdsplaner udvalgt ved lodtrækning.
Forberedelsestid: ½ time.

En skriftlig opgave danner grundlag for eksaminationens del 1 og indgår i bedømmelsen. Omfanget er 10-20 sider. Flere kan skrive opgave sammen.

Eksaminationens del 2 udgør ½ time af den samlede eksaminationstid.

Der gives én karakter der bygger på en helhedsvurdering.

Matematik

Centralt fastlagte bestemmelser

Centralt i matematikfaget i læreruddannelsen står samspillet mellem en række matematiske kompetencer og fagets didaktik.

Målet er, at den studerende

- 1) tilegner sig faglige og fagdidaktiske kompetencer til at kunne begrunde, planlægge, gennemføre, reflektere over og udvikle matematikundervisning,
- 2) udvikler sine matematiske kompetencer, så der opnås dybde og sammenhæng i folkeskolefagets stofområder og
- 3) danner sig et begrundet personligt syn på matematik, matematiklæring og matematikundervisning.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Begrebet kompetencer bruges i det følgende som fællesbetegnelse for kundskaber og færdigheder aktiveret i hensigtsmæssig handling. De nævnte kompetencer ses som seminariefagets kernefaglighed. Kompetencerne udvikles gennem arbejde inden for følgende stofområder: tal og regningsarter, algebra, geometri, funktioner, sandsynlighedsregning, statistik samt diskret matematik. Der er under hver af kompetencerne angivet eksempler på muligt valg af indhold.

Matematikdidaktiske kompetencer

- 1) Skolefagets begrundelse, indhold og historiske udvikling. Aktuelle bestemmelser om faget i folkeskolen.
- 2) Forskellige former for matematikundervisning på baggrund af forskellige syn på matematik og læring.
- 3) Fastsættelse af mål, valg af indhold, planlægning, udførelse og evaluering af afgrænsede undervisningsforløb - så vidt muligt i samspil med pædagogiske fag og praktik.
- 4) Valg af og udarbejdelse af undervisningsmateriale.
- 5) Tilrettelæggelse af læringsmiljøer med særligt henblik på undervisningsdifferentiering og forskellige former for formativ evaluering.

Matematisk tankegangs- og ræsonnementskompetence

Forholdet mellem fænomenologisk matematik og abstrakt, deduktiv matematik: Erfaring, hypotese, eksperiment, modeksempel; definition, aksiom, sætning, bevis.

Erfaringer med længere, eksperimentelle og deduktive forløb.

Problembehandlings- og modelleringskompetence

- 1) Strategier og værktøjer til formulering og løsning af matematiske problemer, fx: specialisering og generalisering, analyse og syntese, skift af repræsentationsform og brug af relevante hjælpemidler, herunder IT.
- 2) Modelafgrænsning, strukturering, matematisering, oversættelsesprocessen mellem matematik og virkelighed, modelkritik.
- 3) Aktiv modellering fx i forbindelse med andre linjefag eller med "menneskets samspil med naturen".
- 4) Modellering, herunder simulering, af situationer med usikkerhed og tilfældighed.
- 5) Tegning som modellering af rummet.

Repræsentationskompetence-, symbol- og formalismekompetence samt kommunikationskompetence

- 1) Forbindelsen mellem modersmålet (mundtlige/skriftlige udtryk) og konkrete, grafiske, elektroniske og symbolske repræsentationer af centrale begreber og sammenhænge i folkeskolens matematikundervisning.
- 2) Valg af hensigtsmæssig repræsentationsform i forhold til modtageren og konteksten.
- 3) Den særlige rolle symbolsproget og den effektive symbolbehandling spiller i matematikken.
- 4) Udvalgte problemstillinger i forbindelse med symbolbrug i folkeskolen, fx: regnealgoritmer, regningsarternes hierarki, introduktion af variabel- og funktionsbegrebet.
- 5) Faglig og pædagogisk hensigtsmæssig brug af IT og lommeregner.

Samspil med andre fag

Faget har mulighed for at indgå i et samspil med mange af læreruddannelsens andre fag. Ikke mindst de naturvidenskabelige fag er afhængige af matematikkens sprog og metoder som værktøj i det faglige arbejde. Man kan først udvikle modelleringskompetencen i matematikfaget hvis der arbejdes med problemstillinger og emner uden for matematikkens eget univers.

Derudover rummer faget en række didaktiske, pædagogiske, æstetiske og historiske dimensioner der skaber samarbejds muligheder med de fleste af læreruddannelsens øvrige fag.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

På baggrund af de i Centrale Kundskabs- og Færdighedsområder nævnte kompetencer arbejdes der i undervisningen med tematiske problemstillinger af faglig og didaktisk karakter. Temaerne udarbejdes i samarbejde med de studerende på baggrund af de i Centrale Kundskabs- og Færdighedsområder angivne eksempler på muligt valg af indhold.

Den studerende dokumenterer løbende sit arbejde med de tematiske problemstillinger i en elektronisk portfolio.

Studiet indeholder tre "mødepligtsforløb":

I løbet af 1. studieår skal den studerende gennemføre en af underviserne udarbejdet diagnostisk test indenfor udvalgte af matematikkens hovedområder på B-niveau: geometri, tal og algebra (herunder regneregler), statistik og sandsynlighed.

I løbet af 2. studieår skal den studerende individuelt udarbejde en opgave på højst 4 sider, hvis emne skal godkendes af underviseren. Opgaven skal fremlægges for holdet og indeholde en redegørelse for et teoretisk emne indenfor matematikundervisning og/eller -læring.

I løbet af 3. studieår skal den studerende beskrive og fagligt-pædagogisk begrunde et undervisningsforløb til folkeskolens matematikundervisning (jf. CKF's Matematikdidaktiske kompetencer pkt.3). De studerende arbejder sammen i grupper á 3-5 personer. Hver gruppe udarbejder en skriftlig opgave på 10 -15 sider ekskl. bilag. Opgavens fagligt-pædagogiske tema/område formuleres af gruppen og godkendes af underviseren. Opgaven fremlægges for holdet og skal foreligge mindst to uger før fremlæggelsen jf. semesterplanen.

Deltagelse i mødepligtsforløbene og godkendelse af forløbene på 2. og 3. studieår er en forudsætning for indstilling til eksamen.

Vejledning i forbindelse med matematikstudiet

Ud over den almindelige undervisning skal den studerende individuelt eller som del af en studiegruppe aftale vejledning med underviseren i forbindelse med bl.a. følgende forhold:

- a. Resultatet af den diagnostiske prøve ved studiestart
- b. Ved udarbejdelse af undervisningsskitsen i forbindelse med 1. praktikperiode.
- c. Valg af emne på henholdsvis 2. og 3. studieår
- d. I forbindelse med udarbejdelse af præsentationsportfolier.

Generelt tilbydes der også vejledning i forbindelse med tilegnelse undervisningens indhold, denne vejledning kan også foregå i mindre grupper.

Eksamen

Eksamen består af en skriftlig og en mundtlig prøve:

1. Den skriftlige prøve er centralt stillet
2. Ved den mundtlige del trækkes der lod blandt en række spørgsmål der tager udgangspunkt i de tematiske problemstillinger der har været arbejdet med i undervisningen. Den studerendes kompetenceudvikling dokumenteres ved inddragelse af præsentationsportfolien vedrørende det lodtrukne spørgsmåls tematiske problemstilling. Der gives 24 timers forberedelse.

Natur/Teknik

Centralt fastlagte bestemmelser

Natur/teknik har som fag sin kerne i brede naturfaglige og naturfagsdidaktiske spørgsmål/temaer, samt i bevidstheden om naturfaglig almindelse. Centralt i faget står natur, livsbetingelser, levevilkår og teknik, og samspillet herimellem. Natur/teknik bygger på elementer fra både biologi, fysik/kemi, geografi og teknik.

Målet er, at den studerende tilegner sig

- 1) viden om hvordan arbejdet med natur/teknik i skolen kan bidrage til, at børn udvikler naturfaglig erkendelse, lyst til udforskning og ansvarlighed over for miljøet, praktiske færdigheder, kreativitet og evne til samarbejde, samt opnår handlekompetence,
- 2) viden om hvordan elever gennem oplevelser, erfaringer og undersøgelser i omverdenen udvikler tanker, sprog og begreber,
- 3) bred faglig og punktvis dybdegående indsigt i naturfaglige og tekniske fænomener og sammenhænge med særlig relevans for skolefaget natur/teknik, herunder menneskets samspil med naturen,
- 4) fortrolighed med naturfaglige undersøgelsesmetoder og betragtningsmåder samt praktiske og eksperimenterende arbejdsformer og
- 5) evnen til at sætte delelementerne fra de centrale kundskabs- og færdighedsområder i relation til det at undervise i skolefaget natur/teknik.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik

- 1) Skolefagets begrundelse, indhold og historiske udvikling. Bestemmelser om faget i folkeskolen.
- 2) Skolefaget natur/teknik i det samlede skolebillede og overvejelser om progression i faget, herunder sammenhænge med de øvrige naturfag.
- 3) Forholde sig til naturfaglige begreber og konkrete og tankemæssige modeller i relation til planlægning og gennemførelse af undervisning.
- 4) Kriterier for stofudvælgelse samt principper for planlægning, gennemførelse og evaluering af læreprocesser der tilgodeser naturfaglig almindelse og de udviklingsmuligheder som ligger i faget natur/teknik.
- 5) Undervisningsmidler, herunder informations- og kommunikationsteknologi som et fagligt/pædagogisk værktøj.

Arbejds måder og tankegange

I faget arbejder de studerende med at

- 1) iagttage, undersøge, læse, tænke samt foretage praktisk og eksperimentelt arbejde i laboratoriet og i den omgivende natur,
- 2) gennemføre ekskursioner og feltarbejde samt bygge enkle apparater og

- 3) foretage en risikovurdering i forbindelse med undervisningen og kunne handle fornuftigt i forbindelse med uheld.

Emner/temaer

- 1) Materialer, stoffer, fænomener og apparater fra hverdagen.
- 2) Dyr, planter og mikroorganismer deres livsbetingelser, levesteder og tilpasninger, samt eksempler på biotoper og biodiversitet.
- 3) Kroppen og dens funktioner, samt menneskets sundhed i relation til livsstil, levevilkår og livskvalitet.
- 4) Centrale sammenhænge i naturen - som f.eks. energistrømme og stofkredsløb.
- 5) Den atomare og molekylære verden, solsystemet og verdensrummet.
- 6) Teorier om universets, jordens og livets opståen og udvikling, herunder verdensbilleder.
- 7) Regionale og globale mønstre - f.eks. klimazoner og plantebælter, landskaber og fordeling af land og hav, samt eksempler på forskellige typer af regioner i vor egen og andre verdensdele.
- 8) Ressourceudnyttelse, teknik, produktion og miljøproblemer i nære og fjerne samfund - samt relationen til begrebet bæredygtighed; forskellige natursyn og interesseudsætninger i forhold til naturanvendelse.
- 9) Samfundet og den enkeltes brug af teknik.
- 10) Naturvidenskabelige arbejdsmetoder og modeller som redskab til produktion af viden og udvikling af erkendelse.

Samspil

Gennem natur/tekniks naturvidenskabelige grundspørgsmål bliver udgangspunktet for faget hovedsageligt tværfagligt. Natur/tekniks fokus på emner/temaer frem for fag giver en indre sammenhæng som både knytter de enkelte elementer af faget sammen og muliggør samarbejde med læreruddannelsens øvrige fag.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Gennem undervisningen i faget natur/teknik skal den studerende udvikle følgende kompetencer:

- kunne anvende fagets didaktik og vidensområder som de fremgår af de centrale kundskabs- og færdighedsområder med henblik på deres undervisning i skolen
- kunne tænke faget ind i skolens tværgående emner og problemstillinger
- kunne indgå i fagteam samarbejder
- kunne anvende IT i arbejdet med faget.

Studiet gennemføres som arbejder med en række temaer. Hvert tema skal integrere indhold fra flere af fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder.

Den studerende dokumenterer sit arbejde og sin kompetenceudvikling gennem udarbejdelse af og fremlæggelse ud fra en portfolio i forbindelse med hvert tema. Fremlæggelser foregår ved temaets afslutning og skal godkendes af underviseren. Der er mødepligt ved alle fremlæggelser.

Der er deltagelsespligt ved ekskursioner og andet praktisk arbejde. Dokumentation herfor skal indgå i den studerendes portfolio og kan kræves inddraget ved fremlæggelsen.

Hvis en fremlæggelse ikke godkendes kræves det pågældende studieforløb i stedet dokumenteret ved afrapportering som skal godkendes af underviseren.

Opfyldt mødepligt samt godkendte fremlæggelser, subsidiært afrapportering, er en betingelse for indstilling til eksamen.

Eksamen

Eksamen er mundtlig og praktisk. Der gives forberedelsestid: 48 timer.

Der trækkes lod mellem dispositioner udarbejdet ud fra portfolioerne fra de gennemarbejdede temaer. De udtrukne dispositioner sendes til censor. Ved bedømmelsen lægges der vægt på såvel fagteoretisk som praktisk og fagdidaktisk indsigt.

Praktisk-musiske fag:

Billedkunst

Centralt fastlagte bestemmelser

Karakteren gives på baggrund af en samlet vurdering.

Kernen i faget billedkunst som lærerruddannelsesfag er arbejdet med billeder som midler til oplevelse, erkendelse og dannelse. Billeder defineres bredt som visuelle, kommunikative udtryk. Centralt for undervisning i faget er tilegnelsen af undervisningskompetencer på baggrund af en integrering af fagets hovedområder.

Målet er, at den studerende

- 1) opnår indsigt og kompetence i at forbinde og anvende skolefagets hovedområder og fagdidaktik i en reflekteret undervisning i billedkunstfaget,
- 2) tilegner sig praktiske færdigheder gennem eksperimenterende og undersøgende arbejde med billeder, samt indsigt i hvordan form, indhold og funktion indgår i et samspil i dette arbejde,
- 3) får erfaringer med og indsigt i billedarbejde som middel til oplevelse og erkendelse,
- 4) tilegner sig teoretisk viden om billeder, kunst og anden visuel kultur i en kommunikativ, kulturel og historisk kontekst,
- 5) tilegner sig viden om børn og unges billedfremstilling og brug af billeder,
- 6) tilegner sig viden om billedpædagogik og fagets historie, og
- 7) tilegner sig fagdidaktisk viden og kompetencer som forudsætning for at begrunde, tilrettelægge, gennemføre og evaluere undervisning i billedkunst, herunder deltagelse i tværfagligt samarbejde og kulturprojekter.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik

Skolefagets begrundelse, indhold og historiske udvikling. Bestemmelser om faget i folkeskolen.

Teorier om børn og unges billedbrug. Herunder børn og unges billedsproglige udvikling og socialisering til samfundets visuelle kulturformer.

Billedpædagogiske teorier, aktuelt og historisk, herunder teori om æstetiske læreprocesser.

Billedfremstilling

Praktisk undersøgende og eksperimenterende billedarbejde inden for et alsidigt udvalg af udtryksformer og genrer.

Erfaring med og refleksioner over hvordan samspillet mellem form, indhold og funktion indgår i betydningsdannelsen, herunder valg og brug af medier, materialer og teknikker.

Billedkundskab

Analyse- og samtalemeter der bidrager til oplevelse, beskrivelse, fortolkning og sammenligning af billedudtryk, og som er redskaber i forbindelse med vejledning i, tematisering og evaluering af billedarbejde.

Teorier og problemstillinger til belysning af billeder som sprog og kommunikation.

Teorier og problemstillinger til belysning af kunst- og æstetiksprog.

Strømninger i dansk og international kunst og andre visuelle kulturformer, herunder behandlingen af centrale temaer i forskellige billedkulturer.

Fagets samspil med de øvrige fag i læreruddannelsen

Tværfagligt samarbejde tilstræbes i arbejdet med billedformer og visuel kultur der integrerer andre fagområder, eller hvor samarbejde med andre fagområder kan kvalificere behandlingen af bestemte temaer.

Faget bidrager med kundskaber om og færdigheder i at arbejde med billedudtryk, billedanalyse, formidling og brug af visuelle medier i andre faglige sammenhænge.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Kernen i faget Billedkunst som læreruddannelsesfag er arbejdet med billeder som midler til oplevelse, erkendelse og dannelse.

Tematiseringer i faget:

Hvad vil det sige at være billedkunstlærer?

Fagets teoretiske grundlag. Herunder introduktion og diskussion af fagdidaktik. F.eks.: Hvordan udvikles ideer? Hvordan udvikles og planlægges en æstetisk læreproces? Hvad betyder visuel kultur? Hvordan udvikles fantasi? Uddybning af centrale billedpædagogiske strømninger, børns perception og billedforståelse, kunsthistorie, kunstteori, billedsamtalet samt den visuelle børne- og ungdomskultur.

Fra idé til metode, form og indhold.

Her eksemplificeres og diskuteres hvorledes idé, undervisningsmetode, færdighed, udtryk og CKF'er kan følges ad i eksemplariske forløb hvori flere forskellige materialer, teknikker og genrer inddrages. Der arbejdes i plane, rumlige og elektroniske billeder i længerevarende processer hvis udgangspunkt er oplevelsen, erfaringen og idéen.

Kompetencer

Den studerende har ved linjefagets afslutning opnået kompetence i følgende:

- at have praktisk færdighed i og teoretisk kendskab til forskellige formsprog, herunder plane, rumlige samt elektroniske billeder
- at kunne arbejde reflekteret med idéer og udføre disse i et eksperimenterende billedsprog, både formelt og indholdsmæssigt
- at kunne vurdere og begrunde valg og brug af metoder, medier, materialer og teknikker i forhold til billedarbejdets idé
- at kunne analysere og samtale om billeder og visuel kultur på forskellige måder der bidrager til oplevelse og erkendelse for eleverne i folkeskolen.

- at kunne beskrive og reflektere over forskellige kunst- dannelses- og æstetikopfattelser
- at kunne forstå, reflektere over og benytte billedsprogets kulturelle og historiske sammenhænge, særligt med henblik på børn og unges billedbrug
- at kunne vurdere og analysere, beskrive og tilrettelægge et undervisningsforløb i billedkunstfaget i overensstemmelse med fagets bestemmelser, teorier og praksisser
- at kunne evaluere og formidle billedskabende processer i forskellige præsentationsformer.

Portfolio

De studerendes arbejde og kompetenceudvikling dokumenteres gennem udarbejdelse af og fremlæggelse ud fra en portfolio.

Portfolioen er delt i en arbejdsportfolio og en præsentationsportfolio. Arbejdsportfolioen er en systematisk indsamling af den studerendes samlede produktion. En præsentationsportfolio er den studerendes egen fremhævelse af enkelte produkter samt særligt interessante processer i virtuel form. Denne gøres tilgængelig for underviseren og medstuderende ved afslutningen af 3. semester. Der er deltagelsespligt i forbindelse med fremlæggelse af portfolioer. Manglende opfyldelse af deltagelsespligten udløser krav om afrapportering af individuelt gennemførte aktiviteter som kan sidestilles med det forløb hvor deltagelsespligten ikke er opfyldt. Det er først muligt at gå til eksamen når præsentationsportfolioen og fremlæggelsen af denne er godkendt.

Eksamen

Prøven er mundtlig og der indgår:

- et kort skriftligt oplæg med udgangspunkt i et emne
- en udstilling der rummer 3 dele:
 - årsproduktion
 - emneproduktion
 - kulturens billeder
 - præsentationsportfolioen

Karakteren gives på baggrund af en samlet vurdering.

Et kort skriftligt oplæg er udgangspunkt for eksaminationen *uden* at indgå i bedømmelsen. Omfanget er 2-5 sider.

Hjemkundskab

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i hjemkundskabsfaget er kundskaber, færdigheder og værdier med udgangspunkt i hjemmets område samt hjemkundskabsfagets didaktik. Centralt i faget er menneskers handlemuligheder i forhold til problemstillinger knyttet til virksomhed i hjemmet og til hjemmets samspil med natur, kultur og samfund med henblik på sundhed og livskvalitet for den enkelte og for andre.

Målet er, at den studerende

- 1) tilegner sig faglige, pædagogiske og praktiske forudsætninger for at undervise i hjemkundskab i folkeskolen og for at forestå anden undervisning og formidling med relation til dette fagområde,
- 2) kan begrunde, planlægge, udføre og evaluere undervisning og formidling i hjemkundskab som tager hensyn til bestemmelser for folkeskolen og for faget samt til samfundsudviklingen og til elevernes behov og forudsætninger,
- 3) opnår kritisk og reflektiv indsigt i faglige, pædagogiske og didaktiske problemstillinger knyttet til faget historisk og aktuelt og med henblik på fremtidsmuligheder og
- 4) overvejer problemstillinger vedrørende fagområdet betydning for det gode liv/sundhed og livskvalitet og for opdragelse til demokratiske værdier og udvikler sig fagligt, pædagogisk og menneskeligt gennem arbejdet med hjemkundskabsfaget.

Centrale kundskabs - og færdighedsområder

Fagdidaktik

Fagdidaktikken indgår i alle fagets hovedområder.

De studerende skal arbejde med

- 1) almen- og fagdidaktiske teorier som vedrører begrundelser for undervisning i faget, såvel historisk som aktuelt og med henblik på fremtidsmuligheder,
- 2) kriterier for stofudvælgelse, principper for planlægning og evaluering af læreprocesser i relation til bestemmelser for folkeskolen og for faget og til hensynet til den enkelte elevs behov, forudsætninger og udviklingsmuligheder,
- 3) skolefagets udvikling i et historisk, pædagogisk og samfundsmæssigt perspektiv,
- 4) analyse og vurdering af undervisningsmaterialer til faget og
- 5) fagets relationer til de øvrige praktisk- musiske fag, samt til læreruddannelsens og folkeskolens fag i øvrigt.

Fagets hovedområder

Hjemkundskabs kernefaglighed rummer kerneområder såvel som perspektiver som skal behandles hver for sig og i samspil med hinanden, idet didaktiske overvejelser inddrages.

Kerneområder

Fødevarer, ernæring, madlavning, måltider, kost, hygiejne og forbrug.

Perspektiver

Sundhed og livskvalitet, æstetisk og skabende virksomhed, ressourcer og miljø, teknologiske og samfundsmæssige aspekter, sociale, kulturelle og historiske aspekter, etiske spørgsmål og overvejelser, handlemuligheder i skole, hjem og samfund.

Fagets teori og metode

I faget indgår følgende faglige grundstrukturer som behandles enkeltvis og i samspil med hinanden: Håndværk - æstetik - videnskab.

Indsigt i hjemkundskabs kerneområder og perspektiver opnås gennem en varieret brug af fagets faglige grundstrukturer samt følgende metoder og arbejdsformer:

- 1) Praktisk og håndværksmæssig virksomhed.
- 2) Æstetiske teorier og læreprocesser.
- 3) Naturvidenskabelige teorier, forklaringer og metoder, herunder samspil med sundhed og ressourcer og miljø.
- 4) Humanistiske teorier og metoder, herunder samspil med historiske samfundsmæssige og kulturelle processer.
- 5) Samfundsfaglige og sociologiske teorier og metoder, herunder samspil med sociale forhold og samfundsmæssige vilkår samt med sundhed og med ressourcer og miljø.
- 6) Etiske spørgsmål og betydning for sundhed og livskvalitet for den enkelte og andre.

Sammenhæng i faget og fagets bidrag til sammenhæng i uddannelsen

Hjemkundskabsfaget er af tværfaglig karakter og har overlappingsområder til de fleste af folkeskolens og læreruddannelsens fag.

Områderne sundhed og livskvalitet og handlemuligheder i skole, hjem og samfund er overordnede for arbejdet med faget.

Faget kan bidrage med hjemmets, husholdningens og forbrugerens synsvinkel i tværfaglige samarbejder, og det kan tilbyde en perspektivering som bygger bro mellem forskellige erkendeformer af såvel videnskabelig som æstetisk karakter.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Studiejournal

Efter hvert semester afleveres en individuelt udarbejdet studiejournal med refleksioner over de temaer der arbejdes med i den daglige undervisning.

Mødepligt

Der er mødepligt ved kursusforløb, fremlæggelser og ekskursioner som fremgår af semesterplanen. Hvis mødepligten ikke overholdes skal den studerende skriftligt redegøre for en problemstilling stillet af læreren. For at kunne indstilles til eksamen skal den studerende have opfyldt mødepligtsforløb ifølge semesterplanen.

Der skal i de første 3 semestre udarbejdes 3 projekter. Det ene projekt er udarbejdelse af en årsplan for obligatorisk forløb i folkeskolen. I de to øvrige projekter vælger de(n) studerende selv en problemstilling, dog skal det ene projekt være tværfagligt med et eller flere af de(n) studerendes øvrige linjefag. Problemstillingen godkendes af læreren.

Eksamen

Eksamen er praktisk og mundtlig. Til eksamen udarbejdes en skriftlig opgave med fagligt og fagdidaktisk indhold hvor den studerende forholder sig undersøgende, analyserende og vurderende til den valgte problemstilling. Den skriftlige opgave og det praktiske forløb danner til sammen grundlag for den mundtlige del af eksaminationen. Karakteren gives på grundlag af en samlet vurdering af den skriftlige opgave, det praktiske forløb og den mundtlige præstation.

En skriftlig opgave danner grundlag for eksaminationen og indgår i bedømmelsen. Omfanget er 10-20 sider.

Flere kan skrive opgave sammen.

Håndarbejde

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i faget håndarbejde i læreruddannelsen er forståelse og fremstilling af den materielle kultur i form af tekstiler og igennem tekstile arbejdsformer. Designbegrebet samler fagets håndværksmæssige, æstetiske og kulturelle dimensioner.

Målet er, at den studerende tilegner sig kompetencer til at begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere en varieret undervisning i håndarbejde.

Den studerende må derfor opnå viden og erfaring med hensyn til materialer, redskaber og teknikker, indsigt og øvelse i æstetiske erkende- og udtryksformer samt forudsætninger for at reflektere over tekstile produkters og processers forhold til natur, kultur og samfund.

Den studerende må desuden udvikle en analyserende, eksperimenterende og problemløsende tilgang til tekstile designprocesser og produkter inden for såvel den håndværksmæssige som den æstetiske og kulturelle dimension i faget.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik

- 1) Skolefagets begrundelse, mål, indhold og historiske udvikling.
- 2) Læring gennem oplevelsesmæssig, udtryksmæssig, håndværksmæssig, analytisk og kommunikativ virksomhed.
- 3) Begrundelse, planlægning, gennemførelse og vurdering af undervisningsforløb i forskellige pædagogiske sammenhænge.
- 4) Visuel kommunikation og faglig formidling af håndværksmæssige, skabende og analytiske processer.

Håndværksmæssig virksomhed

- 1) Tekstile materialers oprindelse, fremstilling og egenskaber set i et globalt og bæredygtigt perspektiv.
- 2) Fra fiber til form.
- 3) Fra flade til rumlig form.
- 4) Forholdet mellem materialer, redskaber og teknikker.

Skabende virksomhed

- 1) Farve, form, funktion, komposition, redskaber og teknikker med henblik på æstetiske erfarings- og produktionsformer.
- 2) Eksperimenter, udvikling og fornyelse inden for tekstile processer og produkter.
- 3) Tekstile designprocesser – problemløsning og kommunikation.

Samfundsmæssig og kulturel virksomhed

- 1) Tidligere tiders og andre kulturers tekstiltraditioner.
- 2) Kulturelle, økonomiske og økologiske forudsætninger for menneskers udformning og anvendelse af tekstiler.
- 3) Tekstilers rolle som nonverbalt kommunikationsmiddel med henblik på forståelse og formidling af symboler, livsstil, hverdagskultur og kulturmøder.

Håndarbejdes bidrag til sammenhæng i uddannelsen

Faget bidrager til sammenhæng og samspil i uddannelsen på flere niveauer:

- 1) Anvendelsen af forskellige læreformer, herunder mesterlæreprincipper (kognitiv mesterlære, situeret læring).
- 2) Anskuelsen af design- og fremstillingsprocesser som problemløsning.
- 3) Spændvidden i forståelsen af kulturel betydningsdannelse.

Faget kan således etablere meningsfulde relationer til ikke blot andre praktiske og æstetiske fag, men også til naturfagene, samfundsfagene og de øvrige kulturfag.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Gennem undervisningen i håndarbejde skal de studerende opnå følgende kompetencer:

- kunne anvende fagets didaktik og vidensområder som de fremgår af de centrale kundskabs- og færdighedsområder med henblik på deres undervisning i skolen
- kunne tænke faget ind i skolens tværgående emner og problemstillinger
- kunne indgå i fagteam samarbejder
- kunne anvende IT i arbejdet med faget
- kunne indgå i varierede studie- og arbejdsformer.

Studiet gennemføres som arbejder med en række temaer. Hvert tema skal integrere indhold fra flere af fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder.

Linjefaget håndarbejde kan organiseres i følgende 6 temaer:

Fra fiber til form

Målet med temaet er at den studerende opnår viden om og færdigheder i at arbejde med tekstile designprocesser fra fiber til flade og rumlig form samt at kunne vurdere disse i en undervisningsmæssig kontekst.

Fra flade til rumlig form

Målet med temaet er at den studerende opnår viden om og færdigheder i at arbejde med mangeartede facetter af beklædningsformgivning fra flade til rumlig form samt at kunne vurdere de opnåede erfaringer i en undervisningsmæssig kontekst.

Tekstile designprocesser

Målet med temaet er at den studerende opnår viden om og færdigheder i at arbejde med tekstile designprocesser hvor sansemæssige erfaringer inddrages og bearbejdes fra idé til færdigt produkt. Der tages hensyn til krav omkring form og funktion i relation til produktets kontekst. Den eksperimenterende og problemløsende tilgang vægtes, og det forventes at processens valg og fravalg dokumenteres og de færdige produkter fremvises, begrundes og diskuteres på holdet. Målet er at IT anvendes i udvalgte dele af designprocesserne.

Eksperimenterende tekstilarbejde

Målet med temaet er at den studerende opnår viden om og færdigheder i at arbejde med eksperimenterende tekstilarbejde hvor det innovative i kombinationen af mangeartede materialer, redskaber og teknikker vægtes. Målet er at få indsigt og øvelse i æstetiske erkende- og udtryksformer samt at kunne sætte disse ind i en undervisningsmæssig kontekst med opgaver indenfor billeder, skulptur, rum og scenografi.

Fra indtryk til udtryk

Målet med temaet er at den studerende opnår viden om og færdigheder i at arbejde med opgaver hvori tekstiltryk og -farvning indgår som del af den tekstile designproces samt at kunne vurdere disse i en undervisningsmæssig sammenhæng.

Tekstiler i et kulturelt og økologisk perspektiv

Målet med temaet er at den studerende bliver i sandt til arbejde med og vurdere tekstile designprocesser ud fra kulturelle og økologiske perspektiver, så disse kan inddrages i en undervisningsmæssig sammenhæng.

Temaernes opbygning

Hvert tema er af 5-7 ugers varighed afpasset efter skemastrukturen.

Uge 1: En introduktion til temaet med teoretiske indfaldsvinkler.

Uge 2-3: Der arbejdes eksperimenterende for at afsøge området.

Uge 4: Teoretisk uge (inkl. gruppedannelser).

Uge 5-6: Temaets afslutningsprojekt i et selvvalgt område ud fra de opstillede krav.

Uge 7: Fremlæggelse, udstilling og evaluering.

Portfolio

De studerendes arbejde og kompetenceudvikling dokumenteres gennem udarbejdelse af og fremlæggelse ud fra en portfolio efter hvert tema. Portfolioen er delt i en arbejdsportfolio hvoraf noget kan være i fysisk form, og en præsentationsportfolio i virtuel form som gøres tilgængelig for underviseren og medstuderende ved temaets afslutning. Der er deltagelsespligt i forbindelse med fremlæggelse af portfolioer. Hvis deltagelsespligten ikke opfyldes skal den studerende skriftligt redegøre for en problemstilling stillet af læreren. Det er først muligt at gå til eksamen når hvert temas afslutningsprojekt er godkendt.

Eksamen

Eksamen er mundtlig og der indgår:

- en skriftlig opgave med et tema der indeholder fagdidaktiske overvejelser, problemstillinger og refleksioner i forhold til undervisning
- et selvvalgt projekt i form af et eller flere produkter som viser den studerendes håndværksmæssige kyndighed og formåen. Designprocessen er central og skal dokumenteres tydeligt
- en udstilling der visualiserer ovennævnte designproces og produkt
- dokumentation for en arbejdsproces med refleksioner fra præsentationsportfolien valgt af den studerende

En skriftlig opgave danner grundlag for eksaminationen og indgår i bedømmelsen. Omfanget er 10-20 sider.

Flere kan skrive opgave sammen.

Idræt

Centralt fastlagte bestemmelser

Centralt i idrætsfaget er samspillet mellem det kropslige, det kulturelle og det didaktiske, belyst gennem fagets videnskabelige dimensioner, natur- og sundhedsvidenskabelig og humanistisk-samfundsvidenskabelig. Idrætsfagets kerne i læreruddannelsen er undervisning i, om og gennem bevægelse.

Målet er, at den studerende tilegner sig

- 1) alsidige idrætslige færdigheder og kropslige kompetencer samt indsigt i egne og andres reaktioner og handlemuligheder,
- 2) viden om og forståelse af biologisk og humanistisk idrætsteori i relation til børn og unges fysiske aktivitet og udvikling,
- 3) viden om og færdighed i at anvende og perspektivere egne og andres oplevelser, iagttagelser og erfaringer i forståelsen af lærerarbejdet i pædagogisk og didaktisk sammenhæng og
- 4) viden om og færdighed i at analysere og vurdere idrættens funktioner i et livslangt perspektiv set i historiske, kulturelle, sundheds- og samfundssammenhænge.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik

- 1) Teoretisk og praktisk kompetence i selvstændigt at kunne træffe og begrunde valg i forbindelse med planlægning, gennemførelse og evaluering af idrætsundervisning.
- 2) Didaktisk kompetence til udvikling af idrætsundervisning og læreprocesser i idræt.
- 3) Vurdering af idrætsundervisning ved hjælp af forskellige perspektiver som det legende, det konkurrencemæssige, det udtryksmæssige, det eksperimenterende, det sundhedsmæssige og det miljømæssige.
- 4) Kompetence i at kunne integrere kropslige arbejds- og udtryksformer i andre fag, herunder muligheder i tværfaglige sammenhænge og projektarbejde.

Alsidige idrætslige færdigheder i praksis og teori

- 1) Udvikling af egne alsidige idrætslige færdigheder samt kropslige kompetencer.
- 2) Viden om og indsigt i biologiske og humanistiske stofområder i relation til børn og unges fysiske, psykiske og sociale udvikling.
- 3) Refleksion og perspektivering ud fra oplevelser med egen krop.
- 4) Udtryk og erkendelse gennem kroppen.

Praksis- og teorirelationer

- 1) Ved kobling mellem praksis og teori sammentænkes de oplevelses-, færdigheds-, og kundskabsmæssige dimensioner.
- 2) Viden og erkendelse skabes i vekselvirkning mellem praksis- og teoriperspektiver.

Idrættens traditioner, kulturer og værdier

- 1) Erkendelse af kropsudfoldelsens relation til livsstil, levevilkår og forholdet mellem natur og kultur.
- 2) Vurdering og anvendelse af idrættens etiske og æstetiske værdier.
- 3) Kendskab til idrættens historie og traditioner.

Sammenhæng til læreruddannelsens øvrige fag

- 1) Udvikling af kropslige arbejds- og udtryksformer til brug i tværfaglige sammenhænge og projektarbejde.
- 2) Forstå betydningen af de oplevelser der er kropsligt forankret i arbejdet med læreprocesser.
- 3) Refleksion over kropssprogets betydning i lærerarbejdet.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Læringsmål i alle studiets områder:

- o at kunne analysere, vurdere og handle vedrørende kropslig kompetence
- o at kunne forholde sig reflekterende til idrætsundervisning under inddragelse af relevant teori indenfor de faglige områder og det pædagogiske/didaktiske område
- o at kunne formidle idrætsundervisning og udvikle kropslig kompetence hos forskellige målgrupper
- o at udvikle personlig kropslig kompetence og kunne reflektere over egne og andres færdigheder.

Studiet organiseres indenfor 5 områder:

- 1) Basisaktiviteter og børns udvikling knyttet til indskolingen
- 2) Løbe-, springe og kasteaktiviteter relateret til grundlæggende idrætsteori
- 3) Boldspilsaktiviteter
- 4) Aktivitetsområderne:
 - o bevægelse og musik
 - o bevægelse og kropsudtryk
 - o redskabsaktiviteter og redskabsgymnastik
- 5) Natur og udeliv.

Studiet organiseres i en praktisk/teoretisk sammenhæng og det forudsættes at den studerende deltagertager aktivt i undervisningen.

De 2 første områder er grundlæggende og forudsætning for de øvrige områder. Begge indgår i det fælles 1. årgangsprojekt omkring lærerprofession. Dele af områderne 3-5 kan tænkes ind i tværfaglige forløb og projektorienteret undervisning.

IKT indgår som en integreret del af undervisningen i relation til kommunikation, informationssøgning, visualisering og bearbejdning af data.

Gennemførelse og godkendelse af område 1 (basisaktiviteter og børns udvikling i indskolingen) samt område 5 (natur og udeliv) er en forudsætning for at indstille sig til eksamen.

Hvis områderne ikke er gennemført, skal tilsvarende studieopgaver godkendes af faglærerne.

Område 1

Med udgangspunkt i basisaktiviteter og børns udvikling i indskoling arbejdes der med og sættes fokus på:

- leg og læring
- basisaktiviteter og -færdigheder
- kropslige aktiviteters betydning for børns motoriske, fysiske, sociale og psykiske udvikling
- fagdidaktiske overvejelser
- lærerroller
- begrebsdannelse.

Undervisningen skal sætte den studerende i stand til:

- at kunne begrunde kropslige aktiviteters betydning for børns udvikling
- at kunne anvende forskellige lærerroller
- at kunne planlægge og gennemføre et undervisningsprogram indenfor basisaktiviteter og -færdigheder
- at kunne bruge kropslige aktiviteter som middel til børns læring og begrebsdannelse
- at kunne vise grundlæggende færdigheder.

Området afsluttes med:

Udarbejdelse af et undervisningsforløb indenfor de første skoleår omfattende basisaktiviteter. Forløbet skal beskrives med refleksioner over hensigter, organisation og lærerroller. Undervisningsforløbet skal godkendes af læreren. Område 1 er omfattet af mødepligt. Manglende opfyldelse af mødepligten udløser krav om aflevering af skriftlig opgave omhandlende aktiviteter, som kan sidestilles med det forløb, hvor mødepligten ikke er opfyldt.

Område 2

Med udgangspunkt i løbe, springe og kasteaktiviteter samt grundlæggende idrætsteori arbejdes der med og sættes fokus på:

- grundlæggende idrætsteori perspektiveret og anvendt i løbe, springe og kasteaktiviteter i forskellige udendørsmiljøer
- området omfatter anatomi, fysiologi, træningslære og bevægelseslære i en praktisk/teoretisk sammenhæng
- det praktiske felt skal sætte de studerende i stand til at organisere, formidle og udvikle gennem legende, eksperimenterende og målrettede kropslige aktiviteter
- vurdering af idræts betydning ud fra det sundhedsmæssige perspektiv.

Undervisningen skal sætte den studerende i stand til:

- at kunne anvende grundtræningsområderne (kondition, styrke, koordination, udholdenhed og bevægelighed) i praksis
- at kunne analysere og vurdere forskellige træningsmetoder i praksis
- at kunne lave bevægelsesanalyser til at fejlfinde og rette tekniske færdigheder
- at kunne planlægge og gennemføre et undervisningsforløb indenfor løb, spring og kast
- at kunne vise grundlæggende tekniske færdigheder indenfor praksisområdet.

Området afsluttes med:

- fremlæggelse og demonstration af træningsresultat i aktiviteter indenfor løb, spring og kast
- fremlæggelse af bevægelses- og træningslære ved hjælp af multimediepræsentation (video, PowerPoint).

Afløsning af det praktiske område indenfor løb, spring og kast:

Den studerende kan vælge at afløse de praktiske områder. I den forbindelse skal den studerende aflevere en logbog over forløbet og de enkelte træningspas. I logbogen skal der indgå pædagogiske refleksioner. Godkendelse sker på grundlag af aktiv deltagelse (aktiv deltagelsespligt) og godkendelse af logbogen. Bliver fremlæggelserne og logbogen ikke godkendt, skal den studerende medtage løbe, springe- og kaste aktiviteter til eksamen.

Område 3

Med udgangspunkt i aktivitetsområdet boldbasis og boldspil arbejdes der med og sættes fokus på:

- boldlege, boldbasis og spiludvikling
- alternative boldspil og selvlavede boldspil
- etablerede boldspil og grundlæggende regler
- vurdering af idrætsundervisning ud fra perspektiverne det legende til det konkurrencemæssige
- samvær og udvikling af fællesskaber
- idræt og kropskultur
- etik, roller, normer adfærd og regler
- sammenhæng mellem kropslig oplevelse og erkendelse som grundlag for personlige lærer-kvalifikationer.

Undervisningen skal sætte den studerende i stand til:

- at kunne udvikle tekniske og taktiske kvaliteter i boldspil
- at kunne analysere spilsituationer
- at kunne ændre og udvikle spilsituationen ved hjælp af differentiering (deltagere, rammer eller regler)
- at kunne vise grundlæggende tekniske og taktiske færdigheder indenfor praksisområdet
- at kunne planlægge og gennemføre et undervisningsforløb indenfor boldspil.

I forbindelse med området udarbejdes følgende studieopgaver

Fremlæggelse og godkendelse af et undervisningsforløb, hvori der indgår:

- Et basisboldspil med mulighed for at ændre spilsituationen ved hjælp af deltagerantal, rammer eller regler
- Et etableret boldspil, hvor bestemte tekniske/taktiske kvaliteter følges funktionelt.

Område 4

Med udgangspunkt i aktivitetsområderne bevægelse og musik, bevægelse og kropsudtryk, redskabsaktiviteter og redskabsgymnastik arbejdes der med og sættes fokus på:

- musik og bevægelse
- rytmisk gymnastik og dans
- udviklingen af kropsbeherskelse og kropsbevidsthed
- kropsudtryk, signaler og kropsdrama
- æstetiske læreprocesser
- forskellige kulturers kropslige udtryksformer
- redskabsaktiviteter og redskabsgymnastik, herunder behændighedsøvelser, spring, hæveøvelser og akrobatik
- vurdering af idrætsundervisning ud fra perspektiverne det eksperimenterende og det udtryksmæssige
- kropslig kommunikation i undervisning og i forskellige samarbejdsrelationer
- fagets sikkerhedsmæssige aspekter vedrørende forebyggelse, ergonomi, sikkerhed og ansvar
- minitrampolinkursus tilbydes.

Undervisningen skal sætte den studerende i stand til:

- at kunne udvikle kvaliteter indenfor musik og bevægelse, bevægelse og udtryk, redskabsaktiviteter og redskabsgymnastik
- at kunne vurdere og analysere undervisning ud fra perspektiverne det eksperimenterende og det udtryksmæssige
- at kunne se æstetiske læreprocesser i forbindelse med skolens andre fag
- at kunne bruge kropslig kommunikation i forskellige samarbejdsrelationer
- at kunne arbejde med åbne og lukkede færdigheder
- at kunne arbejde med forskellige redskabsopstillinger
- at kunne differentiere en undervisning med åbne og lukkede færdigheder
- at kunne planlægge og gennemføre et undervisningsforløb indenfor området
- at kunne vise grundlæggende færdigheder indenfor området
- at kunne lave et opvarmningsprogram med musik
- at kunne koble teori og praksis og anvende fagets terminologi.

I forbindelse med området udarbejdes følgende studieopgaver:

Fremførelse af en performance alene eller i grupper indenfor indholdsområdet musik, bevægelse og kropsudtryk. Den viste performance skal indeholde udvalgte bevægelseskompositioner indenfor området. En kort skriftlig fagdidaktisk argumentation for anvendelsen af det udvalgte stof i relation til folkeskolens idrætsundervisning. Alene eller i grupper udvælges en redskabsopstilling, hvis muligheder vises i praksis. redskabsopstillingen beskrives ved hjælp af IT-programmet Sportsplanner. Fremførelse og argumentation skal godkendes af læreren.

Område 5

Med udgangspunkt i aktivitetsområderne natur og udeliv arbejdes der med og sættes fokus på:

- friluft aktiviteter og friluftsliv i forskellige udemiljøer
- kropsudfoldelse relateret til livsstil, levevilkår og forholdet mellem natur og kultur
- vurdering af idrætsundervisning ud fra det miljømæssige perspektiv
- analyse og vurdering af aktiviteter ud fra oplevelsesmæssige og grænseoverskridende kvaliteter
- færden og liv i naturen
- naturen som legeplads.

Undervisningen skal sætte den studerende i stand til:

- at kunne planlægge og gennemføre et undervisningsforløb indenfor området
- at kunne planlægge og gennemføre kortere eller længere ture med transport ved egen kraft, basis lejrLiv, primitiv overnatning og madlavning over bål og kogeapparat
- at kunne vurdere og analysere fysisk aktivitet i naturen ud fra miljø og livsstil
- at kunne indgå i en gruppe, have forståelse for betydningen af gruppeprocesser og kende muligheder i forhold til at skabe et positivt klima i en gruppe
- at kunne orientere sig i naturen, at bruge kort og kompas.

I forbindelse med område 5 indgår ekskursioner og der udarbejdes følgende studieopgaver:

I forløbet indgår en ekskursion med 3-5 dages varighed. Der føres logbog og området afsluttes med aflevering og godkendelse af logbogen. Dette område er omfattet af mødepligt

Flexpraktikken tilrettelægges i samarbejde med skoler og de studerende og beskrives nærmere i redegørelsen for eksamensgrundlaget.

Den studerende har mulighed for at søge vejledning i hele forløbet og er forpligtet til at søge procesvejledning på grundlag af den studerendes skriftlige udspil omkring eksamensopgaven. Vejledning kan desuden ske på foranledning af underviserne.

Eksamen

Eksamen består af en praktisk og en mundtlig prøve.

Der udarbejdes en skriftlig opgave omhandlende en beskrivelse af en alsidig idrætspraksis samt faglige og fagdidaktiske begrundelser for denne. Den studerende skal vise den beskrevne idrætspraksis. Den studerende skal kunne analysere, vurdere og perspektivere de anvendte aktiviteter og begrundelser i relation til fagets indhold og muligheder.

En skriftlig opgave danner sammen med den gennemførte praksis grundlag for den mundtlige prøve. Omfanget af den skriftlige opgave er 10-20 sider. Der gives en karakter der bygger på en helhedsvurdering.

Flere kan skrive opgave sammen.

Musik

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i musikfaget i læreruddannelsen er musikforståelse, musikudøvelse, musikalsk skaben, musikledelse og musikfagets didaktik. Centralt står de studerendes udvikling af musikalske færdigheder og forståelse af musik som undervisningsfag.

Målet er, at den studerende tilegner sig praktisk-musikalske, musikteoretiske, musikpædagogiske og musikdidaktiske forudsætninger for at virke som musislærer i folkeskolen og for at forstå anden musikundervisning og formidling, samt forudsætninger for at kunne medvirke til fortsat faglig-pædagogisk udvikling af musik som undervisningsfag og som skolefag.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagdidaktik

Undervisningen i fagdidaktik omfatter analyse af og refleksion over den tænkning og teori som ligger bag musikpædagogisk virksomhed, og som har konsekvenser for aktiviteter, handlinger, prioriteringer og valg i forbindelse med gennemførelse og udvikling af musikundervisning.

Undervisningen behandler

- 1) skolefagets indhold og udvikling samt aktuelle bestemmelser for faget i skolen,
- 2) teorier om musikalitet og om børns musikalske udvikling samt musik som dannelsesfag og begrundelser for faget i skolen set i alment dannende sammenhæng,
- 3) musikpædagogiske idéer og strømninger samt pædagogiske syn på fagets æstetiske og kulturbærende sider,
- 4) formidling af aktuel musikpædagogisk forskning,
- 5) kriterier for valg af indhold og arbejdsformer i skolens musikundervisning og
- 6) planlægning, gennemførelse og evaluering af musikundervisning samt analytisk, reflekterende og praktisk produktivt arbejde med undervisningsmaterialer i musik.

Egne musikalske udtryksfærdigheder

Individuel undervisning i sang med stemmedannelse, brugsklaver og hovedinstrument som grundlag for at arbejde med børns musikalske udvikling.

Musikforståelse

Hørelære og musikteori samt analyse og perspektivering af musik som kunstnerisk, kulturelt, samfundsmæssigt og historisk fænomen indenfor forskellige genrer, tider og kulturer før og efter år 1900.

Musikudøvelse

Sammenspil, en- og flerstemmig sang og aktiviteter inden for musik og bevægelse.

Musikalsk skaben

Skabende musikalsk arbejde med satsarbejde, improvisation og komposition.

Musikledelse

Instruktion, ledelse og understøttelse af vokale og instrumentale musikaktiviteter.

Fagets samspil med de øvrige fag i uddannelsen

Musik rummer dimensioner af historisk, sproglig, naturvidenskabelig, kropslig, kunstnerisk-æstetisk og kulturel art som giver muligheder for funktionelt tværgående samarbejde med alle uddannelsens fag. Praktikforløb planlægges, gennemføres og evalueres som en integreret del af undervisningen i linjefaget.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

Fagdidaktik

Det anses for vigtigt, at det musikfagligt orienterede og det pædagogisk orienterede indhold i musikstudiet bindes sammen, således at vigtige musikpædagogiske emner og problemer bliver behandlet.

Målet er at den studerende:

- opnår indsigt i væsentlige almindidaktiske og fagdidaktiske/musikdidaktiske teorier og deres samspil
- opnår indsigt i musik som alment skolefag, dets karakter, struktur og funktion også set i forhold til og i samspil med andre fag.

Indholdet er i øvrigt beskrevet i de centrale kundskabs- og færdighedsområder.

Egne musikalske udtryksfærdigheder

Sang

Målet er at den studerende anvender sin stemme hensigtsmæssigt og fleksibelt samt opnår teknisk kunnen og teoretisk indsigt på det sanglige område, således at han kan vejlede andre i rigtigt stemmebrug. Indholdet er vokal teknik og teori samt arbejdet med hensigtsmæssig stemmebrug. Der gennemarbejdes en række sange og arbejdes med flerstemmig sang.

Brugsklaver

Målet er at den studerende opnår en så alsidig beherskelse af klaveret, at han kan anvende det i forskellige undervisnings- og studiemæssige sammenhænge f. eks. ved forespilning, indstudering, sammenspil og akkompagnement. Indholdet er becifringsspil, enkel transponering og gehørspil samt akkompagnement.

Hovedinstrument

Målet er at den studerende udvikler sine musikalske udtryksmidler såvel teknisk som kunstnerisk, således at den studerende kan udføre musik i forskellige stilarter og fra forskellige tidsperioder på en musikalsk dækkende måde. Der er selvsagt ikke nødvendigvis tale om musik af stor teknisk vanskelighed. Indholdet er instrumental teknik og musikalsk fortolkning af musik i forskellig stil og fra forskellige tidsperioder.

Musikforståelse

Hørelære

Ved hørelære forstår man opøvelsen af evnen til at skelne og gengive intervaller og tonehøjder samt til at skelne og gengive rytmer. Hørelære er et fundamentalt redskab som indgår i alle musikalske aktiviteter. Bevidst træning i hørelære skal kvalificere den studerende til at varetage en professionel, varieret og livslang musikundervisning i folkeskolen.

Målet er at den studerende udvikler sit gehør og opnår færdighed i at gengive, beskrive og notere musikalske forløb. Indholdet er auditiv træning – dvs. notering af hørte forløb - og bladsang – dvs. transformering af noterede forløb til klingende. Desuden grundlæggende rytmisk/motorisk træning. Der arbejdes med solmisation og flerstemmig sang.

Musikteori

Målet er at den studerende tilegner sig viden om musikteori som et grundlag for musikstudiet. Indholdet er notation, intervallære, skalaer, kvintcirklen, akkorder og funktionslære samt becifring. Afløses ved intern prøve.

Musikkundskab og musiklytning i skolen

Målet er at den studerende opnår overblik over musikkens udvikling i den vestlige kulturkreds samt en vis færdighed i musikalsk analyse. Desuden at han får kendskab til metoder og materialer som anvendes ved musikorientering og -lytning i skolen.

Undervisningens indhold er musikkens historie i overblik. Desuden arbejdes der med udvalgte musikhistoriske perioder og analyse af eksemplariske værker. I stoffet indgår skolerelevante udgivelser. Afløses ved mødepligt.

Musikudøvelse og musikledelse

Det drejer sig om den praktiske tilrettelæggelse og gennemførelse af musikundervisning med særligt henblik på gruppemusiceren.

Målet er at den studerende bliver i stand til at lede, instruere og undervise forskelligt sammensatte sang- og sammenspilsgrupper på en inspirerende og musikalsk dækkende måde.

Indholdet spænder fra enstemmige sange, kanoner, improviseret flerstemmighed, to- og trestemmige sange for lige stemmer til SABSatser og SATBSatser såvel med som uden instrumental ledsagelse. Der arbejdes med de for en ensembleleder nødvendige færdigheder såsom slagteknik og direktion, korrektion og indstuderingsteknik.

Musikalsk skaben

Målet er at den studerende får en elementær indsigt i harmonilære, komposition og arrangement og dermed en vis færdighed i selv at producere enkle satser til brug for arbejdet i skolen. Indholdet er harmoniseringsøvelser, arrangement, ominstrumentering og enkel komposition af skoler relevante satstyper.

Musikalsk skaben afløses ved aflevering af 8 selvstændige af læreren godkendte satser af forskellig karakter.

Flexpraktikken tilrettelægges i samarbejde med skoler og de studerende og beskrives nærmere i redegørelsen for eksamensgrundlaget.

Eksamen

Mundtlig prøve

Den studerende udarbejder en skriftlig opgave der omfatter en beskrivelse af en undervisningspraksis hvis indhold/emne er valgt indenfor rammerne af Fælles Mål, faghæftet for musik. Opgaven skal indeholde fagdidaktiske og musikpædagogiske overvejelser.

Praktisk prøve

Musikledelse, hørelære, sang, brugsklaver og hovedinstrument indgår i bedømmelsen.

Indholdet er:

Musikledelse

Den studerende leder og instruerer en lodtrukken, forberedt kor-/instrumentalsats.

Der opgives 6 forberedte kor-/instrumentalsatser.

Hørelære

Notation af en lodtrukken sang ud fra et fælles pensum på 25 sange udvalgt af læreren.

Notationen foregår i enrum ved hjælp af egen sang og indre gehør/hukommelse.

Nedskrivningen finder sted i slutningen af eksamenssemestret. Opgaveløsningerne sendes til censor.

Prima vista sang: Sang af en ukendt, noteret melodi uden forberedelse.

Tostemmig sang. Sang af indstuderet 2. stemme sammen med en medstuderende på 1. stemmen.

Sang

Den studerende fremfører en selvvalgt sang.

Brugsklaver

Den studerende fremfører en lodtrukken, forberedt becifret sang. Der opgives 10 forberedte sange med becifring.

Den studerende fremfører en lodtrukken, forberedt sang noteret som klaversats. Der opgives 10 forberedte sange noteret som klaversatser.

Hovedinstrument

Den studerende fremfører en selvvalgt originalkomposition.

Den skriftlige opgave danner grundlag for eksaminationen og indgår i bedømmelsen. Omfanget er 10-20 sider. Opgaven kan udarbejdes i et samarbejde med flere studerende.

Der gives én karakter der bygger på en helhedsvurdering.

Sløjd

Centralt fastlagte bestemmelser

Processen fra idé over planlægning og udførelse til den endelige værdsættelse af det færdige produkt samt praktiske, undersøgende og skabende processer er grundlæggende for arbejdet i sløjd.

Målet er, at den studerende tilegner sig

- 1) kundskaber og færdigheder der knytter sig til skabende håndværksmæssig fremstilling,
- 2) kundskaber i at planlægge, udføre og vurdere sløjdundervisning,
- 3) indsigt i begrebet skabende håndværksmæssig fremstilling, dets kulturhistorie og dets betydning for dannelsesprojektet og
- 4) forudsætninger for at kunne indgå i den faglige pædagogiske debat om fortsat udvikling af sløjd.

Centrale kundskabs – og færdighedsområder

Fagdidaktik

- 1) Kendskab til det formelle grundlag for faget sløjd i skolen.
- 2) Kendskab til fagets historie.
- 3) Viden om og erfaring med planlægning, gennemførelse og vurdering af sløjdundervisning.
- 4) Perspektivering af den studerendes selvstændige sløjdarbejde i forhold til didaktik og praktikforløb.
- 5) Perspektivering af den studerendes selvstændige sløjdarbejde i forhold til didaktik og praktikforløb.
- 6) Erfaring med og viden om forskellige sløjdmiljøer som erfaringsrum for og med kroppen.
- 7) Indsigt i teorier om og erfaring med sløjdfagets læreformer, undervisningsformer og arbejdsformer.
- 8) Perspektivering og stillingtagen til sløjds fortsatte udvikling.

Fagets hovedområder, emner og temaer

- 1) Kendskab til og opøvelse af færdigheder i håndværksmæssige fremstillingsformer der knytter sig til arbejdet med træ og metal suppleret med andre materialer.
- 2) Færdigheder i vedligeholdelse af elementære værktøjer og maskiner der indgår i bearbejdning af træ og metal.
- 3) Praktiske og teoretiske erfaringer med designprocesser.
- 4) Praktiske og teoretiske erfaringer med og analyse af designede produkter.
- 5) Mødet med kulturers produktproducerende historie samt kendskab til menneskers muligheder som skabere og brugere af produktkultur.
- 6) Sløjdlærerens sikkerhed, herunder solidt kendskab til og erfaring med brug af elektriske maskiner samt indsigt i arbejdsmiljømæssige problemstillinger.
- 7) Elevernes arbejdsmiljø og sikkerhed, herunder viden om skoleelevers brug af elektriske maskiner i undervisningen.

- 8) Arbejdet med og stillingtagen til læringsperspektiver vedrørende historiske og nutidige teknologier.
- 9) Erfaring med fagets materialer og processer i et bæredygtigt perspektiv.
- 10) Erfaring med dokumentation af processer og produkter.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

- produktfremstilling, individuelt og i fællesskab i forskellige materialer, fortrinsvis træ og metal.
- håndværksmæssige arbejdsprocesser.
- personligt brug og vedligeholdelse af værktøj og maskiner.
- bearbejdnings-, samlings- og overfladebehandlingsformer.
- materialernes egenskaber og anvendelsesmuligheder, herunder økonomiske og økologiske hensyn.
- sikkerhedsbestemmelser og arbejdsmiljø i forhold til elevernes arbejde i skolen.
- designprocessen, individuelt og i fællesskab. Der arbejdes praktisk- eksperimenterende med forholdet mellem form og funktion.
- visualisering både som en del af designprocessen og som formidlingsform. Arbejde med skitsering, fremstilling af muck-up og arbejdstegning. Digitalt billedarbejde anvendes til researcharbejde og procesbeskrivelse.
- arbejde med håndværkets og den materielle folkekulturs historie samt den teknologi-baserede produktion.
- kendskab til og anvendelse af fagets didaktik og vidensområder som de fremgår af centrale kundskabs- og færdighedsområder, med henblik på undervisning i skolen.
- sløjd i tværfaglige emner og problemstillinger.
- opbygge læringsrum i skolen til undervisning i sløjd og til tværfaglige aktiviteter.
- anvendelse af IT i arbejdet med faget, herunder Sløjdfaglige konferencer og hjemmesider.

Ekskursioner og studieture

I undervisningen indgår ekskursioner og en studietur hvortil der er deltagelsespligt. Såfremt deltagelsespligten ikke opfyldes, udarbejder den studerende et projekt med en problemstilling stillet af læreren.

Sikkerhedskursus

Obligatorisk kursus (Mødepligt) der skal indføre de studerende i brug, vedligeholdelse og sikkerhedsforskrifter for anvendelse af sløjdlokalets maskiner samt didaktiske overvejelser vedr. elevernes anvendelse af maskiner i undervisningsforløb. Manglende opfyldelse af deltagelsespligten udløser krav om individuelt gennemførte aktiviteter som kan sidestilles med det forløb hvor deltagelsespligten ikke er opfyldt. Kurset afsluttes med en prøve og det er først muligt at gå til eksamen når sikkerhedskurset er godkendt.

Portfolio

I hvert semester udarbejder den studerende et projekt hvor arbejdsprocessen er af praktisk-eksperimenterende art. Den studerendes arbejde og kompetenceudvikling dokumenteres gennem udarbejdelse af og fremlæggelse ud fra en portfolio. Portfolioen er delt i en arbejdsportfolio som også indeholder produkter i fysisk form, og en præsentationsportfolio i virtuel form som gøres tilgængelig for underviseren og medstuderende. Der er deltagelsespligt i forbindelse med fremlæggelse af portfolioer. Hvis deltagelsespligten ikke opfyldes skal den studerende skriftligt redegøre for en problemstilling stillet af læreren. Det er først muligt at gå til eksamen når hvert semesters projekt er godkendt.

Eksamen

Praktisk prøve. (16 timer)

- tager udgangspunkt i en af læreren stillet opgave med individuelle løsningsmuligheder
- opgave i værktøjsvedligeholdelse.

Mundtlig prøve hvor der indgår

- et kort skriftligt oplæg der tager afsæt i fagets håndværksmæssige og didaktiske elementer.
- den studerende udfører med afsæt i egen ide et projekt fra design til færdigt produkt.
- præsentation af udførte projekter i studietiden.

Et kort skriftligt oplæg er udgangspunkt for eksaminationen *uden* at indgå i bedømmelsen. Omfanget er 2-5 sider.

Der gives én karakter der bygger på en helhedsvurdering.

IT & INFORMATIONSKOMPETENCE

§ 8: *Informations- og kommunikationsteknologi skal integreres i undervisningen, således at denne teknologiske muligheder for at bidrage til at udvikle det enkelte fags emner, begreber og metoder bliver en integreret del af faget (bekendtgørelse om uddannelse af lærere til folkeskolen BEK nr. 382 19/6 1998)*

IT

Alle studerende tilmeldes "Skole-it for lærerstuderende" indenfor det første studieår. Der arbejdes med It som personligt værktøj som rum for kommunikation og samarbejde samt som et pædagogisk og didaktisk værktøj. Opkvalificerende tiltag veksler mellem integrerede forløb i den øvrige undervisning og kurser med specifikt sigte på It-relaterede kompetencer. Den studerende dokumenterer udviklingen af It kompetencer gennem en portfolio som afleveres senest i 7. semester. Den studerende får ved godkendelse af portfolio udstedt et pædagogisk it-kørekort.

Økonomi: Seminariet betaler tilmelding til kurset. Den studerende betaler et gebyr på 300 kr. for evaluering af portfolio og eksamensbevis.

Informationskompetencer

Den studerende skal i studieforløbet tilegne sig færdigheder i at anvende boglige materialer samt baser og andre medier via Internettet til at indhente informationer samt kunne justere informationsøgning i forhold til en konkret opgave. Den studerende skal blive i stand til at kontrollere information i form af korrekte citater og litteraturhenvisninger. Opbygningen af kompetencerne dokumenteres i en elektronisk portfolio.

PRAKTIK

Centralt fastlagte bestemmelser

Praktik er et undervisningsfag i læreruddannelsen.

Praktikkens centrale elementer er øvelse, refleksion og samarbejde i et professionsperspektiv. Praktik er en integreret del af læreruddannelsen med en gennemgående og sammenbindende funktion.

Målet er, at den studerende alene og i samarbejde med andre udvikler kompetencer til at

- 1) målsætte, planlægge, gennemføre og evaluere undervisning,
- 2) reflektere over og begrunde undervisning og
- 3) varetage almene læreropgaver og indgå i skolens daglige virksomhed.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

- 1) Valg af indhold og undervisnings- og arbejdsformer i fag og tværfaglige forløb.
- 2) Differentiering af undervisnings- og læringsformer under hensyntagen til elevforudsætninger, rammer og mål.
- 3) Valg, fremstilling og anvendelse af undervisningsmidler.
- 4) Samarbejde med elever om målsætning og tilrettelæggelse af undervisningsforløb.
- 5) Evaluering af undervisning og elevens læring.
- 6) Iagttagelse, beskrivelse, analyse og vurdering af undervisning og socialt samspil.
- 7) Læreren som klasselærer.
- 8) Lærerens sociale opgaver og konflikthåndtering.
- 9) Samarbejdet om børn med særlige behov.
- 10) Deltagelse i skolens kollega- og skole-hjem samarbejde.
- 11) Skolens demokrati og elevmedbestemmelse i praksis.
- 12) Kommunikation af lærererfaringer.

Samspil

Praktik er en integreret del af læreruddannelsen og har en gennemgående og sammenbindende funktion. Linjefag, pædagogiske fag og praktik forbindes gennem vejledning og udvikler i fællesskab de faglige, didaktiske og praktisk-metodiske kompetencer der kendetegner lærerprofessionen.

Lokalt fastlagte bestemmelser

Indhold

- o Reflektere og begrunde undervisning. Dette arbejdes der med ved virtuel portfolio individuelt og i grupper, vejledningstimer og systematiske samtaler med medstuderende, praktiklærere og seminarielærere.
- o Praktik i "almene læreropgaver": mødeledelse, teamsamarbejde, skole-hjem samarbejde, konfliktløsning, klasselærerfunktion m.m. Dette kan medføre at man som praktikant må deltage i praktikskolernes arbejde uden for den egentlige praktikperiode.

- Praktikholdet og den enkelte studerende er i samarbejde med praktikskolerne ansvarlige for at arbejde med fokusområderne for de nedenstående praktikperioder.

1. praktikperiode:

1. år, uge 45-49 - (5 uger)

Fokusområder

Arbejde med lærerprofessionens almene opgaver.

Livet i og omkring klassen, herunder klasse-lærerfunktion.

Forældresamarbejde.

Indskoling.

Differentiering af undervisnings- og læringsformer ud fra elevforudsætninger

Rammer og mål.

Iagttagelse, beskrivelse og analyse af socialt samspil med udgangspunkt i dansk eller matematik, primært på mellemtrinnet.

2. praktikperiode:

2. år, uge 1-4(5) + (1 fleksuge i forårssemesteret) (5 uger)

Fokusområder

Læreropgaver i forskellige skoleformer (i denne periode kan folkeskoler, friskoler, privatskoler, efterskoler m.v. vælges som praktiksteder).

Børn med særlige behov.

Arbejdsformer i skolen, herunder projektarbejde.

Skolens værdigrundlag -profil, -mål, -indsatsområder.

Skolen som institution og organisation.

Den æstetiske dimension.

De første år i skolen.

3. praktikperiode (Den selvstændige skoleperiode, jfr. Bek. § 5.4) :

3. år, uge 43-50, (8 uger)

Fokusområder

Valg af indhold og undervisnings- og arbejdsformer i fag og tværfaglige forløb.

Samarbejde med elever om målsætning, læringsansvar og tilrettelæggelse af undervisningsforløb.

Læreren som didaktiker.

Professionsrettede studier vedr. undervisningsplanlægning, udførelse og evaluering (rammer og vilkår).

Lærersamarbejdsopgaver (kollega-, team- og skole-hjem samarbejde).

Udskoling.

Folkeskolens § 7-områder.

Intern og ekstern evaluering af undervisning og elevers læring.

Lærerens sociale opgaver og konflikthåndtering.

4. praktikperiode: (Bedømmelsespraktik, jfr. Bek. § 18)

4. år, uge 2-6(5) (+1 fleksuge i forårssemestret) (6 uger)

Fokusområder

Den professionelle lærer (praksiskompetence, didaktisk kompetence, og kritisk kompetence).

Samarbejde med skolens ledelse og øvrige personalegrupper.

Skolens demokrati og elevmedbestemmelse i praksis.

Skriftlig og mundtlig kommunikation i skolens samarbejdsrelationer.

Kommunikation af lærererfaringer.

Valg, fremstilling og anvendelse af undervisningsmidler.

Praktikdage

På 2., 3. og 4. årgang afvikles der i september/oktober en praktikkvalificeringsdag med mødepligt.

IT

IT inddrages i alle perioder og i alle faser: forberedelse og planlægning, udførelse, evaluering (f. eks. praktikdagbog, portfolio, konferencer).

Bedømmelse

Der er mødepligt til praktik. Praktikanten er underlagt tavshedspligt som skolens andre ansatte. Til hver praktikperiode knyttes der godkendelse og egnethedsvurdering (bek. § 18).

BACHELOROPGAVEN

§ 7. Den studerende udarbejder i tilknytning til et af sine linjefag en større selvstændig faglig-pædagogisk opgave i et selvvalgt emne - Bacheloropgaven. Opgaven, der er individuel og skriftlig, udarbejdes i sammenhæng med de pædagogiske fag og eventuelt praktikken og afsluttes normalt i 8.semester.

Stk.2. Emnet for opgaven skal være relevant for uddannelsens formål og sigte mod lærernes arbejde. Ved besvarelsen af opgaven skal den studerende demonstrere evne til at anvende faglig og pædagogisk viden under brug af akademisk arbejdsmåde og videnskabelig metode.

Stk. 3. Opgavens emne skal være godkendt af rektor. Den studerende vejledes af lærerne i de berørte fag.

Indhold

Bacheloropgaven er tilknyttet et linjefag efter den studerendes eget valg. Den studerende tildeles både en linjefagsvejleder og en vejleder fra det pædagogisk-psykologiske område. I bacheloropgaven opstilles et problem der sammenkæder det faglige, det pædagogisk-psykologiske og lærerprofessionen. Bachelorexamen er en professionsbachelor. Man bliver bachelor i lærerprofessionen og ikke i et fag.

Senest ved afslutningen af 3. studieår vælger man det linjefag, i tilknytning til hvilket man vil skrive opgaven. Derefter tildeles den studerende to vejledere og indgår i et vejledningsforløb frem mod afleveringen.

Bacheloropgaven skal afleveres den 15. december eller efter nærmere opslag.

Eksamen

Bacheloropgaven har et omfang på 25-30 sider. Der gives en samlet bedømmelse af den mundtlige og den skriftlige præstation. Stave- og formuleringsevne indgår i bedømmelsen.

Kurser:

Kursus der tager sigte på undervisningen af børn i de første år i skolen

Mål

Målet er at den studerende på baggrund af sin viden fra de pædagogiske fag og linjefagene tilegner sig særlige forudsætninger for at varetage lærerens opgaver i de første år i skolen.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

- 1) Mindre børns vilkår og udvikling, leg og læring samt personlighedsdannelse.
- 2) Praktiske og æstetiske læreprocessers betydning for børns udvikling.
- 3) Om børns sprog og begrebsdannelse ved skolestarten, herunder betydningen af opvækst under forskellige kulturelle og sproglige betingelser.
- 4) Læseprocesser og læseindlæring.
- 5) Skolestarten, differentiering af undervisningen samt fag- og lærersamarbejde.
- 6) Lærerens og skolens samarbejde med hjemmet, og samarbejde mellem lærere, børnehaveklasseledere og skolefritidsordningens personale om samordning af indsatsen i skolestarten.

Indhold

Som lærer oplever man, at nutidens børn er anderledes end tidligere. Lærerens tid bruges på andet end det, man tidligere kaldte "traditionelle læreropgaver" og der er et øget krav om samarbejde mellem SFO, børnehaveklasse og skole - til gavn og glæde for børnene i skolestarten. Mange nyuddannede lærere oplever imidlertid, at de ikke er klædt på til dette samarbejde og at de mangler redskaber til at forholde sig til nutidens børn.

Dette kursus tager udgangspunkt i praksis og giver pædagogiske, praktiske og faglige ideer til arbejdet i og omkring skolestarten.

- Konkret samarbejde mellem børnehaveklasse, SFO og skole – hvilke muligheder er der i samarbejde mellem forskellige faggrupper?
- Pædagogisk Udviklingsarbejde – f.eks. med indlagt ekskursion/besøg
- Lærerens særlige opgaver i forhold til børn i og omkring skolestarten
- Det moderne barn og den moderne barndom – hvilke udfordringer og muligheder giver det i skolestarten?
- Børns leg, udvikling og læring – konkrete ideer og teoretiske perspektiver
- Praktiske og æstetiske udtryksformer – bl.a. børns mediebrug og mediekompetencer
- Børns sproglige udvikling – hvordan skaber man sprogstimulerende miljøer?

Udgangspunkt for kurset er iagttagelser i praksis med afsæt i samarbejde mellem SFO, børnehaveklasse og skole. Iagttagelser og refleksioner danner udgangspunkt for den teoretiske fordybelse i relation til mål og ckf.

Der er mødepligt til kurset. Der føres studiejournal som udarbejdes individuelt. Studiejournalen skal godkendes.

Kursus der tager sigte på undervisningen af børn med særlige behov

Mål

Målet er at den studerende på baggrund af sin viden fra de pædagogiske fag og linjefagene tilegner sig særlige forudsætninger for at varetage undervisning og andre pædagogiske aktiviteter der imødekommer de særlige behov, børn kan have eller kan erhverve, og at forebygge og afhjælpe vanskeligheder som udspringer af disse behov.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Normer og normdannelse.

- 1) Kulturelle og sociale forholds betydning for børns udvikling, herunder opvækst under forskellige kulturelle og sproglige betingelser.
- 2) Betydningen af problemer i forbindelse med børns fysiske, intellektuelle og emotionelle og sproglige udvikling.
- 3) Læringsmuligheder og -problemer i skolen og disses sammenhæng med barnets livsforhold.
- 4) Anvendelse af varierede undervisnings- og arbejdsformer og andre former for undervisningsdifferentiering, specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.
- 5) Lærerens samarbejde med elever, forældre, kolleger, ledelse samt pædagogisk-psykologisk rådgivning og myndigheder uden for skolen.

Indhold

Præsentation og diskussion af hvem "børn med særlige behov" er.

- Forskellige arbejdsredskaber vil blive præsenteret (prøver og test, undervisningsplanlægningsværktøjer m.m.)
- Relevant lovgivning
- Samarbejde med elever, forældre, kolleger, ledelse og pædagogisk psykologisk rådgivning og myndigheder uden for skolen

Kurset lægger op til at give en forståelse for hvad specialundervisning er.

I løbet af kurset vil der være mulighed for at udarbejde undervisningsskitser ud fra konkret praksis.

Mulige emner i kursusforløbet

- Er specialundervisning nødvendig?
- Kan undervisningsdifferentiering erstatte specialundervisning?
- Forstår vi elever som kommer fra en anden social og kulturel baggrund?
- Hvordan bruges diagnosticering som grundlag for undervisning?
- Er det relevant at diagnosticere og eller kategorisere?
- Ethiske aspekter
- Æstetiske muligheder i specialundervisning.

Der er mødepligt til kurset.

Der føres studiejournal som udarbejdes individuelt. Studiejournalen skal godkendes af læreren/lærerne. Hvis studiejournalen ikke godkendes, skal der udarbejdes en ny studiejournal.

Kurset bliver vurderet med godkendt/ikke godkendt

Kursus inden for det praktisk-musiske fagområde

Mål

Målet er at den studerende gennem eksempler fra et eller flere af de praktisk-musiske fag: Tilegner sig erfaring med og viden om det praktiske og musiske som læringsdimension. Opnår forståelse af praktisk og musisk virksomhed som grundlag for oplevelse, erkendelse og udvikling.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

- 1) Grundlæggende praktiske og udtryksmæssige færdigheder.
- 2) Skabende virksomhed og kropslig udfoldelse.
- 3) Relationer mellem viden og sansede indtryk.
- 4) Tværgående emner og problemstillinger.
- 5) Anvendelse af nonverbale udtryksformer med sigte på undervisning.

Indhold

Kursets forskellige indholdsområder er bestemt i CKF og tilrettelægges som et sammenhængende teoretisk, praktisk og didaktisk forløb.

Kurset omfatter:

- o Et fælles, teoretisk oplæg
- o Et værkstedsarbejde med udgangspunkt i grundlæggende færdigheder fra det praktisk-musiske fagområde
- o En afslutning af forløbet med en fremlæggelse/fremstilling der bygger på elementer fra mindst to af fagområderne samt en efterfølgende samtale.

Der er mødepligt til kursus.

Kurset bliver vurderet med godkendt/ikke godkendt.

Kursus i skrivning og retorik for studerende der vælger matematik, men ikke dansk

Centralt fastlagte bestemmelser

Kernen i kurset er udvikling af almene Professionsrettede kompetencer inden for skrivning og retorik som grundlag for al lærervirksomhed.

Skrivning

Målet er:

- at den studerende tilegner sig basale skrivefærdigheder og kan anvende disse i den daglige kommunikation og undervisning samt
- at den studerende bliver i stand til at vejlede børn i skrivning og medvirke i tværfaglige forløb i folkeskolen hvor skrivning indgår.

Centrale kundskabs- og færdighedsområder

De studerende skal tilegne sig viden om:

- skriftens kulturhistorie
- håndskrift og håndskrivningsprocessen, herunder skrivevanskeligheder
- ergonomiske forhold ved håndskrivning og computerskrivning.

De studerende skal tilegne sig professionsrettede færdigheder i:

- at skrive de basale håndskriftformer, herunder tal og tegn
- at udarbejde hensigtsmæssigt layout i håndskrevne såvel som computerskrevne tekster
- at kunne analysere og vurdere børneskrift og vejlede barnet i hensigtsmæssig håndskrivning og computerskrivning.

Retorik

Målet er at den studerende opnår viden om retorik og færdighed i mundtlig formidling og tilegner sig forudsætninger for at vurdere børns talesprog.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder

De studerende skal tilegne sig viden om:

- retorikkens og mundtlighedens genrer og argumentationsanalyse
- samspillet mellem tale og kropssprog
- stemme og stemmevanskeligheder samt
- børns sproglige og talemæssige dysfunktioner.

De studerende skal tilegne sig professionsrettede færdigheder i:

- at læse op og fortælle i en tolkende og stilrigtig fremførelse
- at fremlægge mundtlige oplæg og
- at observere børns talesprog med henblik på visitering.
- håndskrivning og computerskrivning.

Retorik

Indhold

Retorik er den ældgamle lære om veltalenhedens kunst. Og evnen til at formidle mundtligt på en effektiv og hensigtsmæssig måde er en helt central del af lærerens professionalisme.

På dette kursus arbejdes der først og fremmest med deltagerens egen mundtlige formidling i mange forskellige genrer. Arbejdsformen er især praktiske øvelser hvor alle deltagere skal være aktive.

Man kan ikke sidde tavs på en stol og lære retorik, så der forventes engagement af deltagerne.

Der arbejdes desuden med udvikling af den enkelte elevs mundtlighed og med mundtlighedskulturen i klasserummet, herunder lærerens spørge- og dialogteknik.

Skrivning

Indhold:

Kernen i emnet er kommunikation via håndskrivning, tavleskrivning og brug af computer i folkeskolens undervisning og som formidling af budskaber.

Målet er, at den studerende tilegner sig færdigheder i at skrive i hånden, på tavle og på computer, samt at kunne anvende hensigtsmæssig layout i hånden og på computer.

Målet er desuden at placereskrivning centralt i begynderundervisningen med udgangspunkt i læringsprofiler og mange intelligenser. Den studerende skal også sættes i stand til at analysere og vurdere børneskrift, således at de kan vejlede børn i skrivning, vurdere ergonomiske forhold, kende til skriftsprogets historie og kunne bidrage med emnet i tværfaglige sammenhænge.